

Kuuden suurimman kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut ja kustannukset vuonna 2021

Esipuhe

Kuusikko-työssä vertaillaan kuutoskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu) aikuissosiaalityötä ja toimeentulotukea, lastensuojelua, päihde- ja mielenterveyspalveluja, vammaisten palveluja, vanhusten palveluja sekä varhaiskasvatusta. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukokonaisuuksien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista.

Kuutostyö alkoi vuonna 1994, jolloin Helsinki, Espoo ja Vantaa päättivät alkaa toteuttaa vertailuja sosiaali- ja terveyspalveluista sekä niiden kustannuksista. Turku ja Tampere tulivat mukaan vertailuihin vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailu-raportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuonna 1999. Kuusikko-yhteistyö alkoi vuonna 2002, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Kuusikko-työ alkoi varhaiskasvatuksen, toimeentulotuen sekä vanhusten palvelujen vertailulla, mutta ajan myötä mukaan on tullut uusia palvelukokonaisuuksia.

Kuusikko-tiedonkeruu sisältää sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta ainoastaan osan kustannuksista ja toimintatiedoista. Sosiaali- ja terveyspalvelut muodostavat omanlaisensa kokonaisuuden, jossa erityisesti sosiaalipalvelut ovat vahvasti limittyneet toisiinsa. Kunta voi panna esimerkiksi ehkäiseviin toimintamuotoihin, mutta ehkäisevään työhön laitettut resurssit eivät näy välttämättä Kuusikko-raportoinnissa.

Raporttien tarkoituksena on palvella ensisijaisesti kuntien päättäjiä, ja ne ovat yksi väline toiminnan ohjaamiseen. Kuusikko-raportit nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempaa analyysia. Tavoitteena ei ole vertailla esimerkiksi omien ja ostopalvelujen kustannuksia. Omien ja ostopalvelujen tiedonkeruu poikkeaa merkittävästi esimerkiksi asiakasmaksujen, vuokrien, tilaamiseen liittyvien kustannusten ja hallinnon vyörytysten osalta. Kunnan omaa tuotantoa voi verrata toisen kunnan omaan tuotantoon, mutta omien ja ostopalvelujen tiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska ne sisältävät eri kustannuseriä.

Kuusikko-raporttien tiedot asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista tietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Kuusikko-työn keskiössä on työryhmissä tehtävä määrittelytyö, jonka ansiosta kerättävät tiedot saatetaan mahdollisimman vertailukelpoiksi. Määrittelytyö on välttämätöntä, sillä palvelut poikkeavat kuntien välillä nimikkeiltään ja sisällöiltään, ja ne on organisoitu hallinnollisesti eri tavoin. Lisäksi kunnilla on käytössä toisistaan poikkeavia tietojärjestelmiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tieto, joka yhdessä kunnassa saadaan automaattisesti, voi toisessa kunnassa vaatia paljon manuaalista työtä tai sitä ei ole edes mahdollista saada. Määrittelytyössä täytyy huomioida myös kuntien erilaiset kirjaamiskäytännöt. Vertailutyön pitkän historian avulla on kuitenkin saavutettu hyvä taso vertailtavuudessa.

Kuusikko-yhteistyön lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveyspalveluista tuotetaan monilla tahoilla, kuten Tilastokeskuksessa, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksessa sekä Suomen Kuntaliitossa. Kuusikko-tiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovittuihin määritelmiin ja sopimukseen tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvedot.

Kuuden suurimman kaupungin
varhaiskasvatuksen
palvelut ja kustannukset
vuonna 2021

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja

2342-1983 (painettu)

2342-1991 (verkkajulkaisu)

Edita Prima Oy 2022, Helsinki

Tekijät		
Varhaiskasvatuksen Kuusikko-työryhmä, koonnut Nora Tanner		
Nimike		
Kuuden suurimman kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut ja kustannukset vuonna 2021		
Julkaisija (toimiala tai laitos)	Julkaisu-aika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala Espoon kasvun ja oppimisen toimiala Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala Turun kasvatus- ja opetustoimi Tampereen hyvinvointipalvelut Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut	6/2022	41 s. + 67 s. liitteitä
Sarjanimike	Osanumero	
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja	3/2022	
ISSN-numero	Kieli	
2342-1983 (painettu) 2342-1991 (verkkajulkaisu)	Suomi	
Tiivistelmä		
<p>Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 110 595 varhaiskasvatuksesta lasta. Lasten lukumäärä väheni edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa, kuitenkin alle 1-vuotiaiden määrä kasvoi edellisvuodesta. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksesta lapsista 81,1 prosenttia oli varhaiskasvatuksessa ja kerhotoiminnassa vuonna 2021 ja osuus kasvoi edellisvuodesta 1,3 prosenttia.</p> <p>Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 70 307 lasta eli 0,1 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä jatkoi vähenemistään. Kunnallisessa perhepäivähoidossa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 1 367 lasta (1,2 % varhaiskasvatuksesta lapsista) eli 19,6 prosenttia edellisvuotta vähemmän.</p> <p>Varhaiskasvatuksen palveluseteli on käytössä kaikissa kuutoskaupungeissa Helsinkiä lukuun ottamatta. Palveluseteli on lopettanut osassa kunnista ostopalvelut ja yksityisen hoidon tuella toimivan varhaiskasvatuksen miltei kokonaan. Espoossa palveluseteli on otettu käyttöön 1.8.2021 ja sen vaikutus muiden yksityisten palvelujen käyttöön alkaa näkyä vähitellen. Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa oli vuonna 2021 yhteensä 9 955 lasta eli 16,2 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.</p> <p>Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa oli 5 570 lasta eli 18,2 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa oli vuonna 2021 yhteensä 1 198 lasta eli 22,1 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.</p> <p>Kotihoidon tuella hoidettiin 16 744 lasta (15,1 % varhaiskasvatuksesta lapsista), mikä oli 11,1 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Kotihoidon tuella hoidossa olevien lasten määrä väheni edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa.</p> <p>Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset olivat yli 1,2 miljardia euroa vuonna 2021. Kustannukset laskennallista lasta kohden kunnallisessa päiväkodissa olivat kuutoskaupungeissa keskimäärin 11 203 euroa lasta kohden. Kustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Tampereen 10 344 eurosta Turun 11 643 euroon.</p>		
Asiasanat		
Kuusikko, kuutoskaupungit, kaupunkivertailu, kustannukset, varhaiskasvatus		
Tiedustelut	Jakelu	
Työryhmän jäsenet, liite 5	www.kuusikkokunnat.fi	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	10
1.1	Varhaiskasvatuksen muutokset lainsäädännön valossa.....	13
2	VARHAISKASVATUSIKÄINEN VÄESTÖ KUUTOSKAUPUNGEISSA	15
3	VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJÄRJESTELMÄ	18
3.1	Varhaiskasvatusikäisten sijoittuminen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmään.....	18
3.1.1	Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus	20
3.1.2	Esiopetus.....	22
3.1.3	Avoin varhaiskasvatustoiminta	22
3.2	Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset	23
4	KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS	25
4.1	Varhaiskasvatus kunnallisessa päiväkodissa.....	25
4.1.1	Lapset.....	25
4.1.2	Henkilöstö	25
4.1.3	Kustannukset.....	26
4.2	Varhaiskasvatus kunnallisessa perhepäivähoidossa	29
4.3	Lasten tukeminen varhaiskasvatuksessa.....	30
5	YKSITYINEN VARHAISKASVATUS	32
5.1	Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli.....	32
5.2	Yksityisen hoidon tuki.....	33
5.3	Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus.....	34
6	LASTEN KOTIHOIDON TUKI	35
7	YHTEENVETO	37
	LÄHTEET	41
	Liite 1 Talousanalyysi kuutoskaupunkien kustannusmuutoksista vuonna 2021	42
	Liite 2 Lasten varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2021 tietojen keruulle.....	43
	Liite 3 Taulukoita ja kuvioita varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista.....	51
	Liite 4 Varhaiskasvatuksen toiminta- ja kustannustietoja vuosilta 2017–2021	66
	1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2017–2021 (31.12.).....	66
	JATKUU: 1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2017–2021 (31.12.)	67

1A/2 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) äidinkielen mukaan vuosina 2017–2021 (31.12.)	68
1B/1 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Helsingissä 31.12.2021	69
1B/2 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Espoossa 31.12.2021	70
1B/3 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Vantaalla 31.12.2021.....	71
1B/4 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Turussa 31.12.2021	72
1B/5 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Tampereella 31.12.2021.....	73
1B/6 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Oulussa 31.12.2021	74
1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2017–2021 ¹	75
JATKUU: 1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2017–2021 ¹	76
1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodittain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.) ¹	77
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodittain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)	78
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodittain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)	79
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodittain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)	80
1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.) ¹	81
JATKUU: 1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.) ¹	82
1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)	83
JATKUU: 1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)	84
2A/1 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannukset vuonna 2021	85
2B Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten tarkastelua vuosina 2021 ja 2020. Vuoden 2020 kustannukset on deflatoitu. ¹	87
2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2017–2021.....	88

JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2017–2021.....	89
JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2017–2021.....	90
2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2017–2021	91
JATKUU: 2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2017–2021	92
2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2017–2021	93
JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2017–2021	94
JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2017–2021	95
2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2017–2021	96
JATKUU: 2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon 2017–2021	97
2E Laskennalliset lapset.....	98
3A Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö 31.12.2021	99
3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2017–2021 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö) ¹	100
JATKUU: 3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2017–2021 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö) ¹	101
3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2017–2021 ¹	102
JATKUU: 3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2017–2021 ¹	103
3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2017–2021	104
JATKUU: 3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2017–2021	105

3B/4 Kunnallisen varhaiskasvatuksen koko henkilöstö vuosina 2017–2021 ¹	106
Liite 5 Varhaiskasvatuksen asiantuntijatyöryhmän jäsenet	107

KUVIOT

Kuvio 1. Muunkielisten ¹ varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2018–2021 lopussa	16
Kuvio 2. Muunkielisten ¹ osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista vuosien 2011–2021 lopussa .	17
Kuvio 3. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotitoi ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle joulukuussa 2021.....	19
Kuvio 4 Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kotihoidon tuelle Kuusikossa vuosina 2017-2021.....	19
Kuvio 5. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotitoi ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle Kuusikossa vuosina 2006–2021 ¹	20
Kuvio 6. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2021 ¹	21
Kuvio 7. Eri tehtävien osuudet päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä joulukuussa 2021 .	26
Kuvio 8. Kunnallisten päiväkotien deflaoitujen ¹ vuosikustannusten kehitys laskennallista lasta kohden vuosina 2013–2021 suhteutettuna Kuusikon aritmeettiseen keskiarvoon (vuosi 2013=1) ¹	28
Kuvio 9. Asiakasmaksutulojen osuus kunnallisen päiväkodin kustannuksista vuosina 2017-2021	29
Kuvio 10. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ¹ vuosina 2019–2021.....	30
Kuvio 11. Tukea tarvitsevien lasten osuus kunnanjärjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ¹ joulukuussa 2021	31
Kuvio 12. Kotihoidontuella olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista joulukuussa 2019–2021	35
Kuvio 13 Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäinen väestö ikäluokittain (0-6-vuotiaat) vuonna 2021 ...	38
Kuvio 14 Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2006–2021.....	38

TAULUKOT

Taulukko 1. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2006–2021.....	15
Taulukko 2. Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) ikäryhmittäin 31.12.2021 sekä muutos vuodesta 2020.....	15
Taulukko 3. Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä 20.9.2021, osuus 6-vuotiaasta väestöstä sekä esiopetuksen osallistumisasteen muutos vuodesta 2020.....	22
Taulukko 4. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneet lapset ¹ vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020.....	23
Taulukko 5. Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset sekä kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset vuonna 2021 ja muutos vuodesta 2020.....	24
Taulukko 6. Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen vuosikustannukset laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2021.....	27
Taulukko 7. Eri kustannuslajien osuudet kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista vuonna 2021.....	27
Taulukko 8. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa, palvelusetelillä järjestetyssä sekä ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2021.....	32
Taulukko 9 Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa tai kunnallisessa kerhotoiminnassa olleiden 4–6-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä joulukuussa 2021.....	39

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatuksen kuuden suurimman kaupungin Kuusikko-raportti tuottaa vertailevaa tietoa kuntien palveluista ja niiden kustannuksista. Raportointi sai alkunsa vuonna 1993 pääkaupunkiseudun kaupunkien tietojen vertailulla. Vuonna 1995 mukaan tulivat Turku ja Tampere sekä Oulu vuonna 2002. Raportit syntyvät varhaiskasvatuksen asiantuntijaryhmän tiiviin yhteistyön tuloksena. Elokuusta 2020 eteenpäin työryhmän puheenjohtajana on toiminut Elli Rasimus Tampereelta. Tarkemmat tiedot työryhmän kokoonpanosta löytyvät liitteestä 5.

Varhaiskasvatuksen merkitys lapsen elämän ja hyvinvoinnin sekä suomalaisen koulutusjärjestelmän tärkeänä osana on tiedostettu suomalaisessa yhteiskunnassa. Jokaisen lapsen yhdenvertainen oikeus varhaiskasvatukseen kehityksen ja oppimisen tukena on turvattu lainsäädännöllisin uudistuksin ja asemoimalla varhaiskasvatus osaksi Opetus- ja kulttuuriministeriön kokonaiskoulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito. Lain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lakiuudistusten myötä varhaiskasvatus on tullut entistä vahvemmin osaksi kasvatus- ja koulutuspalveluja.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuus on kasvanut viime vuosien aikana sekä edennyt kansallisesti ja EU:n taholta asetetun osallistumisasteen tavoitetason suuntaisesti. Osallistumista ovat edistäneet Varhaiskasvatuslain uudistus (oikeus täysimääräisenä palautettiin 1.8.2020 alkaen) lapsen yhdenvertaisesta oikeudesta varhaiskasvatukseen, mutta myös asiakasmaksujen huojentamiset ja 5 -vuotiaiden maksuttomuuskokeilut. Lasten osallistumisessa on tunnistettu myös se, että lapset tulevat varhaiskasvatukseen entistä nuorempana eli alle 3 -vuotiaiden osuus palveluissa on kasvanut. Esiopetukseen osallistuminen on esiopetusikäisten osalta lähes täysimääräistä, koska esiopetus on velvoittavaa ja maksutonta.

EU:n asettaman varhaiskasvatukseen osallistumisen tavoitearvon (ET 2020 -ohjelma) mukaan päämääränä on, että EU-maissa 95 prosenttia lapsista osallistuisi varhaiskasvatukseen (European Commission 2014). Tavoitearvossa tarkastellaan osallistumista varhaiskasvatukseen neljästä ikävuodesta oppivelvollisuuden alkuun. Kuusikko-raportin tiedonkeruussa on vuoden 2017 raportista lähtien huomioitu kyseinen tavoite ja raportissa kuvataan varhaiskasvatuspalveluihin osallistumista EU:n asettamien kriteerien mukaisesti.

Laadukas varhaiskasvatus tarvitsee toteutuakseen osaavan, koulutetun ja hyvinvoivan henkilöstön. Valtakunnallinen varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen uudistus vuoteen 2030 mennessä edellyttää, että varhaiskasvatuksen lakisääteisestä henkilöstöstä kaksi kolmasosaa on korkeakoulutettuja, joko varhaiskasvatuksen opettajia tai -sosionomeja. Lastenhoidtajien määrä vähenee ja osuus henkilöstöstä tulee olemaan noin kolmannes. Varhaiskasvatuksen sosionomitehtävä on uusi ja sen määrittely sekä työehtosopimuksen näkökulmasta että osassa kunnissa on kesken. Uudistus tulee merkittävästi muuttamaan varhaiskasvatuk-

sen henkilöstön asiantuntijuus- ja osaamiskapasiteettia ja moniammatillista tiimityötä päiväkodeissa. Tämä edellyttää myös varhaiskasvatuksen johtamistyön kehittämistä rakennemuutoksen näkökulma huomioiden. Henkilöstörakennemuutos on kunnille erittäin mittava haaste myös henkilöstön saatavuusnäkökulmasta. Alan koulutusaloituspaikkoja lisätään jo nyt vuosittain suunnitelmallisesti, mutta lisäys ei tule kattamaan korkeammin koulutettujen tarvetta vuoteen 2030 mennessä. Kuntien haasteeksi jää palvelun tuottaminen uuden henkilöstömitoituksen mukaisesti.

Kuutoskaupungeissa varhaiskasvatuksen henkilöstöpula on näyttäytynyt vakavana ongelmana jo nyt useiden vuosien ajan. Erityisen suuri tämä haaste on pääkaupunkiseudun kaupungeissa. Rekrytoitaessa hakijoita ei ole riittävästi edes vakituisiin tehtäviin. Määräaikaisiin tehtäviin ja lyhyisiin sijaisuuksiin ei ole saatavilla kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Alan veto- ja pitovoiman vahvistaminen on tiedostettava vakavana haasteena sekä valtakunnallisessa että kunnallisessa päätöksenteossa, mutta myös kehittämisen merkittävimpänä painopisteenä kuntien kehittämistyössä.

Koronaepidemian vaikutus varhaiskasvatuspalveluissa on jatkunut vuodelle 2021. Koronan vaikutus on edelleen heikentänyt monitasoisesti lasten ja perheiden hyvinvointia sekä lisännyt tuen tarpeita. Varhaiskasvatusta palvelunjärjestäjinä haastavat kasvavat hyvinvointierot ja alueellisen segregaaation lisääntyminen sekä huoli lasten yhdenvertaisista mahdollisuuksista osallistua varhaiskasvatukseen. Kokonaisuudessaan nämä ilmiöt ovat kasvattaneet lasten oppimisvajeita ja tuen tarpeita. Merkittävästi koronavaikutukset ovat näyttäytyneet myös henkilöstön sairauspoissaolojen kasvuna ja tätä kautta kasvaneina henkilöstökuluina. Samanaikainen henkilöstön saatavuusongelma on tuottanut kunnille suuria haasteita toteuttaa palvelua noudattaen henkilöstön lakisääteisiä kelpoisuusvaatimuksia, ryhmäkoko- sekä muita varhaiskasvatustoimintaa koskevia säädöksiä. Käytännössä sijaisuuksiin on jouduttu (ollut pakko palkata) palkkaamaan saatavilla olevaa, henkilöstöressursseja, jolla ei ole kelpoisuutta varhaiskasvatuksen tehtäviin. Yhteisilmiönä nämä asiat heijastuvat (vaikuttavat) varhaiskasvatuksen laatuun ja henkilöstön työhyvinvointiin.

Tässä raportissa tarkastellaan varhaiskasvatuksen palvelujen käyttöä ja kustannuksia lain ohjaamassa viitekehyksessä. Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnallisesta ja kunnan hankkimasta varhaiskasvatuksesta sekä palvelusetelillä järjestetystä ja yksityisen hoidon tuella tuetusta varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatuspalveluihin sisältyy myös esiopetus. Lisäksi avoimeen varhaiskasvatukseen sisältyvä kunnallinen kerhotoiminta on sisällytetty Kuusikko-raportoinnissa samoihin taulukoihin ja kuvioihin vuodesta 2017 eteenpäin.

Varhaiskasvatuksen palveluihin liittyy kerhotoiminnan lisäksi kiinteästi myös muu avoin varhaiskasvatustoiminta, johon sisältyy muun muassa leikkipuisto- ja avoin päiväkotitoiminta. Nämä eivät ole mukana raportin taulukoissa ja kuvioissa. Lisäksi raportissa on tietoja myös lasten kotihoidon tuesta.

Varhaiskasvatuksen Kuusikko-raportissa lapsimääränä käytetään perinteisesti vuoden viimeisen päivän poikkileikkaustietoa, mikä mahdollistaa palvelujen käyttäjien suhteuttamisen vastaavan ikäiseen väestöön. Todellisuudessa varhaiskasvatuksen palveluissa ja kotihoidon tuella olevien lasten määrä vaihtelee vuoden aikana kuukausittain.

Raportin liitteessä 1 on Talousanalyysi kuutoskaupunkien kustannusmuutoksista vuonna 2021. Raportissa käytetyt varhaiskasvatuksen määritelmät sekä perusteet tiedonkeruulle

ovat liitteessä 2. Liitteessä 3 on raporttitekstiä täydentäviä kuvioita ja taulukoita varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista. Liitteessä 4 on tilastotietoa varhaiskasvatuksen toiminnasta, henkilöstöstä ja kustannuksista vuosilta 2017–2021.

Raportin taulukot ja kuviot voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi

1.1 Varhaiskasvatuksen muutokset lainsäädännön valossa

Varhaiskasvatus on ollut opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa 1.1.2013 alkaen. Lain myötä varhaiskasvatus tuli entistä vahvemmin osaksi kasvatus- ja koulutuspalveluja. Laki määrittä Opetushallituksen varhaiskasvatusta ohjaavaksi asiantuntijavirastoksi.

Lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) nimi muuttui varhaiskasvatuslaiksi 1.8.2015 voimaan tulleella lainmuutoksella (580/2015). Laissa käsite varhaiskasvatus korvasi käsitteen päivähoito ja laissa korostettiin lapsen subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen. Laissa varhaiskasvatuksella tarkoitettiin lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lakiin kirjattiin selkeästi varhaiskasvatuksen kattavat tavoitteet. Lain myötä paikallisten ja lapsikohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen tuli velvoittavaksi. Myös varhaiskasvatuksen arviointi tuli osaksi Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) toimintaa.

1.8.2016 alkaen lapsen oikeus varhaiskasvatukseen muuttui 20 tunniksi viikossa. Lakimuutoksen myötä lapsella oli oikeus laajempaan varhaiskasvatukseen, mikäli lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työskentelivät kokoaikaisesti tai opiskelivat päätoimisesti, toimivat päätoimisesti yrittäjänä tai olivat päätoimisesti omassa työssä. Laajempi oikeus varhaiskasvatukseen oli niin ikään, jos se oli tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia tai se oli muutoin lapsen edun mukaista. 1.8.2020 alkaen kaikille lapsille palautettiin oikeus laajempaan varhaiskasvatukseen riippumatta huoltajien sosioekonomisesta tilanteesta.

Uudistettu varhaiskasvatuslaki (540/2018) tuli voimaan 1.9.2018. Uusi laki tuo esille aiempaa enemmän lapsen oikeuksia ja lapsen edun ensisijaisuutta. Laissa on tarkennettu monialaisen yhteistyön säännöstä ja tavoitteisiin on kirjattu myös yhdenvertaisuuden edistäminen. Lisäksi uusi laki kokosi yhteen yksityisen varhaiskasvatuksen asiat.

Uudessa laissa nousevat aiempaa enemmän esille myös henkilöstörakenteeseen ja -kelpoisuuteen liittyvät asiat. Laki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa ja selkiyttämällä tehtävänimikkeitä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2018)

Lisäksi yksi merkittävä uudistus varhaiskasvatuslaissa liittyy varhaiskasvatuksen tietotutannon kehittämiseen. Kansallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda kokoaa varhaiskasvatuksen järjestäjiä, henkilöstöä, perhettä ja lasta koskevia tietoja valtakunnallisesti yhteen. Tietovarannon avulla varhaiskasvatuksesta saadaan jatkossa yhteismitallista ja vertailukelpoista tietoa muun muassa viranomaisten käyttöön. Varda on otettu käyttöön vaiheittain 1.1.2019 lähtien. (Opetushallitus, 2019)

Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämä 5-vuotiaiden lasten maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kokeilu toteutettiin 1.8.2018–31.7.2021. Kokeilun tavoitteena oli nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää koulutuksen tasa-arvoa. Ministeriö myönsi kokeiluun osallistuville kunnille avustusta kokeilun toteuttamiseen. Kuutoskaupungeista toimintavuonna 2020-2021 maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilussa olivat mukana Helsinki, Espoo, Turku ja Oulu.

Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020) hyväksyttiin eduskunnassa 17.12.2020 ja kokeilu käynnistyi 1.8.2021. Kokeiluun valikoitui otannan perusteella 105 kuntaa, joista 63 kunnassa toteutetaan kaksivuotisen esiopetuksen toimintamallia ja 42

kuntaa toimii verrokkikuntina. Kokeiluun valittujen kuntien tuli laatia 5-vuotiaille lapsille kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma. Kaksivuotinen esiopetus on maksutonta. Kuutoskaupungeista kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa ovat mukana Helsinki, Vantaa, Turku ja Oulu. Espoota ja Tamperetta ei valittu esiopetuksen kokeiluun. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun käyttäjäkokemuksia ja hyötyjä raportoidaan vuodesta 2022 alkaen. Espoossa järjestetään edelleen viisivuotiaiden maksutonta 20 viikkotunnin varhaiskasvatusta vuonna 2016 syntyneiden lasten ikäluokalle ajalla 1.8.2021-31.7.2022. Tampereella ei ole tarjolla 5-vuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatustalakea muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoituksesta poikkeamisen osalta (36 §). Lain mukaan henkilöstömitoituksesta poikkeaminen 35 §:ssä tarkoitettusta suhdeluvusta ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Muutoksen tavoitteena on selkeyttää päiväkodinhenkilöstön mitoituksesta poikkeamisen alaa sekä turvata päiväkodin henkilöstön mitoituksen toteutumista lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus (453/2021) tuli varhaiskasvatustalakiin 1.8.2021 alkaen. Lakiin lisättiin pykälät varhaiskasvatukseen henkilökunnan velvollisuudesta ilmoittaa havaitsemastaan lapsen varhaiskasvatukseen kohdistuvasta epäkohdasta tai ilmeisen epäkohdan uhasta (57 a §) sekä toimenpiteistä ilmoituksen johdosta (57 b §). Uuden pykälän 57 a § mukaan ilmoitus tulee tehdä, jos lapsen varhaiskasvatus ei toteudu varhaiskasvatustalain edellytysten mukaisesti. Lainmuutoksen tavoitteena on ennakkollisen valvonnan lisääminen, laadun parantaminen sekä lainmukaisen toteutuksen turvaaminen sekä vahvistaa varhaiskasvatukseen henkilöstön keinoja puuttua lapsen varhaiskasvatukseen kohdistuviin epäkohtiin tai niiden uhkiin, jotta ne tulisivat tietoon nopeasti ja niihin voitaisiin puuttua ajoissa siellä missä ne esiintyvät. Lakimuutos henkilöstömitoituksen poikkeamisesta ja ilmoitusvelvollisuudesta vahvistaa kuntien yhteistyötä valvonnan suhteen aluehallintoviraston kanssa.

Viime vuosina myös varhaiskasvatukseen asiakasmaksulakea on muutettu. Varhaiskasvatukseen asiakasmaksut on sidottu indeksiin varhaiskasvatukseen asiakasmaksulain (1503/2016) 16 §:n perusteella. Indeksitarkistukset tehdään kahden vuoden välein. 1.8.2020 voimaan tullut tarkistus muutti asiakasmaksujen perusteita indeksitarkistuksen lisäksi myös muilta osin. Asiakasmaksujen osalta ylin perittävä maksu aleni 289 eurosta 288 euroon. Alin perittävä maksu oli edelleen 27 euroa. Toisesta lapsesta perittävä maksu oli enintään 50 % nuorimman lapsen maksusta eli enintään 144 euroa kuukaudessa. Seuraavien lasten maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta.

Varhaiskasvatukseen asiakasmaksulakea muutettiin 1.8.2021 siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloeroja 31 prosenttia. Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu on ensimmäisen lapsen osalta edelleen 288 euroa kuukaudessa ja alin perittävä maksu 27 euroa. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennettiin siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu on 40 nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatukseen maksusta eli enintään 115 euroa kuukaudessa. Seuraavien lasten maksu (20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta, mutta korkeintaan 58 euroa kuukaudessa) sekä maksujen perusteena oleva maksuprosentti (10,7 prosenttia) säilyivät ennallaan.

2 VARHAISKASVATUSIKÄINEN VÄESTÖ KUUTOSKAUPUNGEISSA

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 110 595 varhaiskasvatusikäistä eli 10kk–6-vuotiasta lasta, joka oli 35,2 prosenttia koko Suomen vastaavan ikäisestä lapsista. Tarkasteltaessa kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten osuuden kehitystä koko Suomen vastaavan ikäisestä väestöstä voidaan huomata kaupungistumisen vaikutukset: vuonna 2006 osuus on ollut 27,5 prosenttia eli 15 vuodessa osuus on kasvanut 7,7 prosenttiyksikköä. Viimeisen viiden vuoden aikana varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on kuitenkin vähentynyt kuutoskaupungeissa.

Taulukko 1. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2006–2021

	Lapset yhteensä Kuusikko	Lapset yhteensä koko Suomi	Lapset Kuusikko/ koko Suomi (%)
2006	97 132	352 851	27,5
2011	107 809	372 001	29,0
2016	120 084	367 259	32,7
2021	110 595	313 842	35,2

Erityisesti alle 3-vuotiaiden määrä on laskenut kuutoskaupungeissa jo usean vuoden ajan lukuun ottamatta Vantaata, jossa vuodesta 2018 vuoteen 2019 varhaiskasvatusikäisten lukumäärässä tapahtui pientä kasvua. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 34,1 prosenttia oli vuoden 2021 lopussa alle 3-vuotiaita. Alle 3-vuotiaiden määrä laski edellisvuodesta kuutoskaupunkien osalta -0,4 prosenttia (-138 lasta) ja koko maan osalta -0,7 prosenttia (-763 lasta). (Liite 4, taulukko 1A/1)

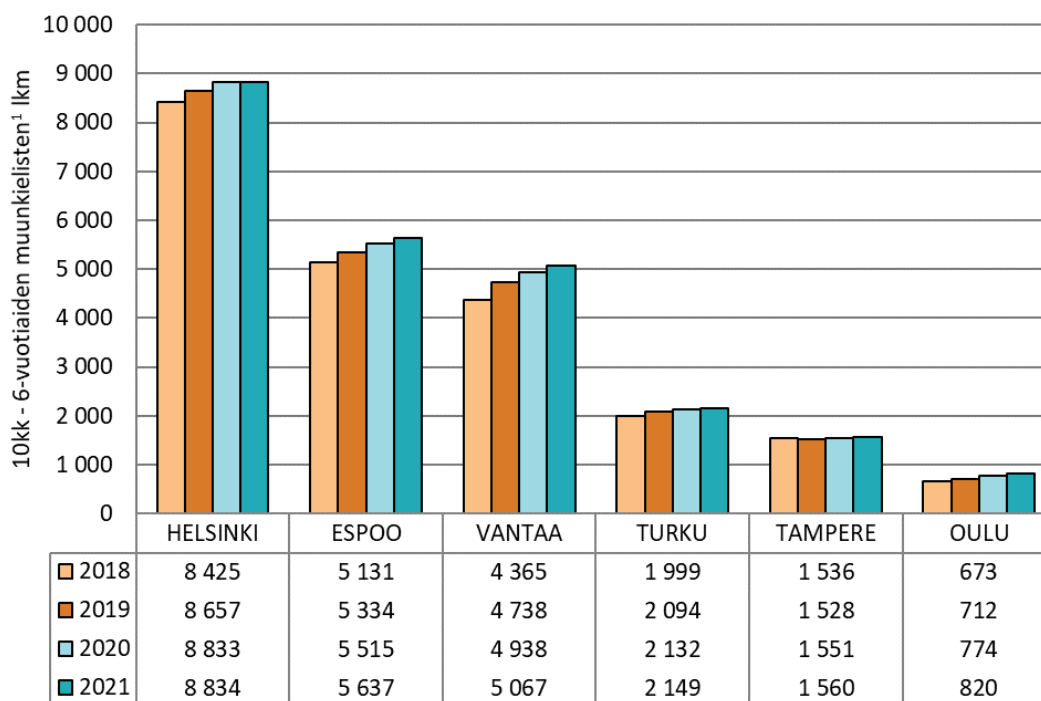
Taulukko 2. Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) ikäryhmittäin 31.12.2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Lapset yhteensä	Määrän muutos	Muutos %	Alle 3- vuotiaat	Muutos %	3–6- vuotiaat	Muutos %
Helsinki	38 302	-1 005	-2,6	13 273	-0,2	25 029	-3,8
Espoo	20 903	-453	-2,1	6 955	0,2	13 948	-3,2
Vantaa	15 957	-442	-2,7	5 449	-2,0	10 508	-3,0
Turku	9 858	-209	-2,1	3 383	0,2	6 475	-3,2
Tampere	12 511	-404	-3,1	4 308	-1,8	8 203	-3,8
Oulu	13 064	-354	-2,6	4 400	1,3	8 664	-4,5
Kuusikko	110 595	-2 867	-2,5	37 768	-0,4	72 827	-3,6
Koko Suomi	313 842	-10 739	-3,3	101 498	-0,7	212 344	-4,5

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 65,9 prosenttia oli vuoden 2021 lopussa kolme vuotta täyttäneitä. Heidän lukumääränsä laski edellisvuoteen verrattuna kaikissa kuutoskaupungeissa. (Liite 4, taulukko 1A/1)

Kuvio 1. Muunkielisten¹ varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2018–2021 lopussa

¹Muut kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvat henkilöt.

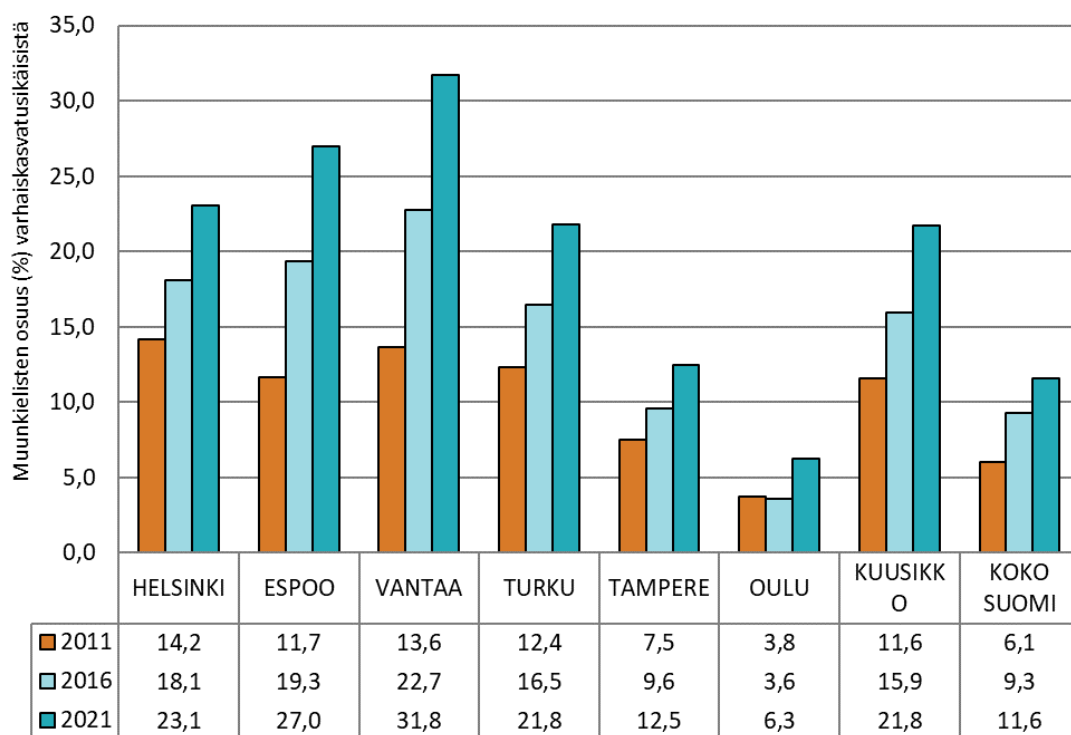
Edellisvuoteen verrattuna muunkielisen varhaiskasvatusikäisen väestön lukumäärä kasvoi suhteellisesti eniten Oulussa, jossa kasvua oli 6,0 prosenttia. Vantaalla muunkielisten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 2,6 prosenttia, Espoossa 2,2 prosenttia, Turussa 0,8 prosenttia ja Tampereella 0,6 prosenttia. Helsingissä muunkielisten määrä pysyi edellisvuoden tasolla (Liite 4, taulukko 1A/2)

Väestörekisteritietojen mukaan kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä 21,8 prosenttia (24 067 lasta) oli muunkielisiä¹ vuoden 2021 lopussa. Muunkielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut kolmessa vuodessa 8,8 prosenttiyksikköä (+1 939 lasta). Kuuksessa suurimmassa kaupungissa asui vuoden 2021 lopussa kaksi kolmasosaa koko Suomen muunkielisestä 10kk–6-vuotiaasta väestöstä. (Liite 3, kuvio 5; Liite 4, taulukko 1A/2)

Muunkielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä vaihteli Oulun 6,3 prosentista Vantaan 31,8 prosenttiin vuoden 2021 lopussa. Osuudet ovat selvästi korkeimmat pääkaupunkiseudulla ja Turussa. (Liite 3, kuvio 5; Liite 4, taulukko 1A/2) Edellisen kymmenen vuoden aikana kuutoskaupunkien muunkielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut 10,2 prosenttiyksikköä. Vuoden 2011 jälkeen kasvu on ollut voimakkainta Vantaalla (+18,1 %) ja Espoossa (+15,3 %) ja pienintä Oulussa (+2,5 %). (Kuvio 2.)

¹ Muut kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvat henkilöt. Muunkieliseen väestöön sisältyvät muun muassa Suomessa syntyneet lapset, vanhempien työn vuoksi Suomeen muuttaneet sekä pakolaistaustaiset henkilöt. Tosiasassa muunkielisten määrä on arvon mukaan väestörekisteritietoja suurempi, sillä osa vanhemmista ilmoittaa lapsen äidinkieleksi suomen, vaikka lapsen äidinkieli olisi käytännössä jokin muu.

Kuvio 2. Muunkielisten¹ osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista vuosien 2011–2021 lopussa

¹ Muut kuin suomea, ruotsia äidinkielenään puhuvat.

Varhaiskasvatusikäisen väestö kasvoi kuutoskaupungeissa vuonna 2021 ainoastaan muunkielisten osalta. Suomea äidinkielenään puhuvien varhaiskasvatusikäisten määrä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. Ruotsia puhuvien määrä pysyi edellisvuoden tasolla Oulussa sekä Turussa ja laski muissa kuutoskaupungeissa. (Liite 4, taulukko 1A/2)

Muunkielisten lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen edellyttää kunnissa resurssien suuntaamista esimerkiksi lasten suomalaiseen kulttuuriin integroitumisen tukemiseen ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä lasten suomi toisena kielenä -oppimiseen. Suomen kielen taidolla vahvistetaan lapsen mahdollisuuksia integroitua yhteiskuntaan ja turvataan oppimisen jatkumoa. Näitä resursseja ovat mm. kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajat, joita oli vuonna 2021 Helsingissä 14, Espoossa 37, Vantaalla 3, Turussa 16 ja Tampereella 1 (Liite 4, taulukko 3A). Kunnat ovat myös kohdentaneet hankerahoitusta integroitumisen tukemiseen. Lisäksi tämä edellyttää varhaiskasvatuksen ja muiden lapsi- ja perhepalveluiden entistä tiiviimpää yhteistyötä.

3 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJÄRJESTELMÄ

Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnallisesta ja kunnan hankkimasta varhaiskasvatuksesta sekä palvelusetelillä järjestetystä ja yksityisen hoidon tuella tuetusta varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatuspalveluihin sisältyy myös esiopetus. Lisäksi kunnallinen kerhotoiminta on sisällytetty Kuusikko-raportoinnissa samoihin taulukoihin ja kuvioihin vuodesta 2017 eteenpäin.

Varhaiskasvatuksen järjestelmään sisältyy myös lasten kotihoidon tuki ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluja, esimerkiksi kerho-, leikkipuisto- ja avoin päiväkotitoiminta. Lasten kotihoidon tuki on vaihtoehto varhaiskasvatuspalveluille, kun perheessä on alle kolmevuotias lapsi. Perhe voi saada kotihoidon tukea perheen lasten ollessa esiopetuksessa tai avoimen varhaiskasvatuksen toiminnassa.

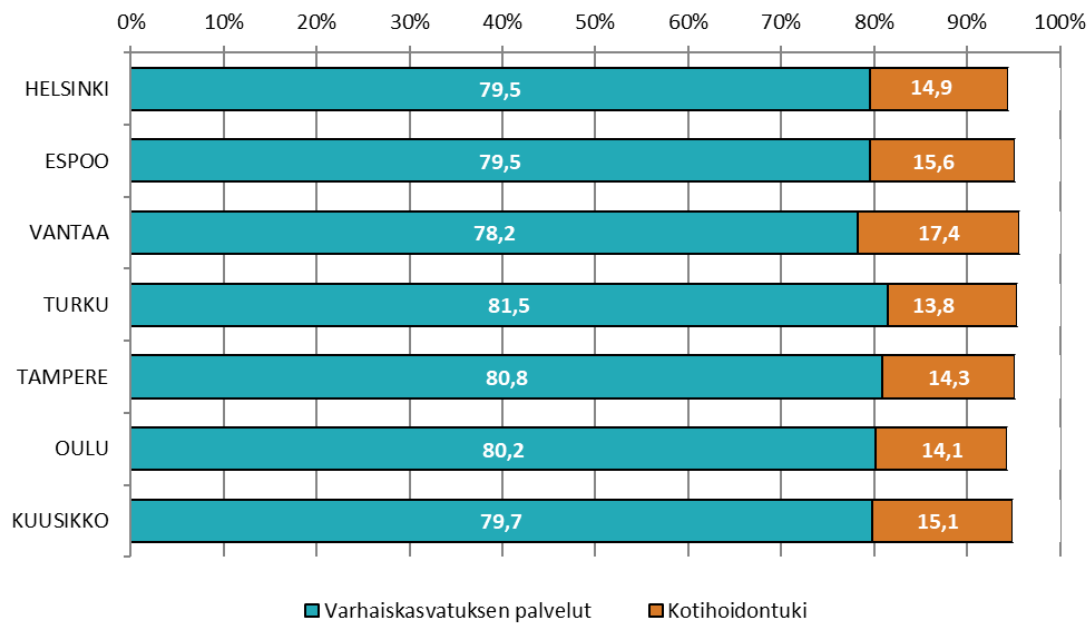
Kunnan tehtävänä on turvata varhaiskasvatuspaikka varhaiskasvatuslain edellyttämän määräjän puitteissa kaikille kunnassa asuville lapsille. Kunta voi ohjata perheitä yksityisen hoidon tuella tuettuun varhaiskasvatukseen tai tarjota palvelusetelin. Lasten vanhemmilla tai muilla huoltajilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä näistä vaihtoehdoista, jolloin kunnan on sijoitettava lapsi määräjassa kunnan järjestämään varhaiskasvatuspaikkaan.

3.1 Varhaiskasvatusikäisten sijoittuminen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmään

Vuoden 2021 lopussa kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 79,7 prosenttia oli varhaiskasvatuksessa (kerholapset eivät ole osuudessa mukana). Osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluihin vaihteli Vantaan 78,2 prosentista Tampereen 80,8 prosenttiin. Lisäksi lapsia oli myös kotihoidon tuen piirissä. (Kuvio 3.) Lasten kotihoidon tuesta on tarkempaa tietoa raportin luvussa 6.

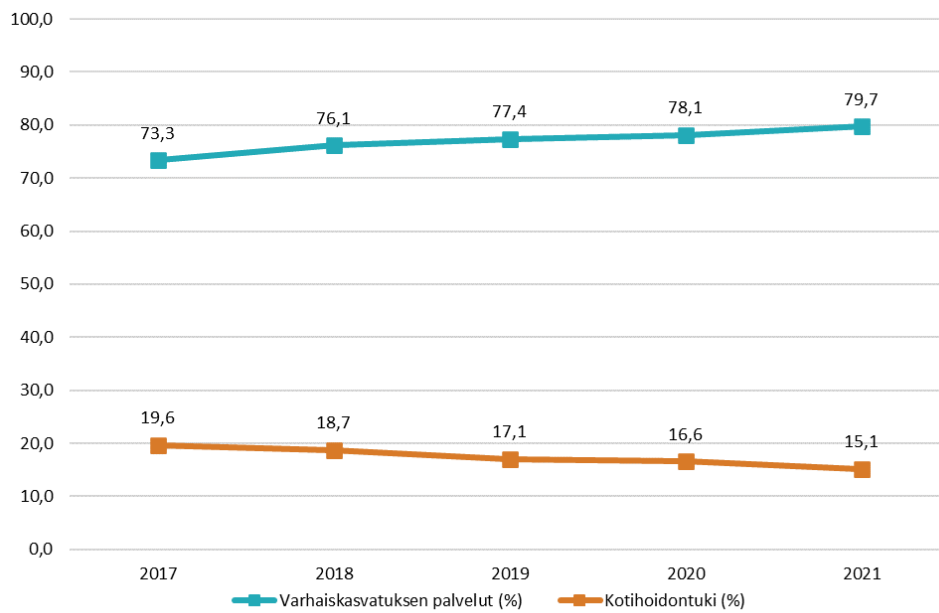
Varhaiskasvatuksen palveluiden ja kotihoidon tuen kokonaisuutta tarkasteltaessa kerhotoiminta ei ole mukana tarkastelussa, sillä osa kerholapsista on myös kotihoidon tuella. Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuvia lapsia ei tilastoida varhaiskasvatukseen osallistuviksi lapsiksi.

Kuvio 3. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotij ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuella joulukuussa 2021

¹ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa, koska osa kerholapsista on myös kotihoidontuella.

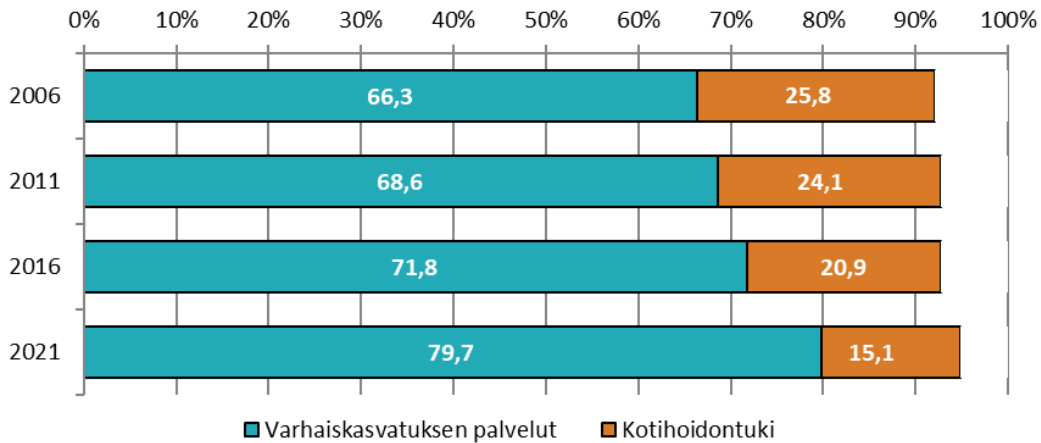
Kuvio 4 Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kotihoidon tuella Kuusikossa vuosina 2017-2021

¹ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

Kuviossa 5 on tarkasteltu kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautumista varhaiskasvatuksen palveluihin ja kotihoidontuella vuodesta 2006 alkaen. Osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin on noussut vuosi vuodelta ja kotihoidon tuella olevien lasten osuus on pienentynyt. Varhaiskasvatusikäisten osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin kuutoskaupungeissa on 15 vuodessa noussut 13,4 prosenttiyksikköä ja kotihoidontuella olevien lasten osuus laskenut 10,6 prosenttiyksikköä.

Kuvio 5. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotiki ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle Kuusikossa vuosina 2006–2021¹

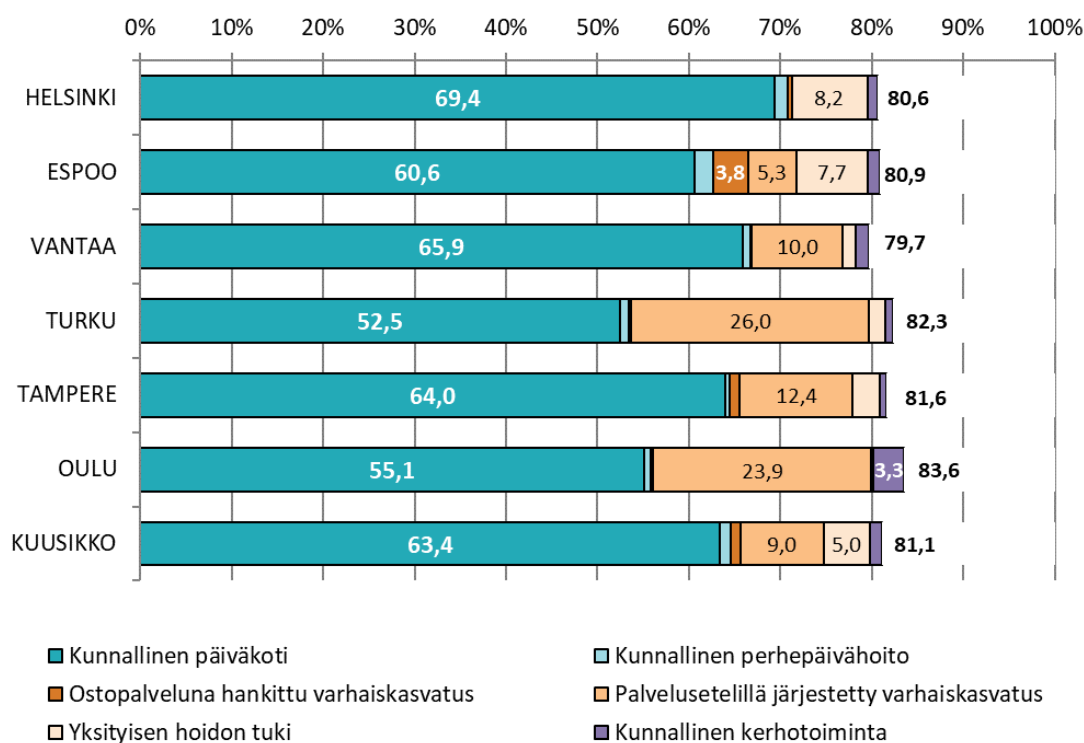

¹ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

3.1.1 Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus

Kuviossa 6 on näkyvissä varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan. Varhaiskasvatuksen palveluissa ja kerhotoiminnassa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 81,1 prosenttia kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Osuus vaihteli Vantaan 79,7 prosentista Oulun 83,6 prosenttiin. Kuutoskaupunkien tasolla osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan kasvoi 1,3 prosenttia edellisvuodesta.

Kuvio 6. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2021¹

¹Alle kolmen prosentin osuudet eivät näy lukuina kuviossa. Tarkemmat osuudet liitteessä 3 kuviossa 9.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä yli puolet (63,4 %) oli varhaiskasvatuksessa kunnallisessa päiväkodissa vuoden 2021 lopussa.

Kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2021 lopussa varhaiskasvatuksessa 70 307 lasta. Määrä oli edellisvuoteen verrattuna lähes samalla tasolla (+0,1 %). Lasten määrä kasvoi edellisvuodesta Vantaalla, pysyi lähes muuttumattomana Helsingissä, Espoossa sekä Oulussa ja laski Turussa ja Tampereella. (Liite 4, taulukko 1D)

Sen sijaan kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä jatkoi vähenemistään. Vuoden 2021 lopussa kuutoskaupunkien kunnallisessa perhepäivähoidossa oli 333 lasta edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2021 lopussa vain 1,2 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä oli kunnallisessa perhepäivähoidossa, mikä on 0,3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. (Liite 3, kuvio 9; Liite 4 taulukko 1D)

Espoo eroaa muista kuutoskaupungeista korkeammalla ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen osuudella. Espoossa ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa oli 3,8 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Tampereella osuus oli prosentin ja muissa kuutoskaupungeissa alle prosentin. (Liite 3 kuvio 9; Liite 4 taulukko 1D)

Palvelusetelillä järjestettiin varhaiskasvatusta vuonna 2021 Espoossa, Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa. Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut viime vuosien aikana. Palvelusetelin osuus vaihteli Espoon 5,3 prosentista Turun 26,0 prosenttiin. (Liite 3 kuvio 9; Liite 4 taulukko 1D)

Yksityisen hoidon tuella oli vuoden 2021 lopussa kuutoskaupungeissa 5,0 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Helsingissä (8,2 %) ja Espoossa (7,7 %) yksityisen hoidon

tuen osuus oli korkein. Muissa kuutoskaupungeissa osuus jäi alle kolmen prosentin. (Liite 3 kuvio 9; Liite 4 taulukko 1D)

3.1.2 Esiopetus

Esiopetus on ollut velvoittavaa vuoden 2015 alusta alkaen. Osallistuminen kunnan järjestämään esiopetukseen ei ole pakollista, mutta lain mukaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Tällaista toimintaa voivat lapselle järjestää myös huoltajat itse. Esiopetuksen järjestämislupa voi olla myös esimerkiksi yksityisillä opilaitoksilla. Näissä toimipaikoissa esiopetuksessa olevat lapset eivät ole mukana kuutoskaupunkien esiopetuksen lapsimäärissä.

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2021 syksyllä 17 859 esiopetukseen osallistuvaa lasta. Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä vaihteli Helsingin 89,4 prosentista Turun 98,7 prosenttiin. Luvut sisältävät myös perusopetukseen valmistavan opetuksen.

Esiopetukseen osallistuneista lapsista 93,8 prosenttia osallistui esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen. Osuus vaihteli Oulun 87,9 prosentista Helsingin 98,1 prosenttiin. (Liite 3, taulukko 28; Liite 4 taulukot 1B/1–6)

Taulukko 3. Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä 20.9.2021, osuus 6-vuotiaasta väestöstä sekä esiopetuksen osallistumisasteen muutos vuodesta 2020

	Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä vuonna 2021	Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus (%) 6-vuotiaiden ikäluokasta vuonna 2021	Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä vuonna 2020	Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus (%) 6-vuotiaiden ikäluokasta vuonna 2020	Muutos (%-yksikköä) v. 2020-2021
Helsinki	5 826	89,4	6 123	93,2	-3,8
Espoo	3 440	94,7	3 664	94,7	0,0
Vantaa	2 565	97,6	2 645	94,1	3,4
Turku	1 694	98,7	1 584	92,8	5,9
Tampere	2 126	97,9	2 134	98,0	-0,1
Oulu	2 208	95,2	2 363	97,4	-2,2
Kuusikko	17 859	94,1	18 513	94,7	-0,6

3.1.3 Avoin varhaiskasvatustoiminta

Varhaiskasvatuksen palvelujen ja kotihoidon tuen lisäksi kuutoskaupungeissa on tarjolla avointa varhaiskasvatustoimintaa, esimerkiksi kerhotoiminta sekä asukas- ja leikkipuistot.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) kunnalliseen kerhotoimintaan osallistui vuoden 2021 lopussa 1 550 lasta, mikä oli 1,4 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä (Taulukko 4). Kaupunkien välillä oli jonkin verran eroja. Suhteellisesti eniten kerhotoimintaan osallistui lapsia Oulussa, yhteensä 3,3 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä. Kerhotoimintaan osallistuneiden lasten lukumäärä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa lukuun ottamatta Turku. (Liite 4, taulukko 1D)

Taulukko 4. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneet lapset¹ vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 10kk-6-vuotiaista lapsista
Helsinki	424	-129	-23,3	1,1
Espoo	286	-37	-11,5	1,4
Vantaa	226	-1	-0,4	1,4
Turku ²	81	3	3,8	0,8
Tampere	96	-18	-15,8	0,8
Oulu	437	-174	-28,5	3,3
Kuusikko	1 550	-356	-18,7	1,4

¹ Lapset, jotka ovat saaneet päätöksen kerhopaikasta.

² Ohjatussa leikkipuistotoiminnassa mukana olleet lapset eivät sisälly kerholasten lukumääriin.

Kunnallista kerhotoimintaa on tarjolla kaikissa kuutoskaupungeissa. Kunnallinen kerhotoiminta on säännöllistä ryhmämuotoista varhaiskasvatusta ensisijaisesti kotona oleville 2–5-vuotiaille lapsille. Kerhotoiminta on maksutonta kaikissa muissa kuutoskaupungeissa paitsi Turussa. Turku perii kerhomaksun määräämällään maksuperusteilla. Lasten kotihoidon tuella olevat lapset voivat osallistua kerhotoimintaan.

3.2 Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset koostuvat kuntien varhaiskasvatustoiminnan järjestämiseen kohdistamista kustannuksista. Kunnallisen varhaiskasvatuksen palvelujen kokonaiskustannukset sisältävät pääasiassa kaupunkien tilinpäätösten mukaiset bruttokustannukset ilman yleishallinnon vyörytseriä.

Yksityisestä varhaiskasvatuksesta kustannuksissa on mukana kunnan palveluntuottajille maksamat tuet (yksityisen hoidon tuki, palveluseteli ja kuntalisät), ostopalvelusopimusten mukaiset maksut sekä kaupungissa yksityisen hallinnointiin kohdistuvat kustannukset. Asiakkaiden palveluntuottajille maksamia maksuja ei ole mahdollista sisällyttää yksityisten palveluntuottajien kustannuksiin, sillä niiden euromäärä ei ole kunnilla tiedossa. Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen kustannukset eivät ole edellä mainituista eroavuuksista johtuen vertailukelpoisia.

Lisäksi mukana ovat kotihoidon tuen kustannukset. Kunnallisen kerhotoiminnan sekä avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset eivät sisälly kokonaiskustannuksiin. Tarkempaa tietoa kustannusten koontiperusteista on liitteessä 2.

Taulukkoon 5 on koottu varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset vuonna 2021 ja niiden muutos edellisestä vuodesta. Vuonna 2021 kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen palvelujen kokonaiskustannukset olivat yli 1,2 miljardia euroa.

Kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset olivat kuutoskaupungeissa yhteensä 21,8 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatusjärjestelmän ja muun varhaiskasvatustoiminnan kokonaisuudesta kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset muodostivat 1,7 prosenttia.

Taulukko 5. Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset sekä kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset vuonna 2021 ja muutos vuodesta 2020

	Varhaiskasvatusjärjestelmä			Avoin varhaiskasvatus ja kunnallinen kerhotoiminta		
	Kustannukset (€)	Muutos (%)	Muutos (%) defl. ¹	Kustannukset (€)	Muutos (%)	Muutos (%) defl. ¹
Helsinki ²	446 631 437	3,3	0,8	11 760 317	-5,2	-7,5
Espoo ²	246 100 142	4,7	2,2	4 162 406	-4,0	-6,3
Vantaa	181 473 888	4,9	2,3	2 024 652	-15,4	-17,4
Turku	113 624 352	5,6	3,0	1 409 727	6,0	3,4
Tampere	136 099 354	4,5	2,0	912 665	-11,4	-13,5
Oulu	145 551 323	6,1	3,6	1 577 929	-28,2	-29,9
Kuusikko	1 269 480 496	4,4	1,9	21 847 696	-7,8	-10,0

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2022

² Helsingin ja Espoon avoimen varhaiskasvatuksen kustannuksissa on mukana myös koululaisten kustannuksia.

4 KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS

4.1 Varhaiskasvatus kunnallisessa päiväkodissa

4.1.1 Lapset

Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 70 307 lasta. Lasten määrä kasvoi edellisvuodesta Vantaalla 4,4 prosenttia (+448 lasta) sekä Espoossa 0,6 prosenttia (+74 lasta). Helsingissä lasten määrä pysyi lähes edellisvuoden tasolla nousten 0,1 prosenttia (+29). Lasten määrä laski Tampereella -3,8 prosenttia (-315 lasta), Turussa -2,3 prosenttia (-123 lasta) ja Oulussa 0,7 prosenttia (-48 lasta). Hieman yli joka viides kunnallisissa päiväkodeissa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli alle 3-vuotias vuonna 2021. (Liite 3, kuviot 13 ja 14; Liite 4, taulukko 1D)

Iltta- ja ympärivuorokautinen varhaiskasvatus järjestetään pääosin kunnallisissa päiväkodeissa. Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2021 lopussa 2 297 iltta- ja/tai ympärivuorokautista varhaiskasvatusta tarvitsevaa lasta. Lasten määrä laski edellisvuodesta suurimmassa osassa kuutoskaupunkeja, eniten Turussa (-13,6 %). Ainoastaan Espoossa lasten määrä kasvoi (+9,8 %). (Liite 3, taulukko 22; Liite 4, taulukko 1E)

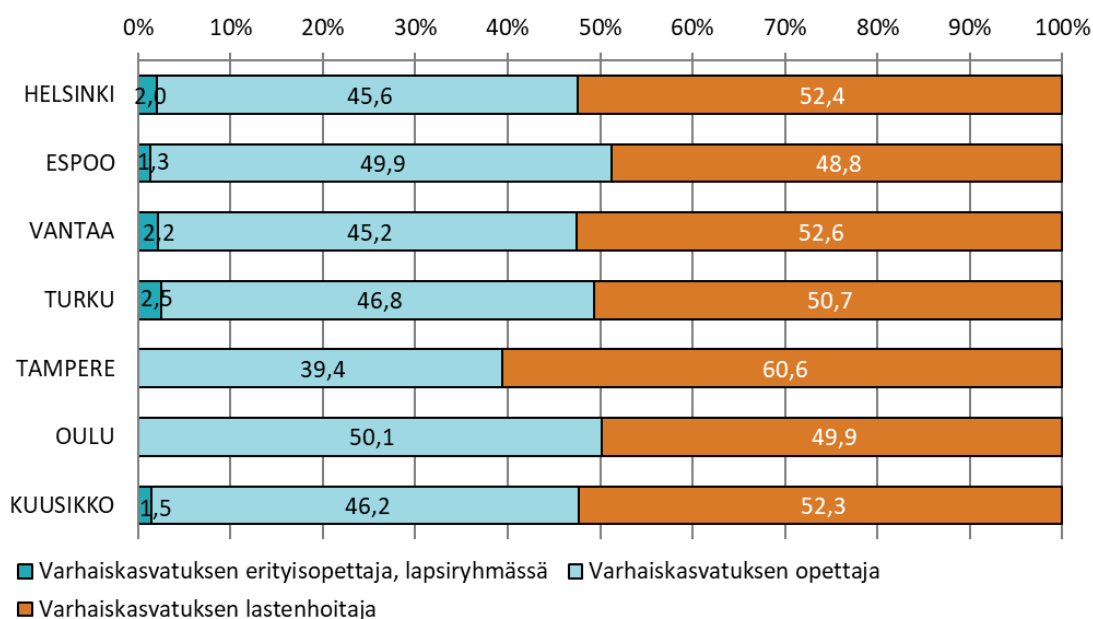
4.1.2 Henkilöstö

Kuutoskaupunkien päiväkodeissa oli vuoden 2021 lopussa 14 228 työntekijää, joka oli 1,6 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön (ilman varahenkilöitä) osuus henkilöstöstä oli 88,6 prosenttia. (Liite 4, taulukot 3B/1 ja 3B/2)

Varahenkilöt eivät ole mukana kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön kokonaismäärässä. Tätä henkilöstöä käytetään korvaamaan vakituisen henkilöstön poissaoloja. Vara- ja resurssihenkilöiden lukumäärät on esitetty liitteen 4 taulukossa 3A. Lyhytaikaisten poissaolojen sijaistaminen toteutetaan oman varahenkilöstön voimin, ulkopuolisilla sijaisilla, henkilöstövuokrauksena tai näiden yhdistelmänä.

Kuviossa 7 on tarkasteltu eri tehtävien osuutta kuutoskaupunkien kunnallisten päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön tehtävistä joulukuussa 2021. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien osuus kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä oli 52,3 prosenttia ja varhaiskasvatuksen opettajien osuus 46,2 prosenttia.

Kuvio 7. Eri tehtävien osuudet päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä joulukuussa 2021

Kuutoskaupungeissa on alettu varautua vuonna 2030 voimaan tulevaan henkilöstörakenteen muutokseen. 1.1.2030 alkaen päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviä muutetaan vähitellen varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin tehtäväksi. Henkilöstörakenteen muutos on merkittävä ja sen tavoitteena on kasvattaa pedagogista ja palveluohjauksellista osaamista. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuvamäärittelyä on laadittu kunnissa vuoden 2021 aikana. Kuutoskaupungeista tehtävä oli vuonna 2021 käytössä Helsingissä ja Espoossa. Muissa kuutoskaupungeissa asia oli vielä valmistelussa. Lisäksi henkilöstöresurssin saatavuuspainetta kasvattaa suuret eläköitymismäärät. Yhteisvaikutukseltaan henkilöstörakennemuutos, alan veto- ja pitovoimahaasteet ja suuret eläköitymispoistumat aiheuttavat kunnille merkittäviä haasteita toteuttaa varhaiskasvatusta asetettujen mitoitusvaatimusten mukaisesti.

Kuutoskaupungeissa päiväkotien puhtauspalvelut (siivous- ja tekstiilihuolto) ja ateriapalvelut ostetaan pääosin kaupungin omalta tai ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Puhtauspalveluista vastaava henkilöstö on Helsingissä osin ja Turussa lähes kokonaan varhaiskasvatuksen henkilöstöä. Espoossa varhaiskasvatuksen henkilöstössä on laitosapulaisia, jotka huolehtivat osasta pienten päiväkotien ateriapalvelujen tehtävistä. Edellä mainituista erilaisuuksista johtuen päiväkotien muuta henkilöstä ei ole mahdollista vertailla. Liitteen 4 taulukoissa 3A ja 3B/1–2 on eritelty päiväkotien henkilöstöä tarkemmin.

4.1.3 Kustannukset

Tässä luvussa tarkastellaan kunnallisissa päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannuksia tarkemmalla tasolla. Kustannusten jakajana käytetään laskennallisten lasten määrää, joka on kuvattu liitteessä 2 sivulla 47. Tällä menettelyllä kunnallisten päiväkotien yksikkökustannukset saadaan vertailukelpoisemmiksi.

Kokonaiskustannukset laskennallista lasta kohden olivat vuoden 2021 lopussa keskimäärin 11 203 euroa. Kustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Tampereen 10 344 eurosta Turun 11 643 euroon. Kustannukset nousivat edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. (Taulukko 6; Liite 4, taulukko 2C/2)

Kunnallisten päiväkotien kustannusrakenne vaihtelee muun muassa tukipalvelujen erilaisesta järjestämistavasta johtuen. Henkilöstökustannuksiin sisältyvät päiväkotien henkilöstökustannukset. Päiväkotien osuus varhaiskasvatuksen yhteisistä henkilöstökustannuksista (varhaiskasvatuksen johto- ja hallintohenkilöstö) sisältyy kohtaan ”muut kustannukset”. Taulukossa 6 on eritelty vuosikustannuksia laskennallista lasta kohden ja taulukossa 7 eri kustannuslajien osuuksia kunnallisten päiväkotien kokonaiskustannuksista.

Taulukko 6. Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen vuosikustannukset laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2021

Euroa/laskennallinen lapsi	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Yhteensä	11 098	11 628	11 173	11 643	10 344	11 541	11 203
Henkilöstökustannukset, josta	7 379	7 346	7 212	8 511	6 839	7 795	7 411
Varahenkilöstö (vakinaiset ja määräaikaiset)	71	274	0	263	211	369	157
Avustava henkilökunta (kunnan oma)	180	121	76	290	265	425	197
Vuokratyö, josta	538	678	934	0	12	0	467
avustajat	0	117	279	0	12	0	64
sijaiset ja varahenkilöstö	538	561	655	0	0	0	403
Muut palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	5 245	5 172	5 060	6 531	5 024	5 548	5 304
Henkilöstösivukulut	1 346	1 100	1 142	1 426	1 327	1 452	1 286
josta KUEL -maksut	1 277	994	1 026	1 433	1 255	1 312	1 201
Tilakustannukset	2 175	2 494	2 293	2 071	1 782	1 970	2 176
Tukipalvelut	1 273	1 499	1 314	733	1 387	1 342	1 300
Ateriapalvelut	1 058	1 227	901	668	1 051	1 017	1 031
Puhtauspalvelut (siivous- ja tekstiilihuolto)	215	272	413	66	336	325	269
Muut kustannukset¹	271	289	354	328	336	434	315

¹ ICT-kustannukset eivät ole mukana tämän taulukon kustannuksissa. Kuntien ICT-kustannukset löytyvät erillisinä liitteen 3 taulukosta 17. Liitteen 4 taulukkojen 2C/1-2 ja 2D/1-2 kustannukset sisältävät myös ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

Taulukko 7. Eri kustannuslajien osuudet kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista vuonna 2021

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset yhteensä (1 000€), josta^{1,2}	373 121	186 725	147 367	75 867	106 960	105 848	995 887
henkilöstökustannukset (%)	66,3	62,3	64,5	72,3	64,9	66,3	65,6
tilakustannukset (%)	19,5	21,2	20,5	17,6	16,9	16,8	19,3
tukipalveluiden kustannukset (%)	11,4	12,7	11,8	6,2	13,2	11,4	11,5
muut kustannukset (%)	1,2	1,7	1,9	1,2	2,1	2,3	1,6
varhaiskasvatuksen yhteiset menot (%)	1,5	2,2	1,2	2,6	2,9	3,3	2,0
<i>Asiakasmaksutulojen osuus kustannuksista (%)</i>	9,6	10,1	8,9	6,3	9,4	8,1	9,2

¹ Luvut pyöristetty tuhansien eurojen tarkkuudelle.

² Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

Henkilöstökulut ovat suurin päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen menoerä. Vuonna 2021 keskimäärin 65,6 prosenttia kuutoskaupunkien kokonaiskustannuksista oli

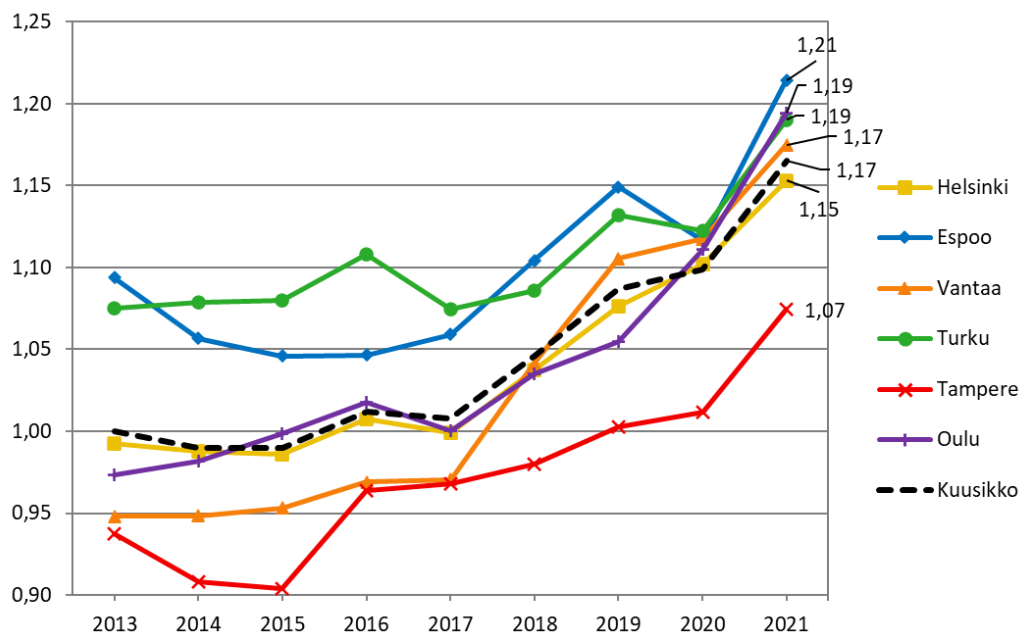
henkilöstökustannuksia. Henkilöstökulut laskennallista lasta kohden vaihtelivat kuutoskaupungeissa Tampereen 6 839 eurosta Turun 8 511 euroon.

Henkilöstökustannuksista on eritelty varahenkilöstön, avustavan henkilöstön kustannukset, vuokratyö sekä henkilöstösivukulut. Kuutoskaupunkien henkilöstösivukuluista 93,6 prosenttia muodostui kunnallisten eläkkeiden rahoituksesta. Kuntien eläkekertymä on erilainen, joten myös eläkemenoperusteisen maksun suuruus vaihtelee kunnittain. Varhaiskasvatustoiminnalla ei ole mahdollista vaikuttaa maksujen suuruuteen. Pitkät työurat samalla työnantajalla ja eläkkeellä olevien ihmisten suuri määrä lisäävät maksettavan eläkkeen määrää. Kunnallisten päiväkotien henkilöstön eläkemaksut suhteutettuna palkkakustannuksiin olivat Helsingissä 23,2 prosenttia, Tampereella 22,8 prosenttia, Oulussa 20,7 prosenttia, Turussa 20,2 prosenttia, Vantaalla 20,0 prosenttia ja Espoossa 17,9 prosenttia.

Tilakustannusten osuus kunnallisten päiväkotien kustannuksista vaihteli Oulun 17,1 prosentista Espoon 21,5 prosenttiin. Tilakustannuksista suurin osa on sisäisiä vuokria kunnan toimitiloja hallinnoivalle yksikölle. Tilakustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Tampereen 1 782 eurosta Espoon 2 494 euroon. Tilakustannuksiin vaikuttavat muun muassa päiväkoteihin sijoitettavien lasten lukumäärä, vuokran määräytyminen, neliöhinta lasta kohden, tehdyt peruskorjaukset ja uudet tilat.

Tukipalvelujen eli ateria- ja puhtauspalvelujen kulujen osuus päiväkotien kokonaiskustannuksista vaihteli Turun 6,2 prosentista Tampereen 13,2 prosenttiin. Tukipalvelujen kustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Turun 733 eurosta Espoon 1 499 euroon. Ateriapalvelujen kulut laskennallista lasta kohden vaihtelivat Turun 668 eurosta Espoon 1 227 euroon. Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) osalta korkeimmat kustannukset olivat Vantaalla (413 euroa/laskennallinen lapsi) ja alhaisimmat kustannukset Turussa (66 euroa/laskennallinen lapsi).

Kuvio 8. Kunnallisten päiväkotien deflatoitujen¹ vuosikustannusten kehitys laskennallista lasta kohden vuosina 2013–2021 suhteutettuna Kuusikon aritmeettiseen keskiarvoon (vuosi 2013=1)

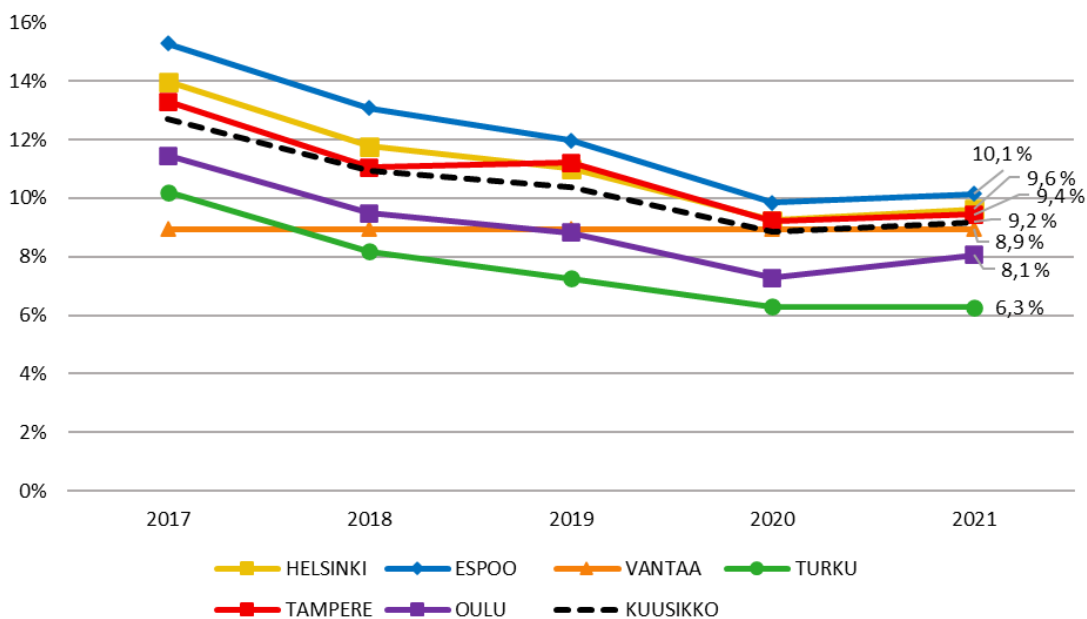

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetus- ja kulttuuritoimelle, Tilastokeskus 2/2022

Kuviossa 8 on kuvattu kunnallisten päiväkotien deflatoitujen vuosikustannusten kehitystä laskennallista lasta kohden vuodesta 2013 vuoteen 2021. Yleisenä kehityssuuntana on ollut kaupunkien välisten kustannuserojen kaventuminen.

Kuutoskaupungit saivat asiakasmaksutuloja vuonna 2021 yhteensä 91,4 miljoonaa euroa kunnallisessa päiväkodissa järjestämästään varhaiskasvatuksesta. Tämä oli vuonna 2021 9,2 prosenttia kunnallisten päiväkotien kokonaiskustannuksista (Kuvio 9). Asiakasmaksuperusteiden lakimuutokset ovat vähentäneet asiakasmaksutuloja. Edellisvuoteen verrattuna kuutoskaupunkien asiakasmaksutulot nousivat 10,7 prosenttia (+8,9 milj. €). Tämä johtuu siitä, että vuoden 2020 asiakasmaksutuotot olivat koronasta johtuvien maksuhyviytysten vuoksi alhaiset. (Liite 4, taulukko 2A)

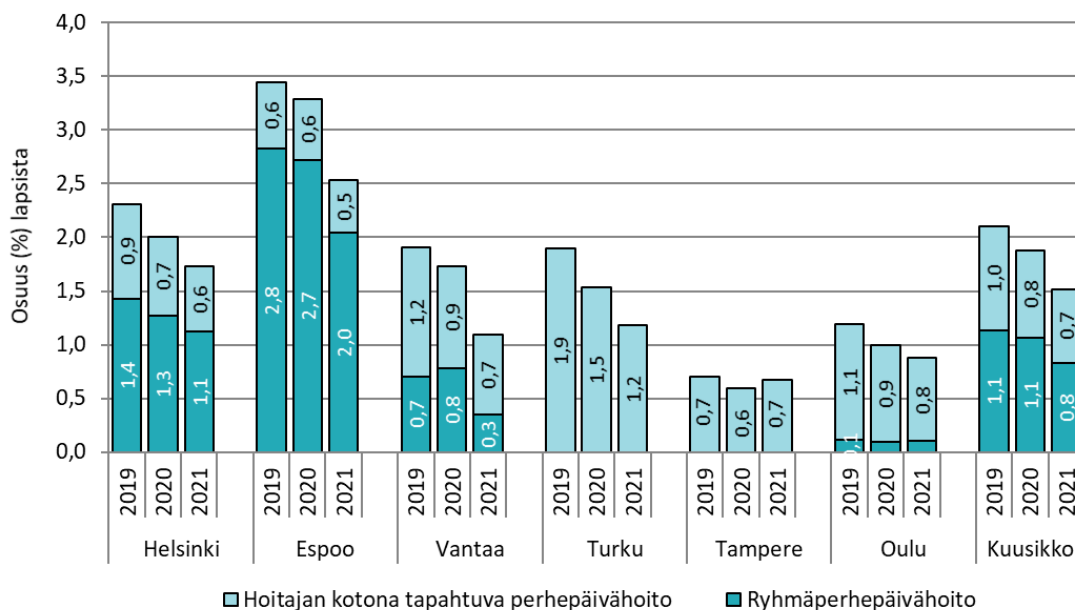
Kuvio 9. Asiakasmaksutulojen osuus kunnallisen päiväkodin kustannuksista vuosina 2017-2021

4.2 Varhaiskasvatus kunnallisessa perhepäivähoidossa

Kunnallisessa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä on vähentynyt viime vuosina tasaisesti. Kuutoskaupunkien kunnallisessa perhepäivähoidossa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 1 367 lasta, 333 lasta vähemmän kuin vuotta aiemmin. Perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on vuosi vuodelta vähentynyt kaikissa kuutoskaupungeissa. (Kuvio 10; Liite 4, taulukko 1D).

Kuvio 10. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista¹ vuosina 2019–2021

¹ Kerholapset mukana.

Kotonaan työtä tekeviä perhepäivähoitajia ja kolmiperhepäivähoitajia oli vuoden 2021 lopussa kuutoskaupungeissa yhteensä 185, mikä oli 29 hoitajaa vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Ryhmäperhepäivähoidon henkilöstömäärä väheni edellisestä vuodesta 50 henkilöllä ollen vuoden 2021 lopussa yhteensä 215. Ryhmäperhepäivähoidon kysyntä on joissakin kunnissa laskenut, mutta sitä on osassa kunnista myös suunnitelmallisesti vähennetty. (Liite 3, taulukot 19 ja 20; Liite 4, taulukko 3B/3) Ryhmäperhepäivähoitoa ei järjestetä lainkaan Turussa ja Tampereella.

Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon vuosikustannukset lasta kohden olivat keskimäärin 14 089 euroa eli 4,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Ryhmäperhepäivähoidon vuosikustannukset lasta kohden olivat Helsingin, Espoon, Vantaan ja Oulun osalta keskimäärin 16 406 euroa ja nousivat 7,4 prosenttia edellisvuodesta. (Liite 3, taulukko 21; Liite 4, taulukko 2C/2).

4.3 Lasten tukeminen varhaiskasvatuksessa

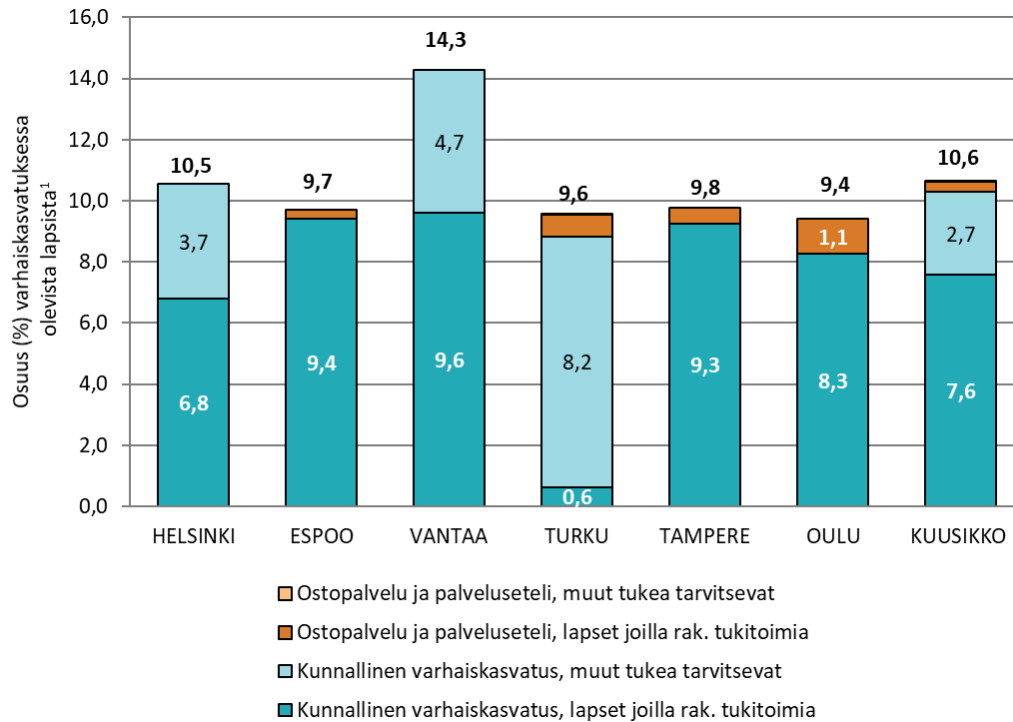
Varhaiskasvatuksen yhtenä tavoitteena on tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa edellytetään, että lapsen kehitystä ja oppimista tuetaan lapsen tarpeiden edellyttämällä tavalla.

Varhaiskasvatuslakiin tuli 16.12.2021 lasten tukemiseen liittyen merkittäviä muutoksia. Koska muutokset tulevat voimaan 1.8.2022, niitä käsitellään vuoden 2022 raportin yhteydessä.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 8 899 tukea tarvitsevaa lasta, joka oli hieman yli kymmenes kaikista kunnan järjestämässä varhaiskas-

vatuksessa olevista lapsista. Tukea tarvitsevien lasten määrä kasvoi 7,9 prosenttia edellisvuodesta. Tukea tarvitsevista lapsista 96,9 prosenttia (8 677 lasta) oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. (Kuvio 11; Liite 4, taulukko 1E)

Kuvio 11. Tukea tarvitsevien lasten osuus kunnanjärjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista¹ joulukuussa 2021

¹Kerholapset ovat mukana.

²Vantaalla ei saada järjestelmästä tietoa yksityisen hoidon tuella ja palvelusetelillä olevista kehityksen ja oppimisen tuen lapsista.

Kuutoskaupungeissa varhaiskasvatusta toteutetaan inklusion periaatteiden mukaisesti. Tukemisen rakenteet suunnitellaan siten, että lapsen tarvitsema tuki voidaan järjestää mahdollisimman pitkälle niin, että lapsen ei tarvitse vaihtaa varhaiskasvatuspaikkaa.

Keskeinen rooli lasten tukemisessa on varhaiskasvatuksen erityisopettajilla, joita työskentelee lisäresurssina varhaiskasvatuksen toimipaikoissa sekä lasten tuen järjestämisen ja konsultoinnin tehtävissä. Vuonna 2021 työskenteli Helsingissä 113, Espoossa 78, Vantaalla 35, Turussa 25, Tampereella 50 ja Oulussa 29 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Lisäksi erityisryhmissä ja integroiduissa erityisryhmissä työskenteli Helsingissä 91, Espoossa 31, Vantaalla 39 ja Turussa 27 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Oulussa ei ole kiinteitä erityisen tuen ryhmiä.

Erityispedagogisen tuen lisäksi on lasten tukemiseen kohdennettua lisähenkilöstöä, esimerkiksi erityisavustajia, lasten tuen lastenhoitajia ja taide- ja liikuntapedagogeja. (Liite 4, taulukot 3A ja 3B/1–2) Tukitoimena käytetään myös lasten ja henkilöstön välisen suhdetuun väljentämistä tai muita ryhmäkoon pienentämisen järjestelyjä, kuten pienennettyjä ryhmiä.

5 YKSITYINEN VARHAISKASVATUS

Yksityisellä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatusta, jonka yksityinen henkilö, yhteisö, säätiö tai julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla. Yksityinen palveluntuottaja vastaa siitä, että sopimuksen tai hallintopäätöksen perusteella asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset. (540/2018 § 43)

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli kuutoskaupungeissa vuoden 2021 lopussa 16 723 lasta eli hieman alle viidennes varhaiskasvatuksessa olevista lapsista. Osuus vaihteli Helsingin 10,8 prosentista Turun 34,1 prosenttiin. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kuutoskaupungeissa väheni 1,1 prosenttia edellisvuodesta.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista 59,5 prosenttia oli palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa, 33,3 prosenttia yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa ja 7,2 prosenttia oli ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa.

Taulukko 8. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa, palvelusetelillä järjestetyssä sekä ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2021

	Yksityisen			Yksityinen	Muutos	Osuus varhais-
	Palveluseteli	hoidon tuki	Ostopalvelu	varhais- kasvatus yhteensä	2020-2021, %	kasvatuksessa olevista ¹ , %
Helsinki ²	0	3 160	197	3 357	-6,6	10,8
Espoo	1 115	1 611	802	3 528	1,5	20,9
Vantaa	1 595	220	19	1 834	-1,3	14,4
Turku	2 566	174	28	2 768	2,1	34,1
Tampere	1 552	369	123	2 044	-2,7	20,0
Oulu	3 127	36	29	3 192	0,7	29,0
Kuusikko	9 955	5 570	1 198	16 723	-1,1	18,6

¹ Kerholapset mukana.

² Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

5.1 Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli

Vuoden 2021 lopussa kuutoskaupungeissa oli palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa yhteensä 9 955 lasta. Lasten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta Tampereella (+9,3 %), Turussa (+3,4 %) ja Oulussa (+1,9 %). Vantaalla lasten lukumäärä pysyi edellisvuoden tasolla. Espoossa palveluseteli otettiin käyttöön vuonna 2021. (Liite 3, taulukko 23; Liite 4, taulukko 1D)

Palveluseteli on lopettanut osassa kunnista ostopalvelut ja yksityisen hoidon tuella toimivan varhaiskasvatuksen miltei kokonaan. Espoossa palveluseteli on otettu käyttöön 1.8.2021 ja sen vaikutus muiden yksityisten palvelujen käyttöön alkaa näkyä vähitellen.

Vuonna 2021 palvelusetelijärjestelmän kustannukset lasta kohden² olivat Turussa 10 690 euroa, Oulussa 9 206 euroa, Tampereella 9 102 euroa ja Vantaalla 8 348 euroa. Kustannukset lasta kohden nousivat edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa, joissa palveluseteli on käytössä. Kuntien väliseen eroon kustannuksissa vaikuttaa kuntakohtaisen setelin arvon lisäksi muun muassa palvelusetelin saaneiden perheiden tulot. Mitä suuremmat tulot perheellä on, sitä pienempi on palvelusetelin arvo. Palvelusetelin kustannukset ovat kunnalle nettokustannuksia eikä niitä voi verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 4, taulukko 2C/2)

Vuoden 2021 lopussa voimassa olleet enimmäisarvot ja alle 3-vuotiaiden kertoimet:

- Espoossa enimmäisarvo 870 euroa ja alle 3-vuotiaan kerroin 1,55
- Vantaalla enimmäisarvo 846 euroa ja alle 3-vuotiaan kerroin 1,46
- Turussa enimmäisarvo 860 euroa ja alle 3-vuotiaan kerroin 1,51
- Tampereella enimmäisarvo 826 euroa ja alle 3-vuotiaan kerroin 1,75
- Oulussa enimmäisarvo päiväkodeissa 825 euroa ja alle 3-vuotiaalla 1266 euroa, perhepäivähoidossa enimmäisarvo 779 euroa.

Palveluseteliin voi kunnan päätöksellä sisältyä ns. hintakatto. Sillä kunta määrittelee, voiko palveluntuottaja periä asiakkaalta suuremman maksun kuin lapsella olisi kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Jos hintakatto ei ole käytössä, palveluntuottaja voi määritellä asiakkaalta perittävän lisämaksun oman harkintansa mukaan. Hintakatton käyttö rajaa lisämaksun suuruutta. Espoossa on käytössä 50 euron hintakatto. Vantaalla ja Turussa asiakasmaksu voi olla enintään sama kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, lisäksi palveluntuottaja voi periä enintään 30€ suuruista lisämaksua.

Tampere myöntää palvelusetelin käyttöoikeuden myös muissa kunnissa toteutettaviin palvelusetelipäiväkoteihin.

5.2 Yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuki koostuu lakisääteisestä hoitorahasta ja hoitolisästä. Hoitorahaa maksetaan samansuuruisena kaikille tukea saaville lapsille. Hoitolisän määrä on tulosidonnainen. Kunnat voivat maksaa lakisääteisten tukien lisäksi kunnallisia lisiä itse määrittämällä perusteilla. Kaikissa kuutoskaupungeissa maksetaan lakisääteisten tukien lisäksi yksityisen hoidon tuen kuntalaisia. (Liite 3, taulukko 26)

Vuoden 2021 lopussa kuutoskaupungeissa oli yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa 5 570 lasta. Yksityisen hoidon tuella olevien lasten määrä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa: Oulussa (-53,8 %), Espoossa (-34,2 %), Tampereella (-18,5 %), Turussa (-17,1 %), Helsingissä (-6,8 %) ja Vantaalla (-4,3 %). (Liite 3, taulukko 24; Liite 4, taulukko 1D)

Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden olivat vuonna 2021 kuutoskaupungeissa keskimäärin 8 246 euroa, joka on 2,0 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Kustannukset

---

² Muista varhaiskasvatuksen järjestämismuodoista poiketen kustannukset lasta kohden on palvelusetelin osalta laskettu vuoden lopun lapsimääristä, ei lapsimäärän kahden vuoden keskiarvosta.

vaihtelivat Oulun 6 007 eurosta Espoon 9 197 euroon. Kustannukset lasta kohden laskivat Tampereella ja Turussa. Kustannukset ovat nettokustannuksia eikä niitä voi verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 3, taulukko 25; Liite 4, taulukot 2C/1 ja 2C/2)

Kunnallisen lisän osuus yksityisen hoidon tuen kustannuksista oli keskimäärin 71,4 prosenttia vuonna 2021 (Liite 3, taulukko 25). Kuutoskaupunkien yksityisen hoidon tuen kunnallisten euromäärät ovat liitteen 3 taulukossa 26.

5.3 Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus

Vuoden 2021 lopussa kuutoskaupunkien ostopalveluna hankkimassa varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 1 198 lasta, joka on 22,1 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Espoossa ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen osuus oli muita kaupunkeja suurempi. Siellä ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa oli 802 lasta. Määrä laski palvelusetelin käyttöönoton vuoksi Espoossa edellisvuodesta 22,1 prosenttia. (Liite 4, taulukko 1D)

Ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen kustannukset vuonna 2021 olivat kuutoskaupungeissa yhteensä 23,1 miljoonaa euroa, joka oli 10,9 prosenttia vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Kustannukset nousivat edellisvuodesta Vantaalla, Turussa ja Oulussa ja laskivat muissa kuutoskaupungeissa. Kustannukset ovat osittain nettokustannuksia eikä niitä voi suoraan verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 4, taulukko 2C/1)

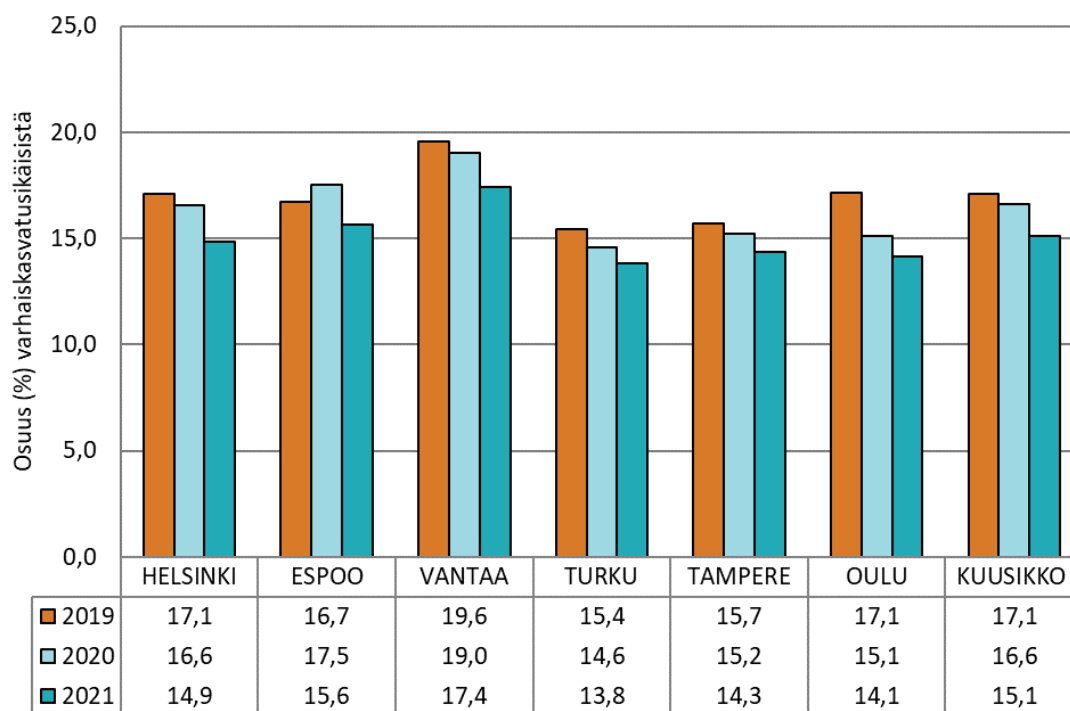
6 LASTEN KOTIHOIDON TUKI

Kotihoidon tuki koostuu lakisääteisestä hoitorahasta, tulosidonnaisesta hoitolisästä sekä kuntalisästä.

Lasten kotihoidon tuella oli kuutoskaupungeissa vuoden 2021 lopussa 16 744 varhaiskasvatusikäistä lasta, joka oli 11,1 prosenttia vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Lapsimäärä väheni kaikissa kuutoskaupungeissa: Espoossa (-12,8 %), Helsingissä (-12,6 %), Vantaalla (-10,9 %), Oulussa (-9,1 %), Tampereella (-8,7 %) ja Turussa (-7,0 %). (Liite 3, taulukko 29; Liite 4 taulukko 1F)

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista keskimäärin 15,1 prosenttia hoidettiin kotihoidon tuella joulukuussa 2021. Osuus vaihteli Turun 13,8 prosentista Vantaan 17,4 prosenttiin. Kotihoidon tuella hoidetuista lapsista valtaosa on alle 3-vuotiaita. Kuutoskaupunkien 10kk–2-vuotiaista lapsista hoidettiin vuoden 2021 lopussa kotihoidon tuella 39,9 prosenttia. (Liite 3, kuvio 8; Liite 4, taulukko 1F)

Kuvio 12. Kotihoidontuella olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista joulukuussa 2019–2021

Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden vuonna 2021 olivat kuutoskaupungeissa keskimäärin 5 142 euroa, joka oli -7,3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kustannukset lasta kohden vaihtelivat Oulun 4 360 eurosta Helsingin 5 508 euroon. (Liite 3, taulukko 30; Liite 4 taulukko 2C/2)

Kunnat päättävät itsenäisesti kuntalisien maksamisesta, maksamisen ehdoista ja kuntalisen suuruudesta. Lasten kotihoidon tuen kunnallista lisää maksettiin Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla.

Vuoden 2021 kuntakohtaiset muutokset kotihoidon tuen kuntalisään:

- Vantaalla kuntalisää alennettiin 1.4.2021 alkaen.
- Espoossa kuntalisää muutettiin 1.3.2021.
- Helsingissä kotihoidon tuen kuntalisä poistettiin 1.6.2021 alkaen 1 vuotta täyttäneiltä. Tukea maksetaan alle 1-vuotiaille.
- Oulussa kotihoidon tuen kuntalisä päättyi 1.3.2021.

Kuutoskaupunkien kuntalisien euromäärät vuodelta 2021 on esitetty liitteen 3 taulukossa 31. Vuonna 2021 kunnallisen lisän osuus kotihoidon tuen vuosikustannuksista lasta kohden oli Helsingissä 23,7 prosenttia, Espoossa 19,8 prosenttia, Vantaalla 13,2 prosenttia, Oulussa 1,1 prosenttia ja Tampereella 0,3 prosenttia (Liite 3, taulukko 30).

7 YHTEENVETO

Kuutoskaupunkien päiväkodeissa oli vuoden 2021 lopussa 14 228 työntekijää, joka oli 1,6 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön (ilman varahenkilöitä) osuus henkilöstöstä oli 88,6 prosenttia. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien osuus kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä oli 52,3 prosenttia ja varhaiskasvatuksen opettajien osuus 46,2 prosenttia.

Vuonna 2021 kaikissa kuutoskaupungeissa oli kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuudessa haasteita sekä vakituisten tehtävien täyttämässä, että sijaisten saatavuudessa. Osittain korkea sijaisten tarve johtui koronaepidemiasta aiheutuvista sairaus- ja karanteenipoissaoloista. Henkilöstön saatavuuteen vastattiin muun muassa lisäämällä määräaikaisten sijaisten hankintaa henkilöstövuokrauksena (Helsinki, Espoo ja Vantaa) ja lisättiin vakituista varahenkilöstöä (Oulu ja Tampere).

Henkilöstön saatavuushaasteet vaikuttavat myös varhaiskasvatuksen avustusten käyttöön ja ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden toteuttamiseen, sillä avoinna oleviin tehtäviin ei löydy henkilöstöä ja rekrytoinnit viivästyvät. Ulkopuolisen rahoituksen hallinnointi ja toiminnan järjestäminen työllistävät ja heikentää osaltaan henkilöstön saatavuutta, kun vakituiset työntekijät siirtyvät hanketyöntekijöiksi ja uusia työntekijöitä ei saada rekrytoitua.

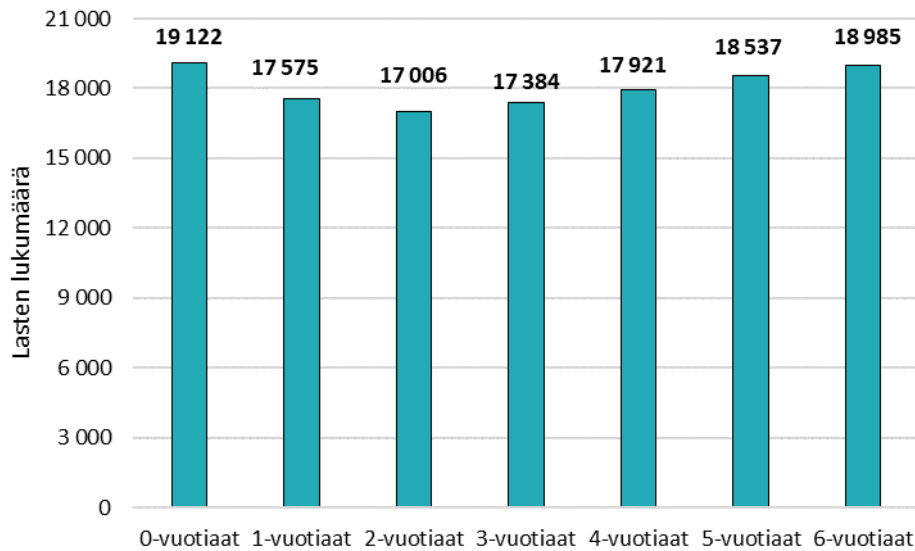
Kuutoskaupungeissa on alettu varautua vuonna 2030 voimaan tulevaan henkilöstörakenteen muutokseen. 1.1.2030 alkaen päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviä muutetaan vähitellen varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin tehtäväksi. Vaihdeettävien tehtävien määrä on merkittävä. Tavoitellun henkilöstörakenteen saavuttaminen kuusikkokaupungeissa näyttää tällä hetkellä erittäin haastavalta, johtuen kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien tai sosionomien heikosta saatavuudesta.

Vuonna 2021 koronaepidemia jatkui. Korona näkyi lasten kasvaneina poissaoloina varhaiskasvatuksessa. Pitkittyneet poissaolot aiheuttavat oppimisvajetta lapsen oppimisen ja kasvun tukemisessa, opinpolun jatkumon ja kouluvalmiuksien osalta esiopetuksesta kouluun siirryttäessä sekä lapsen kielellisten valmiuksien vahvistamisessa, erityisesti niiden lasten osalta, joilla äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Varhaiskasvatuksen henkilöstössä korona näkyi kasvaneina sairaus- ja karanteenipoissaoloina, työn kuormittuneisuuden kasvuna sekä sijaisten saatavuuden heikentymisenä.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu käynnistyi elokuussa 2021. Kuutoskaupungeista kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa ovat mukana Helsinki, Vantaa, Turku ja Oulu.

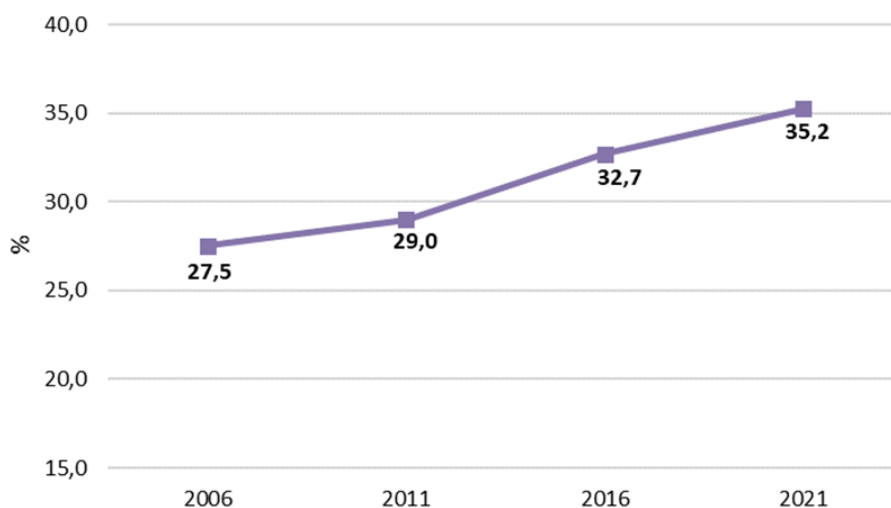
Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 110 595 varhaiskasvatusikäistä (10kk–6v) lasta. Määrä laski 2867 lapsella (2,5 %) edellisvuoteen nähden. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on laskenut kuutoskaupungeissa vuodesta 2017 lähtien ja koko Suomessa vuodesta 2014 lähtien. Lasten määrä näyttää kuitenkin kasvaneen 0-vuotiaiden ikäluokassa, joka on suurempi kuin mikään muu ikäluokka.

Kuvio 13 Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäinen väestö ikäluokittain (0-6-vuotiaat) vuonna 2021

Varhaiskasvatuksen Kuusikko-raportteihin on kerätty tietoa varhaiskasvatusikäisten lasten määrästä Kuusikko-yhteistyön alusta saakka. Tarkastelussa voidaankin huomata kaupungistumisen vaikutukset, vaikka syntyvyys Suomessa onkin laskenut useiden vuosien ajan. Vuonna 2021 syntyvyys pysyi vuoden 2020 tavoin lievässä kasvussa ensimmäistä kertaa vuoden 2010 jälkeen (Tilastokeskus 2022). Vuonna 2006 koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista 27,5 prosenttia asui kuutoskaupungeissa, vuonna 2011 vastaava osuus oli 29,0 prosenttia ja viimeisen 10 vuoden aikana kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten osuus koko Suomen vastaavan ikäisestä väestöstä on kasvanut 35,2 prosenttiin.

Kuvio 14 Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2006–2021

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä 21,8 prosenttia (24 067 lasta) oli muunkielisiä vuonna 2021. Vaikka varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kuutoskaupungeissa laski vuodessa 2 867 lapsella, muunkielisten lasten määrä kasvoi 323 lapsella. Edellisen kymmenen

vuoden aikana muunkielisten määrä kuutoskaupungeissa on kasvanut 11 606 ja osuus kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut 10,2 prosenttiyksikköä. Eniten kasvua vuoden 2011 jälkeen on tapahtunut Vantaalla ja Espoossa, ja pienintä kasvu on ollut Oulussa. Vuoden 2021 lopussa kuudessa suurimmassa kaupungissa asui 66 % koko Suomen muunkielisestä 10kk–6-vuotiaasta väestöstä.

Kuutoskaupungeissa 19,2 prosenttia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli muunkielisiä. Osuus oli korkeampi pääkaupunkiseudun kaupungeissa ja Turussa kuin Tampereella ja Oulussa. (Liite 2, taulukko 6)

Vaikka varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kuutoskaupungeissa laskee, niin osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin kuitenkin nousee. Vuoden 2021 lopussa kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 79,7 prosenttia oli varhaiskasvatuksen palveluissa ja 15,1 prosenttia kotihoidon tuen piirissä. Varhaiskasvatusikäisten osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin on kymmenessä vuodessa kasvanut 11,1 prosenttia ja vastaavasti kotihoidontuen piirissä olevien lasten osuus laskenut 9,0 prosenttia. Suurempi osa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on alle 3-vuotiaita, joka on haastavaa henkilöstön riittävyyden vuoksi.

EU:n asettaman tavoitearvon mukaan 4 ikävuodesta oppivelvollisuuden alkuun päämääränä on, että 95 prosenttia näiden ikäluokkien lapsista osallistuisi varhaiskasvatukseen. 4-vuotiaiden ikäluokassa osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan vuonna 2021 oli kuutoskaupungeissa 94,4 prosenttia, 5-vuotiaiden ikäluokassa 95,9 prosenttia ja 6-vuotiaiden ikäluokassa 95,5 prosenttia. 4-6-vuotiaiden ikäluokassa keskimääräinen osallistumisaste oli 95,4 prosenttia. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen osallistumisaste oli vuonna 2021 keskimäärin EU:n asettamaa tavoitearvoa korkeammalla tasolla.

Taulukko 9 Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa tai kunnallisessa kerhotoiminnassa olleiden 4–6-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä joulukuussa 2021

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
4-vuotiaat	94,4	94,0	95,6	95,7	96,0	93,9	94,7
5-vuotiaat	95,4	96,0	95,1	98,3	97,2	95,3	95,9
6-vuotiaat	95,6	92,6	97,5	99,7	92,4	97,2	95,5
4-6-vuotiaat	95,2	94,2	96,1	97,9	95,1	95,5	95,4

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusjärjestelmän kustannukset olivat vuonna 2021 yhteensä hieman yli 1,2 miljardia euroa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset olivat yhteensä 1,02 miljardia euroa (80,3 % kokonaiskustannuksista). Kuutoskaupunkien kunnallisissa päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset laskennallista lasta kohden olivat vuoden 2021 lopussa 11 203 euroa. Yleisenä kehityssuuntana kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuskehityksessä on ollut kaupunkien välisten kustannuserojen kaventuminen.

Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset olivat 84,4 milj. euroa (6,6 % kokonaiskustannuksista), yksityisen hoidon tuella tuotetun varhaiskasvatuksen 51,0 milj. euroa (4,0 %), ostopalveluna tuotetun varhaiskasvatuksen 23,1 milj. euroa (1,8 %) ja kotihoidon tuen kustannukset olivat 91,5 milj. euroa (7,2 %).

Varhaiskasvatuksen järjestämisen kokonaiskustannukset kasvoivat vuonna 2021 kuutoskaupungeissa 4,5 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Vuoden 2020 ja 2021 kustannukset eivät ole vertailukelpoisia koronaepidemiasta johtuen. Palveluiden järjestämisen kokonaiskustannusten kehitykseen vaikutti mm. palvelutarpeen muutokset, palkankorotukset ja yleinen kustannustason nousu. Kuutoskaupunkien vertailussa varhaiskasvatuksen taloudessa on tunnistettu yhteneväisiä piirteitä, joita ovat ikäluokkien määrän muutokset ja vaikutus palvelutarpeeseen, varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne ja henkilöstön saatavuus, henkilöstön sijaisuuksiin liittyvät toimenpiteet, opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoitus koronaepidemian oppimiseröjen paikkaamiseen ja positiiviseen erityiskohteluun sekä palveluseteleihin ja yksityisen hoidon tukeen tehtävät muutokset.

Varhaiskasvatuksen rooli suomalaisessa yhteiskunnassa on muuttunut ja varhaiskasvatus on kiinnittynyt entistä vahvemmin osaksi suomalaista kasvatus- ja koulutusjärjestelmää. Vuonna 2021 käynnistynyt kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vahvistaa osaltaan varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumoa. Kansainvälisten ja kansallisten tutkimusten mukaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella on suuri merkitys lapsen oppimiselle ja kehitykselle. Varhaiskasvatuksen arvioidaan ennaltaehkäisevän tehokkaasti myöhempiä oppimisvaikeuksia ja syrjäytymistä. Varhaiskasvatus on hyvin keskeisessä roolissa lasten hyvinvoinnin, kasvun ja yhdenvertaisuuden edistämisessä. Laadukkaan varhaiskasvatuksen keskiössä on kelpoinen ja osaava henkilöstö, jonka veto- ja pitovoiman vahvistaminen vaativat toimenpiteitä, jotta osaavan henkilöstön saatavuus on turvattu myös jatkossa.

LÄHTEET

Opetushallitus 2019. Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto. Osoitteessa <https://www.oph.fi/fi/palvelut/varhaiskasvatuksen-tietovaranto-varda>. Luettu 11.6.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu. Osoitteessa <https://minedu.fi/maksuttoman-varhaiskasvatuksen-kokeilu>. Luettu 11.6.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018. Uusi varhaiskasvatuslaki. Osoitteessa <https://minedu.fi/uusivarhaiskasvatuslaki>. Luettu 11.6.2021.

Tilastokeskus 3/2022. Raportissa käytetyt väestötiedot perustuvat ”Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain kunkin tilastovuoden aluejaolla, 2003-2021” -taulukoon. StatFin-tietokanta, Väestö/Väestörakenne-taulukot. Osoitteessa <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin>

Tilastokeskus 2/2022. Julkisten menojen hintaindeksi opetus- ja kulttuuritoimelle. Kaikissa kustannusten deflatoinneissa on käytetty julkisten menojen hintaindeksiä opetus- ja kulttuuritoimelle. StatFin-tietokanta, Hinnat ja kustannukset/Julkisten menojen hintaindeksitaulukot. Osoitteessa <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin>

Tilastokeskus 2022. Väestön ennakkotilasto. StatFin-tietokanta, Väestö, Väestön ennakkotilasto -taulukot. Osoitteessa <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin>

Lainsäädäntö:

Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201046>

Asetus lasten päivähoidosta (239/1973). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>

Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta (580/2015). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150580>

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090569>

Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta (108/2016). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20160108>

Varhaiskasvatuslaki (540/2018). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Varhaiskasvatuslaki (36/1973). Osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>

Liite 1 Talousanalyysi kuutoskaupunkien kustannusmuutoksista vuonna 2021

Varhaiskasvatuksen järjestämisen kokonaiskustannukset kasvoivat vuonna 2021 kuutoskaupungeissa 4,5 % vuoteen 2020 verrattuna. Vuoden 2020 ja 2021 kustannukset eivät ole vertailukelpoisia koronaepidemiasta johtuen. Palveluiden järjestämisen kokonaiskustannusten kehitykseen vaikutti mm. palvelutarpeen muutokset, palkankorotukset ja yleinen kustannustason nousu. Kuutoskaupunkien vertailussa varhaiskasvatuksen taloudessa on tunnistettu yhteneväisiä piirteitä, joita ovat ikäluokkien määrän muutokset ja vaikutus palvelutarpeeseen, varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne ja henkilöstön saatavuus, henkilöstön sijaisuuksiin liittyvät toimenpiteet, opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoitus koronaepidemian oppimiseröjen paikkaamiseen ja positiiviseen erityiskohteluun sekä palveluseteleihin ja yksityisen hoidon tukeen tehtävät muutokset.

Vuonna 2021 kaikissa kuutoskaupungeissa oli kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuudessa haasteita sekä vakituisten tehtävien täyttämässä että sijaisten saatavuudessa. Osittain korkea sijaisten tarve johtui koronaepidemiasta aiheutuvista sairaus- ja karanteenipoissaoloista. Henkilöstön saatavuuteen vastattiin muun muassa lisäämällä määräaikaisten sijaisten hankintaa henkilöstövuokrauksena (Helsinki, Espoo ja Vantaa) ja lisättiin vakituista varahenkilöstöä (Oulu). Lyhytaikaisten sijaisten kustannuksia ei ole kuutoskaupungeissa mahdollista saada järjestelmistä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi vuonna 2021 yhteensä 40 milj. euron erityisavustuksen koronaepidemian (Covid-19) vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen lukuvuodelle 2021–2022 sekä varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviiin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen 24,6 milj. euroa vuosille 2021-2022. Varhaiskasvatuksen avustusten käytön haasteena kuutoskaupungeissa nousi henkilöstön saatavuus avoinna oleviin tehtäviin ja rekrytointien viivästyminen. Ulkopuolisen rahoituksen hallinnointi ja toiminnan järjestäminen työllistää ja heikentää osaltaan henkilöstön saatavuutta, kun vakituiset työntekijät siirtyvät hanketyöntekijöiksi ja uusia työntekijöitä ei saada rekrytoitua.

Yksityistä varhaiskasvatusta kuutoskaupungeissa järjestetään palvelusetelillä Vantaalla, Tampereella, Turussa ja Oulussa. Espoossa otettiin käyttöön varhaiskasvatuksen palveluseteli 1.8.2021. Lisäksi yksityisen hoidon kuntalisää korotettiin Espoossa 1.3.2021 alkaen.

Kotihoidon tuen kuntalisää muutettiin Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla vuoden 2021 aikana. Turussa, Tampereella ja Oulussa kotihoidontuen kuntalisä ei ole käytössä.

Liite 2 Lasten varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2021 tietojen keruulle

1 MÄÄRITELMÄT

Yleisiä määritelmiä

Kunnallinen varhaiskasvatus on kunnan itse tuottamaa varhaiskasvatusta kunnallisessa päiväkodissa ja kunnallisessa perhepäivähoidossa.

Perhepäivähoitoon sisältyvät hoitajan kotona tapahtuva varhaiskasvatus, hoidettavien lasten kodeissa tapahtuva varhaiskasvatus ja ryhmäperhepäiväkodissa tapahtuva varhaiskasvatus.

Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus on varhaiskasvatusta, jota kunta hankkii yksityiseltä palveluntuottajalta joko ostopalvelusopimuksella tai antamalla palveluntuottajalle maksusitoumuksen yksittäisestä lapsesta. Kunta voi ostaa varhaiskasvatusta myös toiselta kunnalta ja kuntayhtymältä. Lisäksi kunta voi hankkia esiopetusta määrällään perusteilla.

Kunnan järjestämä varhaiskasvatus on kunnallista ja kunnan ostopalveluna hankkimaa varhaiskasvatusta.

Lasten yksityisen hoidon tuki on lapsen hoidon järjestämiseksi vanhemman tai muun huoltajan osoittamalle varhaiskasvatuksen tuottajalle suoritettava taloudellinen tuki, johon kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä. Kunta voi maksaa hoitorahaa ja hoitolisää korotettuna päättämiensä perusteiden mukaisesti (kunnallinen lisä). (Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996)

Hoidon tuottaja voi olla yksityinen henkilö, yhteisö tai yritys, joka korvausta vastaan harjoittaa lasten varhaiskasvatustoimintaa tai vanhemman tai muun huoltajan kanssa lasten varhaiskasvatuksesta työsopimuksen tehnyt henkilö, ei kuitenkaan saman kotitalouden jäsen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelillä tarkoitetaan varhaiskasvatuksen järjestämisvastuussa olevan kunnan varhaiskasvatuspalvelua tarvitsevalle perheelle myöntämää sitoumusta, jolla korvataan palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään enimmäisarvoon asti. Palvelusetelin asiakaskohtainen suuruus määritellään yhtäläisin perustein kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittelyyn kanssa. Palveluseteli voi konkreettisenä maksuvälineenä olla esimerkiksi painettu palveluseteli, sähköinen kortti tai viranomaispäätös.

Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus on kunnallinen ja kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus sekä lasten yksityisen hoidon tuella tuettu ja palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus.

Lasten kotihoidon tuki on lapsen hoidon järjestämiseksi vanhemmalle tai muulle huoltajalle suoritettava tuki, johon kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä. Oikeus kotihoidon tukeen on perheellä, jossa on alle kolmevuotias lapsi. Kunta voi maksaa hoitorahaa tai hoitolisää korotettuna päättämiensä perusteiden mukaisesti (kunnallinen lisä). (Laki lasten

kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996) Tukea saava vanhempi tai muu huoltaja voi hoitaa lasta itse tai järjestää lapsen varhaiskasvatuksen kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen ulkopuolella.

Osittaista hoitorahaa on oikeus saada lain lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 13 §:ssä määritellyillä perusteilla. Se kohdentuu kouluikäisten lasten huoltajille, eikä sen vuoksi sisälly tässä yhteydessä lasten kotihoidon tukeen.

Esiopetus on kuusivuotiaalle tarjottavaa maksutonta opetusta. Esiopetus on 1.8.2015 alkaen ollut velvoittavaa eli lapsen on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai hankkia esiopetuspalvelut muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelun tuottajalta. Lapsen huoltaja voi myös itse järjestää esiopetuksen. (Laki perusopetuslain muuttamisesta 1040/2014).

Lapsilla, joilla on päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta ja lapsilla, jotka aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin (koulunkäynnin aloittamisen siirto), on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

Avoim varhaiskasvatustoiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa kotihoidossa oleville lapsille ja heidän vanhemmilleen tai muille huoltajille/hoitajille.

Avoimen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat kuutoskaupungeissa kerhotoiminta sekä leikki-/asukaspuisto- ja avoin päiväkotitoiminta.

Kunnallinen kerhotoiminta on säännöllistä ryhmämuotoista varhaiskasvatusta ensisijaisesti kotona oleville 2 - 5-vuotiaille lapsille. Kerhotoiminta sisältää kasvatuksen, opetuksen ja hoidon osa-alueet tavoitteineen. Kerhot eivät pyri harrastustoiminnan tavoin tietyn erityisosaamisalueen, esimerkiksi liikunnan tai musiikin taitoalueen, kehittämiseen.

Kerhojen henkilöstöltä edellytetään varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatustehtäviin soveltuvaa koulutusta. Kerhoissa ei tarjota ateriala, mutta toiminta-aikana voidaan syödä lapsen kotoa tuoma välipala.

Kerhotoimintaan haetaan ja lapselle myönnetään kerhopaikka yleensä toimintavuodeksi kerrallaan. Kerhotoiminnasta peritään maksu kunnan harkinnan mukaan. Lasten kotihoidon tuella olevat lapset voivat osallistua kerhotoimintaan.

Pienten lasten varhaiskasvatus- ja tukijärjestelmä on kokonaisuus, johon sisältyvät kunnallinen varhaiskasvatus, kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus, lasten yksityisen hoidon tuki, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, lasten kotihoidon tuki, esiopetus ja muu varhaiskasvatustoiminta.

1.2. Varhaiskasvatusaika

Kokopäiväinen varhaiskasvatus on yhtäjaksoisesti enemmän kuin viisi tuntia kestävä varhaiskasvatus.

Osapäiväinen varhaiskasvatus on yleensä yhtäjaksoisesti enintään viisi tuntia vuorokaudessa kestävä varhaiskasvatus.

Uudessa varhaiskasvatuslaissa (540/2018) ei ole käytössä käsitteet kokopäiväinen ja osapäiväinen varhaiskasvatus. Valtioneuvoston asetuksessa (753/2018) kuitenkin säädetään henkilöstön mitoituksista edellä mainittujen tuntimäärien mukaisesti.

Vuorohoito on iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja arki- ja juhlapyhinä järjestettävää varhaiskasvatusta. Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 13 §)

1.3 Muut määritelmät

Varhaiskasvatusikäiset lapset on ikäryhmä vanhempainrahakauden päättymisestä oppivelvollisuuden alkuun (noin 10 kk - 6v).

Kouluikäiset lapset ovat joko koulussa olevia tai koulunkäynnin aloittamisen siirron saaneita 7 vuotta täyttäneitä lapsia, jotka ovat pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmässä. Koulunkäynnin aloittamisen siirron saaneilla lapsilla on subjektiivinen oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Laskennallinen lapsi on kunnallisen päiväkodissa annettavan varhaiskasvatuksen kustannusten vertailussa ja henkilöstön suhteuttamisessa käytettävä lasten määrä, jossa otetaan huomioon valtioneuvoston asetuksen varhaiskasvatuksesta mukainen henkilöstömitoitus ja kuntien päätökset päiväkotien henkilöstömitoituksesta ¹⁾. Laskennallinen lasten määrä saadaan muuttamalla päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset suhdelukujen avulla 3 vuotta täyttäneiksi kokopäiväisessä enemmän kuin viisi tuntia yhtäjaksoisesti kestävässä varhaiskasvatuksessa oleviksi lapsiksi ja ottamalla erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevat lapset lisäksi erikseen huomioon.

Tukea tarvitseviin lapsiin sisältyvät varhaiskasvatuksessa tukea tarvitsevat sekä varhaiskasvatuksen toteuttamassa esiopetuksessa kasvun ja oppimisen tukea tarvitsevat lapset.

Varhaiskasvatuksessa tukea tarvitseva lapsi on Kuusikko-kunnissa lapsi, jolle kohdennetaan yksilöllistä pedagogista tukea ja/tai rakenteellisia tukitoimia, esimerkiksi erityispedagogista tai avustajan tukea. Lapselle kohdennettu tuki kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatuslaissa ei määritellä tukea tarvitsevaa lasta.

Esiopetuksessa tukea tarvitseva lapsi on lapsi, jolle tehdään esiopetuksen oppimissuunnitelma tehostettua tukea varten (tai vastaava suunnitelma) tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Suurin osa näistä lapsista saa joko tehostettua tai erityistä tukea.

2 TOIMINTATIETOJEN KOONTI

2.1 Lapsitiedot

Varhaiskasvatuksessa ja lasten kotihoidon tuella olevat lapset (Lasten varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kattavuus 31.12.)

Varhaiskasvatus päiväkodissa, kunnallisen hoitajan tai asiakkaan kotona, ryhmäperhepäiväkodissa, ostopalveluna hankittuna tai palvelusetelillä järjestettynä erikseen

- Ikäluokittain (alle 1 v, 1 v, 2 v, 3v, 4v, 5v, 6v, 7 vuotta täyttäneet koontiajankohdan iän mukaan) ja
- huoltajan kanssa sovitun varhaiskasvatusajan mukaan kokopäiväisessä ja osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin.
- Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset sijoitetaan koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle.

Lasten yksityisen hoidon ja kotihoidon tuella 31.12. olevat lapset kootaan ikäluokittain. Kotihoidon tuella oleviin lapsiin ei lasketa osittaisella hoitorahalla olevia lapsia.

Kerhotoiminnassa olevat lapset kootaan ikäluokittain tilanteessa 31.12. Kerhotoimintaan osallistuvat lapset otetaan joissakin tapauksissa mukaan varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja se mainitaan erikseen kuviossa tai tekstissä.

Väestötietojen koonnissa **ikäluokka 10-11kk** lasketaan jakamalla väestötietojen 0-vuotaiden ikäluokka kuudella.

Tukea tarvitseviin lapsiin (31.12.) kootaan kunnan varhaiskasvatuksen tilastoinnissa tukea tarvitseviksi lapsiksi kirjatut lapset. Näistä lapsista osalla tai kaikilla voi olla rakenteellisia tukitoimia.

Tukea tarvitsevien lasten määrään kootaan lasten määrä ryhmiteltynä a) kaikki E/KO lapset ja näistä lapsista b) ne lapset, joilla rakenteellisia tukitoimia (esimerkiksi integroidut erityisryhmät, erityisryhmät, avustajat, pienennetyt ryhmät, suhdeluvun väljennys sekä muut tukitoimet). Kootaan erikseen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta päiväkodissa, kunnallisen hoitajan tai asiakkaan kotona ja ryhmäperhepäiväkodissa sekä ostopalveluna hankittuna.

Vuorohoidossa olevat lapset (31.12.) kootaan erikseen kunnallisessa päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestetystä ja ostopalveluna hankitusta varhaiskasvatuksesta. Mainitaan, mikäli tähän sisältyy muitakin kuin kyseistä hoitoa saavia lapsia.

Esiopetuksesta kootaan vuonna 2015 syntyneiden (esiopetukseen velvoitettujen ikäluokka) varhaiskasvatuksen yhteydessä ja kouluissa esiopetukseen osallistuvien lasten määrä 20.9. järjestäjän mukaan jaottelulla

- esiopetukseen osallistuvat (=esiopetus yhteensä)
- esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuvat

Esiopetukseen osallistuvat lapset sisältyvät sen järjestämismuodon lapsiin, jossa he ovat olleet kyseisenä ajankohtana. Jos esiopetukseen osallistuva lapsi on kyseisessä järjestämismuodossa ainoastaan esiopetuksessa, hän on mukana osapäiväisen varhaiskasvatuksen lasten määrässä. Jos lapsi on kyseisessä järjestämismuodossa esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa siten, että päivän kesto on yli viisi tuntia, lapsi on mukana kokopäiväisen varhaiskasvatuksen lasten määrässä.

Yksityisen hoidon tuelta kootaan ikäluokittaisen koonnin lisäksi 31.12. päiväkodissa ja perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä sekä niiden lasten määrä, joilla on työsopimussuhteinen hoitaja.

Varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olevien lasten määrä suhteutuksissa: Vuosikustannukset lasta kohden pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmän eri muodoissa lasketaan suhteuttamalla vuosikustannukset kahden viimeisen vuoden lopun lapsimäärien keskiarvoon. Lapsimäärän keskiarvoa käyttämällä saadaan jonkin verran otettua huomioon lasten määrän muutosta ja lasten sijoittumisen vaihtelua pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmään vuoden aikana.

Laskennallisten lasten määrä lasketaan sihteerityönä kuntien ilmoittamasta päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrästä seuraavasti:

- X = päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset laskennallisesti
- A = 0-2-vuotiaat kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/4 = 1,75$. Tähän sisältyvät myös osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset. Oulussa kerroin $8/4 = 2,00$
- B = 0-2-vuotiaat osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/4 = 1,75$. Tähän sisältyvät myös 20 tuntia viikossa ja 4 tuntia päivittäin varhaiskasvatuksessa olevat. Oulussa kerroin $8/4 = 2,00$
- C = 3 vuotta täyttäneet kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin 1. Tähän sisältyvät myös osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset. Oulussa kerroin 1.
- D = 3 vuotta täyttäneet osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/13 = 0,54$. Tähän sisältyvät myös 20 tuntia viikossa ja 4 tuntia päivittäin varhaiskasvatuksessa olevat. Oulussa kerroin $8/13 = 0,62$
- E = erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä
- $X = 1,75*A + 1,75*B + C + 0,54*D + E$

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuoden aikana olleiden lasten tosiasialliset läsnäolopäivät eritellen kokopäiväisen varhaiskasvatuksen ja osapäiväisen varhaiskasvatuksen läsnäolopäivien määrä. Tarkempi koontiohje on läsnäolopäivien koontipohjassa. Läsnäolopäivien määrää käytetään vuosikustannusten suhteuttamisessa.

2.2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstötiedot

Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstöön 31.12. kootaan vakinaisen, määräaikaisen ja tilapäisen henkilöstön sekä sijaisten ja ostopalveluna hankitun henkilöstön määrä siten, että kunkin vakanssin / tehtävän hoitaminen tulee mukaan vain yhteen kertaan. Äitiys- ja vanhempainlomalla, työlomalla yms. 31.12. työstä poissa oleva vakinainen henkilöstö ei ole mukana henkilöstön määrässä. Lisäksi kootaan työllistämistoimin palkattu sekä siviilipalvelus- ja oppisopimuskoulutuksessa oleva ns. lisähenkilöstö.

Avoimen varhaiskasvatustoiminnan henkilöstö ei ole mukana varhaiskasvatuksen henkilöstön määrässä.

Kunnallisten päiväkotien henkilöstö ryhmitellään: Hoito- ja kasvatushenkilöstö, lapsiryhmää avustava henkilöstö, muut työntekijät sekä puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) henkilöstö.

Kunnallisen perhepäivähoidon henkilöstö ryhmitellään: hoitajan kotona tapahtuvan ja kolmiperhepäivähoidon henkilöstö sekä ryhmäperhepäivähoidon henkilöstö.

Lisäksi kootaan hallinnollisten varhaiskasvatusyksiköiden johtajien, perhepäivähoidon ohjaajien ja varhaiskasvatuksen tukemisen erityishenkilöstön määrä.

Tarkempi tehtävän tai nimikkeen mukainen ryhmittely ohjeistetaan tiedonkeruupohjissa.

3 KUSTANNUKSET JA TULOT

3.1 Kunnallinen varhaiskasvatus

Kootaan erikseen varhaiskasvatus kunnallisessa päiväkodissa ja perhepäivähoidossa, josta eriteltynä hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito (sisältää kolmiperhepäivähoidon) ja ryhmäperhepäivähoito. Kustannuksista otetaan pois asiakasmaksutuloja lukuun ottamatta sellaiset erät, jotka korvataan varhaiskasvatukselle osittain tai kokonaisuudessaan. Näitä kustannuksia ovat esimerkiksi työllistettyjen ja oppisopimuskoulutuksessa olevien palkkakustannukset siltä osin kuin niistä saadaan valtion tai muun tahon korvaus. Lisäksi kustannuksista vähennetään luottotappiot (vanhentuneet saatavat, jotka kirjataan luottotappioksi) irtaimen korot ja poistot sekä työterveyshuollon kustannukset, mikäli ne sisältyvät varhaiskasvatuksen kustannuksiin. Näin saadaan vertailukelpoiset bruttotuotantokustannukset, jotka tuotantomäärään suhteutettuna kuvaavat palvelujen tuottamisen taloudellisuutta. Kuusikon kuntien kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannusten vertailussa käytetään bruttokustannuksia. Kootaan:

1) Henkilöstömenot

- a. palkat, josta eriteltynä virka- ja työsuhteisten (vakituiset ja määräaikaiset), varahenkilöstön, ryhmä- ja henkilökohtaisten avustajien ja muut palkat
- b. henkilöstösivukulut, josta eriteltynä
  - KUEL-maksut
  - muut henkilöstösivukulut
- c. henkilöstökorvaukset (miinusmerkkisenä, on tulos)
- d. vuokratyö (henkilöstövuokrauspalvelut) josta eriteltynä
  - avustajat
  - sijaiset ja varahenkilöstö

2) Huoneistomenot, josta eriteltynä

- a. vuokrat ja vastikkeet (ulkopuoliset)
- b. sisäiset vuokrat
- c. käyttökustannukset

3) Tukipalvelut, josta eriteltynä

- a. ateriapalvelut
- b. siivous-/laitoshuollon palvelut

4) Muut menot

- a. materiaalit
- b. niiden muiden palvelujen kokonaissumma, jotka eivät sisälly kohtaan 1d ja 3.
- c. Muista palveluista kirjataan lisäksi erikseen varhaiskasvatuksen kustannuksiin sisältyvät henkilöstön koulutus ja kehittäminen, tulkkaus, lasten kuljetukset, perhepäivähoidon kustannuskorvaukset (kulukorvaukset), muut kulut

5) Varhaiskasvatuksen yhteiset menot, joiden kustannukset kohdistetaan laskennallisesti kunnallisille päiväkodeille ja perhepäivähoidolle. Kyseisiä menoja voivat olla esimerkiksi kiertävien erityislastentarhanopettajien ja varhaiskasvatuksen toimisto- ja hallinnon henkilöstön palkkakustannukset ja yhteiset koulutuskustannukset. Yhteiset menot eritellään yhteisiin henkilöstömenoihin ja muihin yhteisiin menoihin. Muista yhteisistä menoista kirjataan lisäksi erikseen varhaiskasvatuksen maksamat Ict-kustannukset (järjestelmät ja laitteet). Toimialan ja muun hallinnon yleiskustannuslisiä ei oteta mukaan kustannusten laskentaan. Kuusikon kuntien tapa järjestää hallintonsa ja tukipalvelut sekä vyöryttää niiden kustannukset vaihtelevat kunnittain.

6) Kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut. Sisältää kunnan itse tuottaman varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot. Ei sisällä ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloja eikä toisen kunnan suorittamaa korvausta varhaiskasvatuksesta.

3.2 Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus (sisältää maksusitoumukset ja ostamisen muilta kunnilta)

Kootaan kunnan ostopalveluna hankkiman varhaiskasvatuksen kustannukset eriteltyinä nettokustannuksena hankitut ostopalvelut, bruttokustannuksena hankitut ostopalvelut, asiakasmaksutulot ja varhaiskasvatuksen yhteiset menot (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli yhteisiä menoja on kohdistettu ostopalveluna hankitulle varhaiskasvatukselle (esim. varhaiskasvatuksen toimistohenkilöstön palkkakustannuksia). Kuntien välisessä vertailussa käytetään kokonais- eli bruttokustannuksia.

3.3 Lasten yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuen kustannukset kootaan eritellen lakisääteinen tuki ja kunnalliset lisät. Kustannuksista vähennetään ALV palautus. Lisäksi kootaan yksityisen hoidon tuen osuus varhaiskasvatuksen yhteisistä menoista (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli niitä on kohdistettu tähän hoitomuotoon. Näitä kustannuksia yhteensä käytetään kuntien välisessä vertailussa.

Kunnan yksityisille palveluntuottajille maksamat starttirahat ja avustukset ilmoitetaan erikseen.

Kuntien päätösten mukaisten kunnallisten lisien euromäärät lasta kohden kuukaudessa kootaan erilliseen taulukkoon vuoden lopun tilanteen mukaisena. Jos euromääriin on tullut muutoksia vuoden aikana, ilmoitetaan päivämäärä, josta alkaen muuttunut.

3.4 Lasten kotihoidon tuki

Lasten kotihoidon tuen kustannukset kootaan eritellen lakisääteinen tuki ja kunnalliset lisät sekä varhaiskasvatuksen yhteiset menot (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli yhteisiä menoja on kohdistettu lasten kotihoidon tuelle. Lakisääteisestä kotihoidon tuesta vähennetään osittaisen kotihoidon tuen kustannukset.

Kuntien päätösten mukaisten kunnallisten lisien euromäärät lasta kohden kuukaudessa kootaan erilliseen taulukkoon vuoden lopun tilanteen mukaisena. Jos euromääriin on tullut muutoksia vuoden aikana, ilmoitetaan päivämäärä, josta alkaen muuttunut.

Varhaiskasvatuksen kustannusten koontia tarkennetaan lisäksi tarpeen mukaan kustannusten koontipohjassa.

3.5 Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset

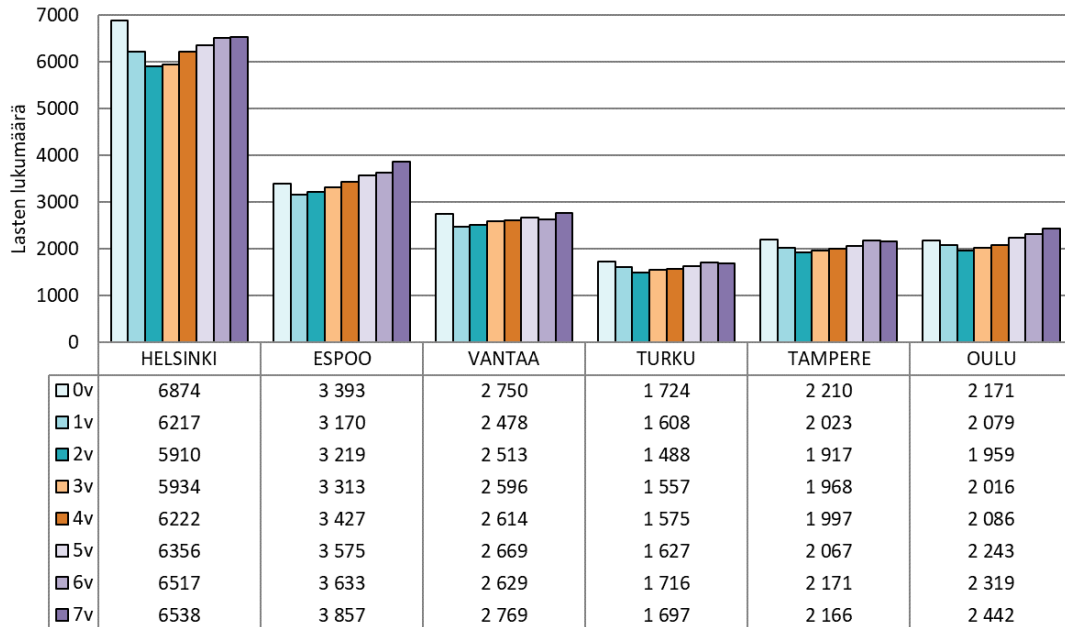
Palvelusetelillä järjestettävästä varhaiskasvatuksesta kerätään kunnan maksama osuus sisältäen päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset. Palvelusetelillä järjestetyn kerhotoiminnan kustannukset sisältyvät avoimen varhaiskasvatuksen kustannuksiin.

Lisäksi kerätään erikseen palvelusetelillä järjestetyille varhaiskasvatukselle kohdistuvat varhaiskasvatuksen yhteiset menot. Ne ovat pääasiassa kustannuksia, jotka ovat varhaiskasvatuksen määrärahoissa keskitettyinä ja jotka kunta kohdentaa eri varhaiskasvatusmuodoille määrittelemillään jakoperusteilla.

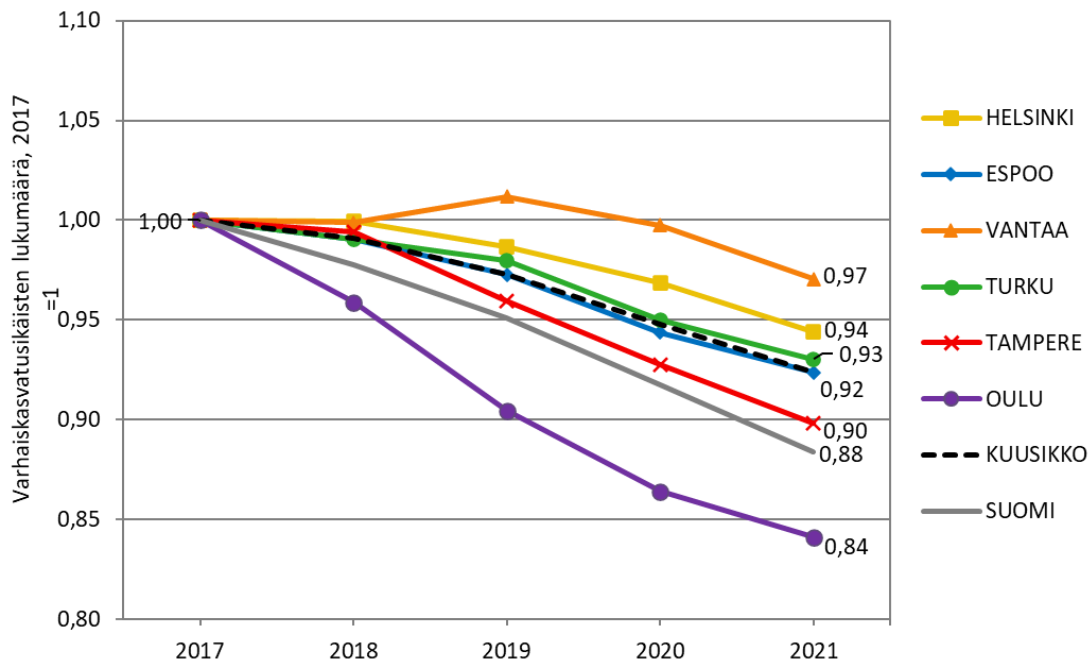
Liite 3 Taulukoita ja kuvia varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista

Raportin taulukot ja kuvat voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi

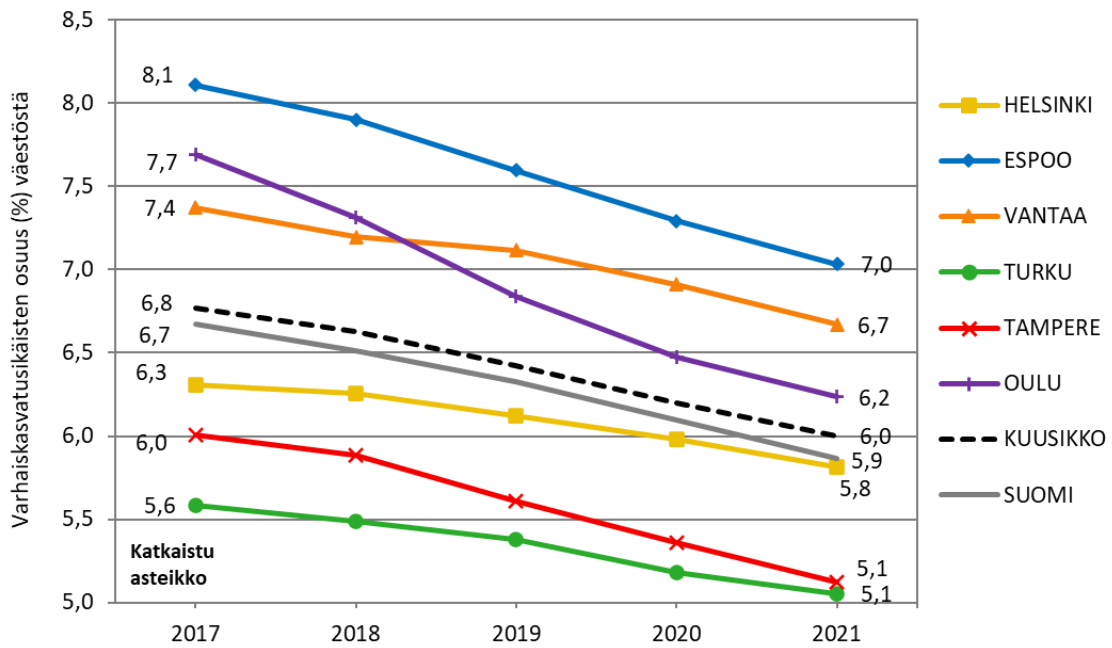
1. 0–7-vuotiaiden lasten lukumäärä ikäluokittain 31.12.2021

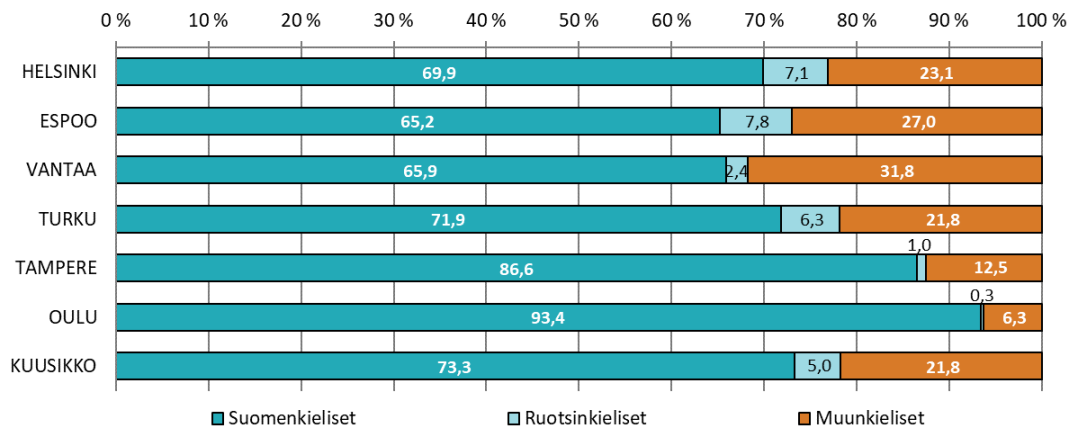
2. Varhaiskasvatuskäisten (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2017–2021 lopussa, kun vuosi 2017=1

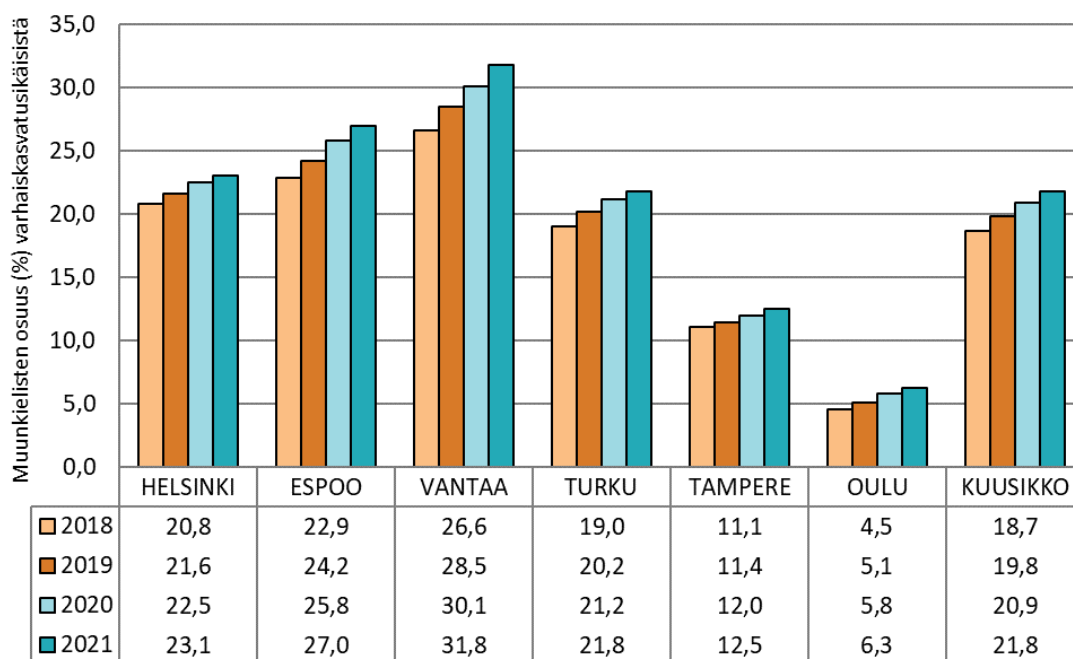
3. Varhaiskasvatukseen osuuden (10kk–6v) väestöstä vuosien 2017–2021 lopussa

4. Varhaiskasvatukseen osuuden kielitausta väestörekisteritietojen mukaan 31.12.2021

5. Muunkielisten¹ osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista vuosien 2018–2021 lopussa

¹ Muut kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvat.

6. Muunkielisten¹ lasten lukumäärä ja osuus kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa^{2 3} olevista lapsista sekä muunkielisten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä vuonna 2021

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Muunkieliset lapset (lkm), kunnallinen varhaiskasvatus	6 133	3 478	2 672	1 235	1 193	546	15 257
<i>Muunkielisten lasten osuus (%)</i>							
<i>kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa olevista lapsista</i>	22,6	26,5	25,0	23,4	14,7	7,4	21,3
<i>Kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa olevien muunkielisten osuus (%)</i>							
<i>muunkielisistä varhaiskasvatusikäisistä lapsista</i>	69,4	61,7	52,7	57,5	76,5	66,6	63,4
<i>Muunkielisten osuus (%) varhaiskasvatusikäisistä lapsista</i>	23,1	27,0	31,8	21,8	12,5	6,3	21,8

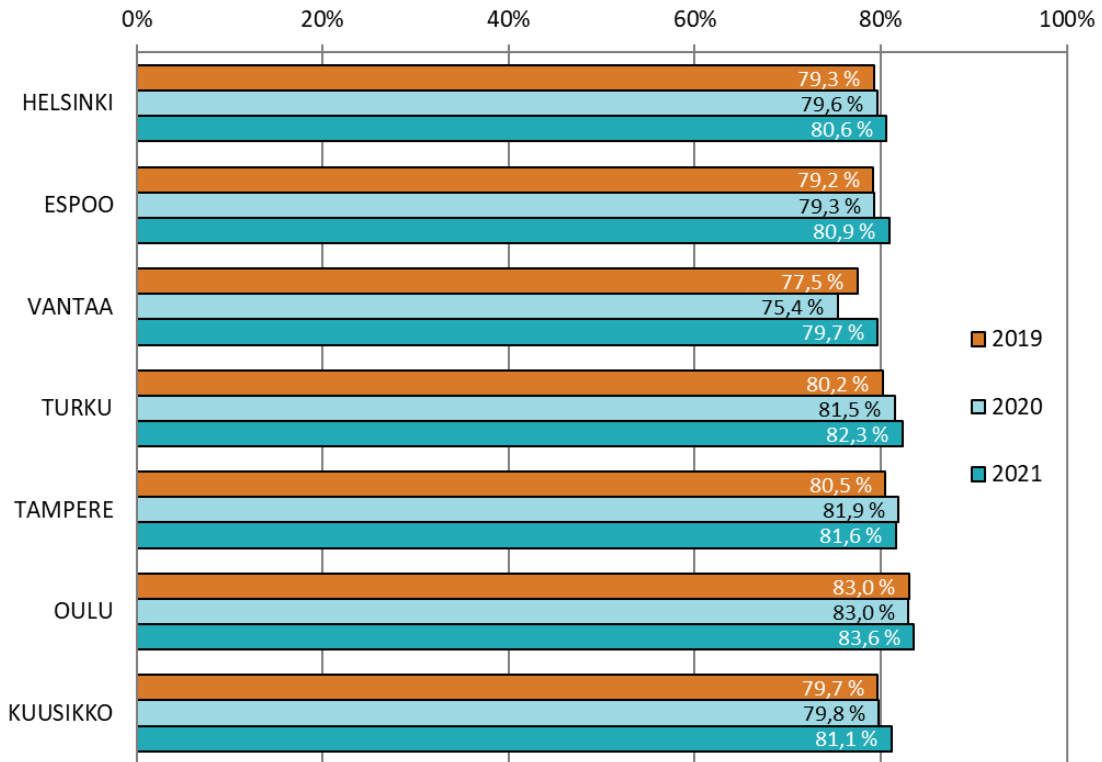
¹ Muut kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvat. Äidinkieli väestökisterin mukaan 31.12.

² Muunkielisiä lapsia on myös muissa varhaiskasvatuksen muodoissa. Yksityishoidontuella ja palvelusetelillä ei saada tietoja muunkielisten lasten määristä ja osuuksista.

³ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

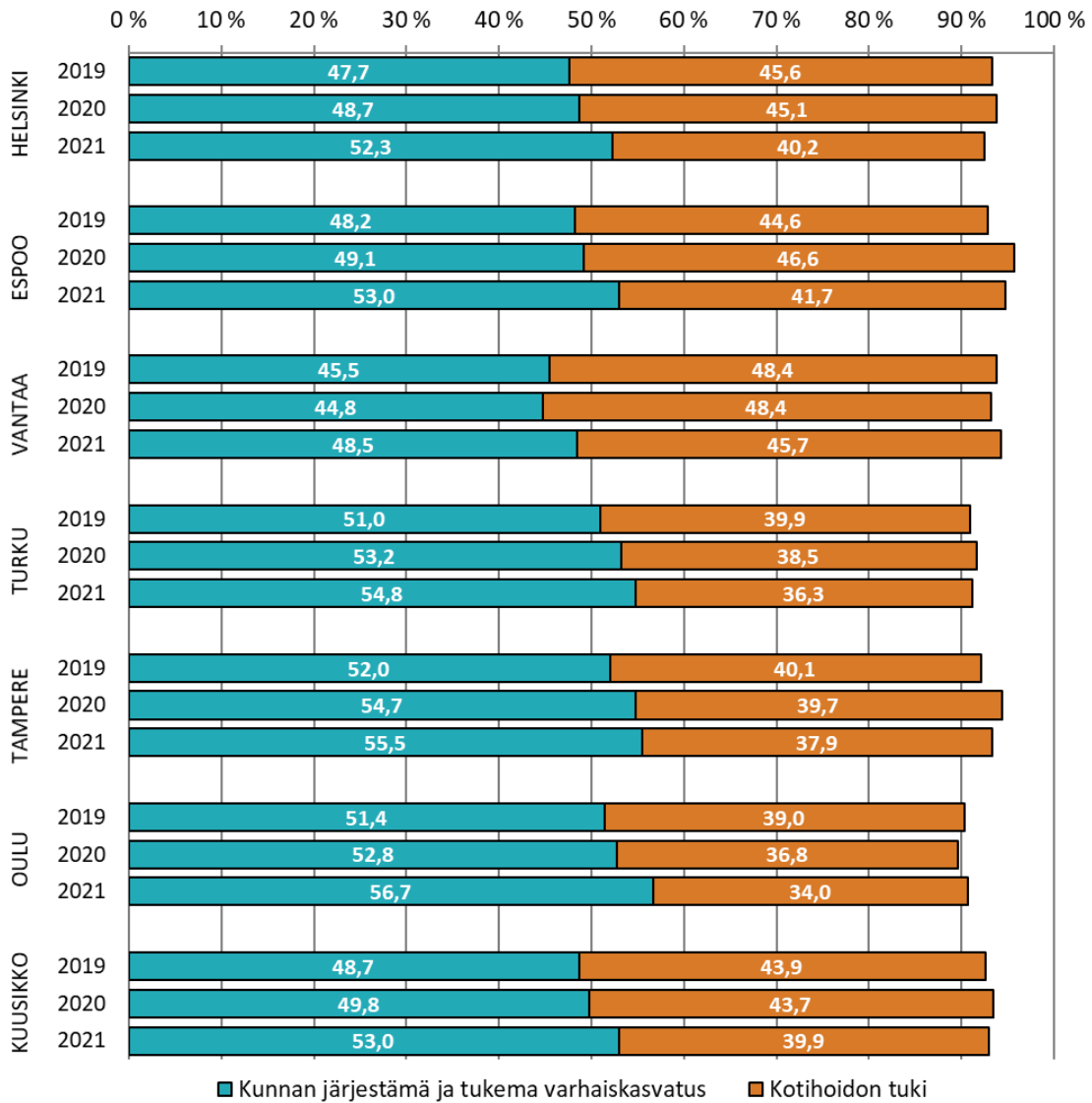
Tauukkoa korjattu 30.9.2022

7. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa¹ olevien varhaiskasvatus-ikäisten (10kk–6v) lasten osuus kunnan varhaiskasvatusikäisistä vuosina 2019–2021

¹ Kerholapset mukana.

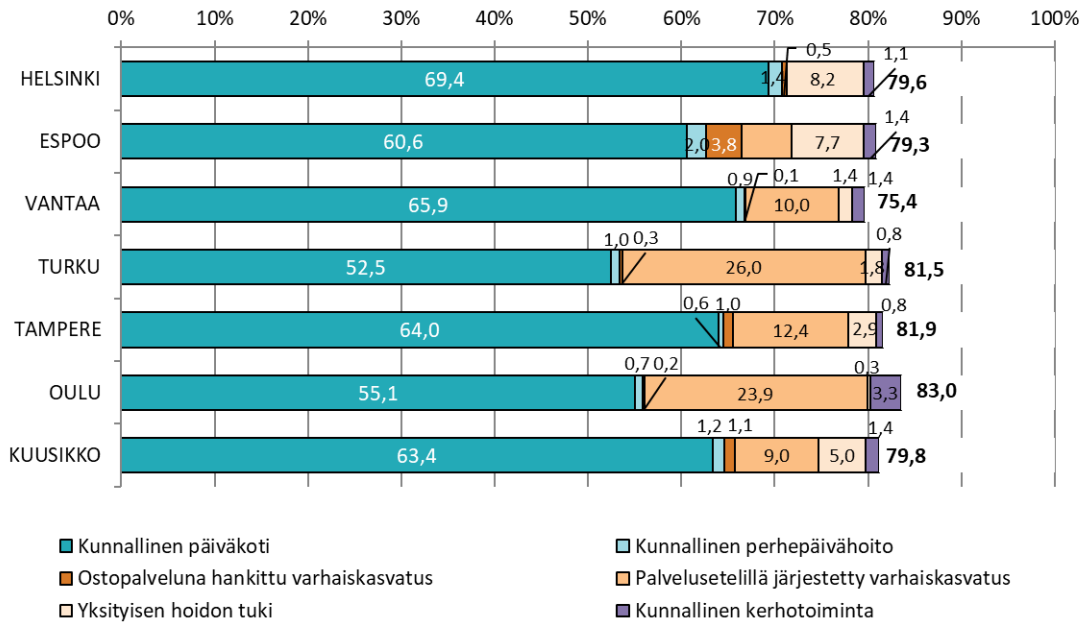
8. Varhaiskasvatuksessa¹ ja kotihoiton tuella olevien alle 3-vuotiaiden lasten osuus 10 kk–2-vuotiaiden ikäluokasta vuosina 2019–2021

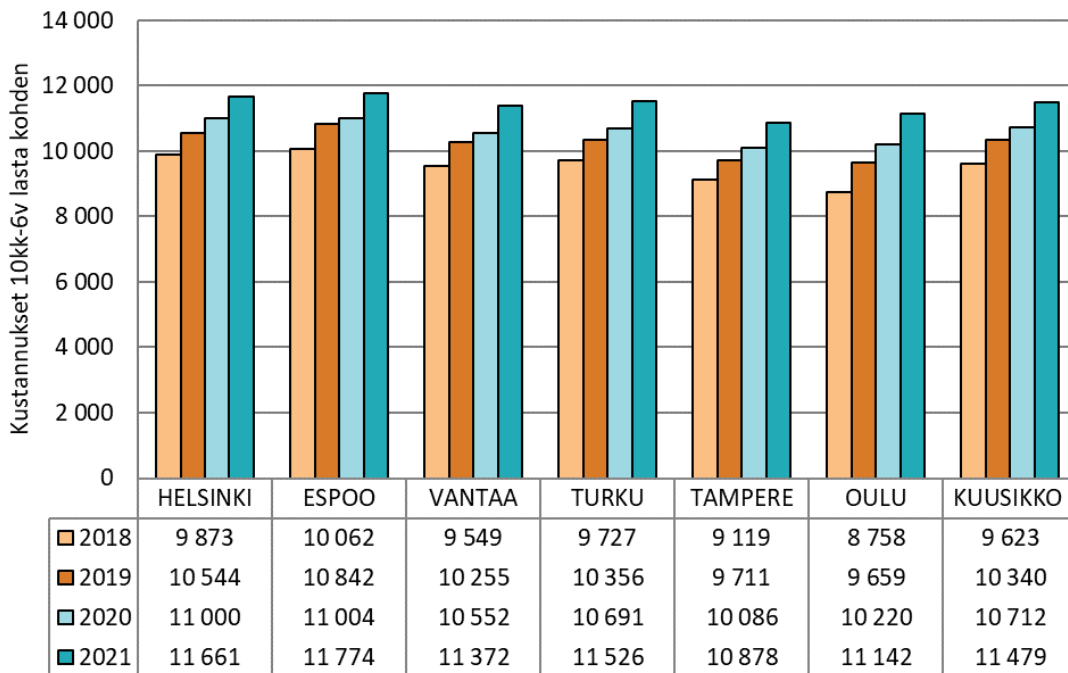
¹Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

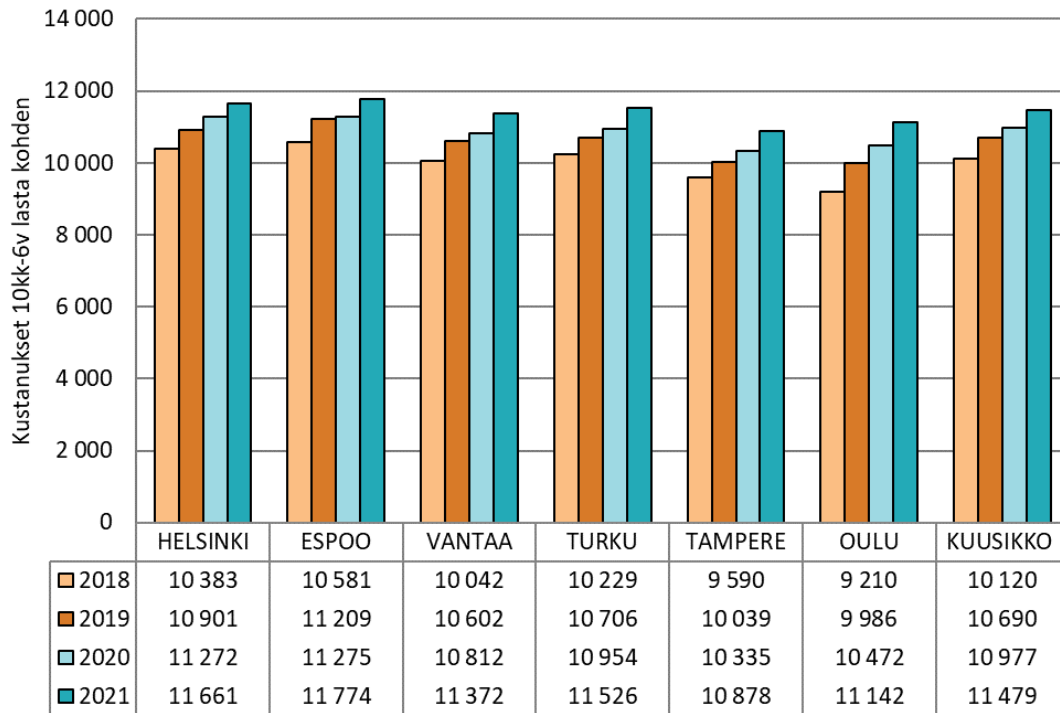
9. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2021

10. Varhaiskasvatusjärjestelmän vuosittaiset kustannukset varhaiskasvatusikäistä (10kk–6v) lasta kohden vuosina 2018–2021

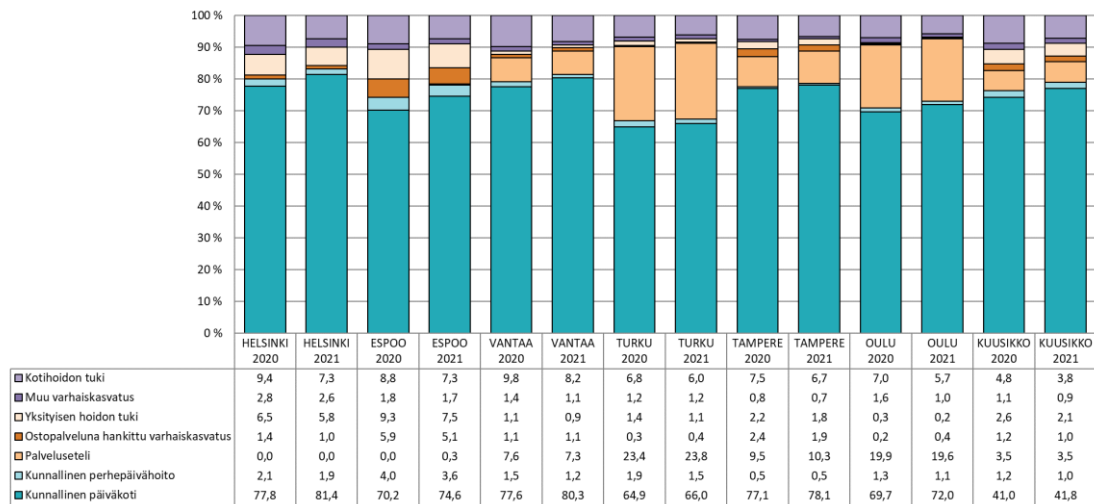

11. Varhaiskasvatusjärjestelmän deflatoidut¹ vuosikustannukset varhaiskasvatusikäistä (10kk–6v) lasta kohden vuosina 2018–2021

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2022

12. Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen muun varhaiskasvatus-toiminnan¹) sekä kotihoidon tuen osuudet varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannuksista vuosina 2020-2021

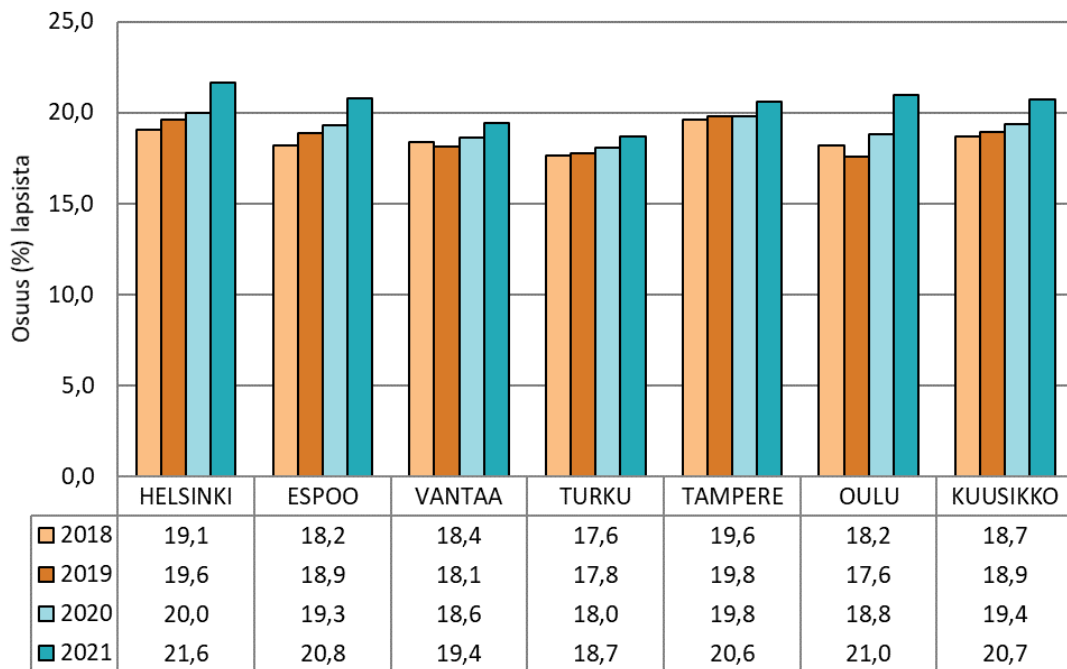

¹ Muun varhaiskasvatuksen kustannukset sisältävät avoimen varhaiskasvatuksen ja kerhotoiminnan kustannukset.

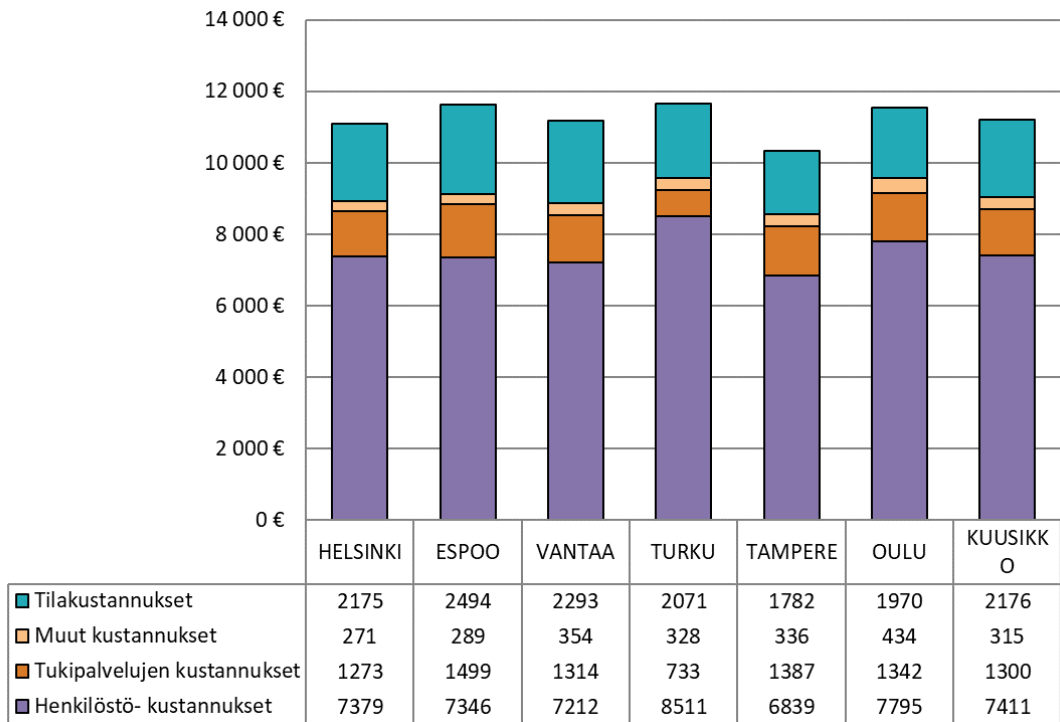
13. Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa joulukuussa 2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Alle 3-vuotiaiden osuus (%)
Helsinki	26 622	29	0,1	21,6
Espoo	12 677	74	0,6	20,8
Vantaa	10 537	448	4,4	19,4
Turku	5 180	-123	-2,3	18,7
Tampere	8 028	-315	-3,8	20,6
Oulu	7 263	-48	-0,7	21,0
Kuusikko	70 307	65	0,1	20,7

14. Alle 3-vuotiaiden lasten osuus kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olleista lapsista vuosina 2018–2021

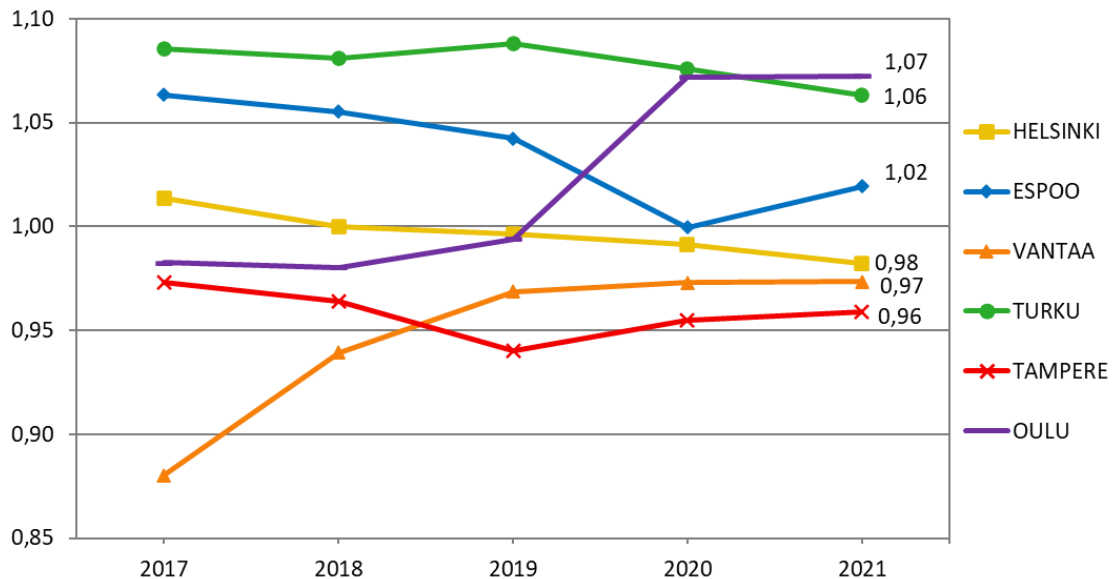

15. Kustannukset menolajeittain kunnallisten päiväkotien laskennallisen lapsen ¹ vuosikustannuksista vuonna 2021

¹ Laskennallinen lapsi ks. Varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2021 tietojen keruulle ja Liite 3, taulukko 2E. Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 joulukuun keskiarvo.

16. Kunnallisten päiväkotien vuosikustannusten ero ilman tilakustannuksia laskennallista lasta ¹ kohden kunkin vuoden Kuusikon aritmeettiseen keskiarvoon vuosina 2017–2021, kun keskiarvo on 1

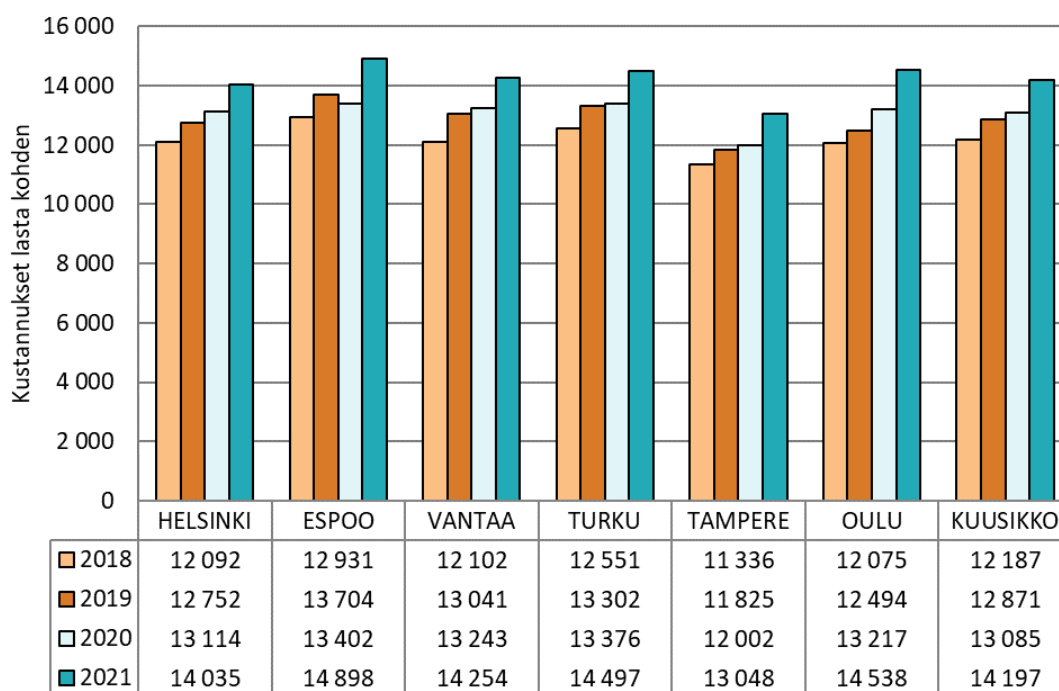
¹ Laskennallinen lapsi ks. Varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2020 tietojen keruulle ja Liite 3, taulukko 2E. Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 joulukuun keskiarvo.

17. Kunnallisen päiväkotihoidon ICT-kustannukset (€) laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2021

	Helsinki	Espoo	Vantaa ¹	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
ICT-kustannukset € / laskennallinen lapsi	37	165	0	127	186	214	121

¹ Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin osalta tietohallintoon eivätkö tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

18. Kunnallisen varhaiskasvatuksen (kunnallinen päiväkotihoido ja perhepäivähoito) kustannukset kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ollutta lasta kohden vuosina 2018–2021

19. Lapsia ja henkilöstöä hoitajan kotona tapahtuvassa ja kolmiperhepäivähoidossa joulukuussa 2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Hoitajien lukumäärä	Muutos Lkm
Helsinki	189	-41	-17,8	56	-9
Espoo	83	-13	-13,5	25	-5
Vantaa	95	-22	-18,8	27	-8
Turku	96	-30	-23,8	32	-6
Tampere	69	6	9,5	18	0
Oulu	85	-16	-15,8	27	-1
Kuusikko	617	-116	-15,8	185	-29

20. Lapsia ja henkilöstöä kunnallisessa ryhmäperhepäivähoitossa joulukuussa 2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Henkilöstön lukumäärä	Muutos Lkm
Helsinki	350	-48	-12,1	103	-14
Espoo	345	-117	-25,3	85	-32
Vantaa	44	-53	-54,6	22	-4
Turku ¹	.	.	.	.	.
Tampere ¹	.	.	.	.	.
Oulu	11	1	10,0	5	0
Kuusikko	750	-217	-22,4	215	-50

¹ Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

21. Hoitajan kotona tapahtuvan ja kolmiperhepäivähoiton sekä ryhmäperhepäivähoiton vuosikustannukset lasta¹ kohden vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Hoitajan kotona tapahtuva ja kolmiperhepäivähoito			Ryhmäperhepäivähoito		
	Kustannukset €/lapsi ¹	Muutos %	Muutos %, defl. ²	Kustannukset €/lapsi ¹	Muutos %	Muutos %, defl. ²
Helsinki	15 021	3,9	1,4	14 295	5,9	3,4
Espoo	13 857	7,7	5,1	19 047	10,6	7,9
Vantaa	11 916	15,6	12,8	12 555	-8,2	-10,4
Turku ³	15 584	5,4	2,9	.	.	.
Tampere ³	10 650	8,3	5,7	.	.	.
Oulu	15 350	8,8	6,2	15 963	18,3	15,5
Kuusikko	14 089	6,9	4,3	16 406	7,4	4,8

¹ Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 keskiarvo.

² Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2022

³ Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

22. Lapsia kunnan järjestämässä ilta- ja ympärivuorokautisessa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2021 ja osuus kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa¹ olevista lapsista

	Lasten lukumäärä	Osuus (%) lapsista ¹	Määrän muutos %
Helsinki	492	1,8	-7,5
Espoo	290	1,9	9,8
Vantaa	421	3,4	-8,9
Turku	344	4,3	-13,6
Tampere	249	2,5	-2,0
Oulu	501	4,6	-7,2
Kuusikko	2 297	2,7	-6,2

¹ Kerholapset mukana.

23. Lapsia palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa² joulukuussa 2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) varhaiskasvatuksessa olevista ¹
Helsinki ²	.	.	.	.
Espoo	1 115	.	.	6,6
Vantaa	1 595	0	0,0	12,5
Turku	2 566	85	3,4	31,6
Tampere	1 552	132	9,3	15,2
Oulu	3 127	57	1,9	28,5
Kuusikko	9 955	1 389	16,2	11,0

¹ Kerholapset mukana.

² Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

24. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2021 ja muutos vuodesta 2020

	Lasten lukumäärä	Muutos %	Muutos Lkm	Osuus (%) varhaiskasvatuksessa olevista ¹	Osuuden muutos %-yksikköä
Helsinki	3 160	-6,8	-229	10,2	-0,6
Espoo	1 611	-34,2	-837	9,5	-4,9
Vantaa	220	-4,3	-10	1,7	-0,1
Turku	174	-17,1	-36	2,1	-0,4
Tampere	369	-18,5	-84	3,6	-0,7
Oulu	36	-53,8	-42	0,3	-0,4
Kuusikko	5 570	-18,2	-1 238	6,2	-1,3

¹ Kerholapset mukana.

25. Yksityisen hoidon tuen vuosikustannukset lasta¹ kohden vuonna 2021, muutos vuodesta 2020 sekä kunnallisen lisän osuus kustannuksista

	€/lapsi ¹	Muutos %	Kuntalisän osuus (€)	Kuntalisän osuus (%)
Helsinki	8 143	1,4	5 839	71,7
Espoo	9 197	4,4	6 769	73,6
Vantaa	7 335	0,0	4 482	61,1
Turku	6 437	-2,6	4 146	64,4
Tampere	6 022	-2,9	3 839	63,7
Oulu	6 007	11,2	3 916	65,2
Kuusikko	8 246	2,0	5 891	71,4

¹ Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 joulukuun keskiarvo.

26. Yksityisen hoidon tuen kunnalliset lisät joulukuussa 2021

LASTEN YKSITYISEN HOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2021 LOPUSSA (€/kk)						
	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU
PÄIVÄKOTI						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	600,00	680,00	600,00	600,00	500,00	560,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	340,00	470,00	350,00	360,00	300,00	262,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset	0,00	110,00	100,00	195,00	120,00	0,00
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
PERHEPÄIVÄHOITO						
Hoitajan tai asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	320,00	330,00	180,00	390,00	320,00	250,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	200,00	100,00	245,00	220,00	250,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset	0,00	110,00	0,00	115,00	84,09	0,00
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
Ryhmäperhepäivähoito						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	320,00	680,00	600,00	585,00	500,00	560,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	470,00	350,00	425,00	300,00	300,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset	0,00	110,00	0,00	165,00	120,00	0,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi						
Osapäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi			290,00			
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
LASTEN YKSITYISEN HOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2021 LOPUSSA (€/kk)						
	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU
TYÖSOPIMUSSUHTEINEN HOITAJA KOTONA						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	500,00	560,00	100,00	400,00	320,00	250,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	200,00		330,00	220,00	250,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset	0,00	110,00	0,00	150,00	84,09	0,00
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
Yksityisen hoidon tuen lakisääteinen osuus						
Hoitoraha 174,59 euroa/lapsi/kk						
Tulosidonnainen hoitolisä enintään 146,82 euroa/lapsi/kk ¹						
Alennettu hoitoraha 64,24 euroa/lapsi/kk ¹						

¹ Kela maksaa alennettua hoitorahaa, jos lapsi on kunnan tai peruskoulun esiopetuksessa, aloittaa koulun 6-vuotiaana tai jos lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin. Tällöin myös hoitolisä puolitetaan.

27. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneiden lasten¹ lukumäärä vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 10kk–5 -vuotiaista lapsista	Osuus (%) 10kk–6 -vuotiaista lapsista
Helsinki	424	-129	-23,3	1,3	1,1
Espoo	286	-37	-11,5	1,7	1,4
Vantaa	226	-1	-0,4	1,7	1,4
Turku ²	81	3	3,8	1,0	0,8
Tampere	96	-18	-15,8	0,9	0,8
Oulu	437	-174	-28,5	4,1	3,3
Kuusikko	1 550	-356	-18,7	1,7	1,4

¹ Lapset, jotka ovat saaneet päätöksen kerhopaikasta.

² Ohjatussa leikkiyistoiminnassa mukana olleet lapset eivät sisälly kerholasten lukumääriin.

28. Kaikki esiopetukseen osallistuneet lapset 20.9.2021 sekä esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten osuus kaikista esiopetukseen osallistuneista

	Kaikki esiopetukseen osallistuneet				joista esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuneet	
	Lasten lukumäärä vuonna 2021	Lasten lukumäärä vuonna 2020	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 2021	Osuus (%) 2020
	Helsinki	5 826	6 123	-297	-4,9	98,1
Espoo	3 440	3 664	-224	-6,1	88,3	87,0
Vantaa	2 565	2 645	-80	-3,0	93,7	92,2
Turku	1 694	1 584	110	6,9	94,2	96,1
Tampere	2 126	2 134	-8	-0,4	96,4	89,2
Oulu	2 208	2 363	-155	-6,6	87,9	84,9
Kuusikko	17 859	18 513	-654	-3,5	93,8	92,1

29. Lapsia kotihoidon tuella joulukuussa 2021 sekä muutos vuodesta 2020

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %
Helsinki	5 694	-818	-12,6
Espoo	3 268	-479	-12,8
Vantaa	2 778	-340	-10,9
Turku	1 364	-102	-7,0
Tampere	1 794	-171	-8,7
Oulu	1 846	-185	-9,1
Kuusikko	16 744	-2 095	-11,1

30. Kotihoidon tuen vuosikustannukset lasta¹ kohden 2021 muutos vuodesta 2020 sekä kunnallisen lisän osuus kustannuksista

	€/lapsi ¹	Muutos %	Kuntalisän osuus (€)	Kuntalisän osuus (%)
Helsinki	5 508	-12,5	1 303	23,7
Espoo	5 215	-8,4	1 034	19,8
Vantaa	5 085	-6,1	669	13,2
Turku	4 901	1,8	.	.
Tampere	4 895	1,6	15	0,3
Oulu	4 360	-1,4	50	1,1
Kuusikko	5 142	-7,3	769	15,0

¹ Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 keskiarvo.

31. Kotihoidon tuen kunnalliset lisät joulukuussa 2021

LASTEN KOTIHOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2021 LOPUSSA (€/kk)	HELSINKI ¹	ESPOO ²	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU ³
Alle 1 v 6 kk lapsi ^{1,3}	264,00	160,00	160,00			
1 v 6 kk - alle 3-vuotias lapsi ²	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alle 3-vuotias lapsi, sairaan lapsen hoitotuki					252,28	
Monikkotuki pidennetyn vanhempainrahakauden ajalta perheelle, johon on syntynyt tai otettu ottolapseksi samanaikaisesti enemmän kuin yksi lapsi	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ottolapsen kuntalisä, kun perheeseen on otettu kolme vuotta täyttänyt ottolapsi		160,00				
Kotihoidon tuen lakisääteinen osuus						
Hoitoraha						
Yhdestä alle 3-vuotiaasta (yli 3-vuotiaasta adoptiolapsesta)					342,95 euroa/kk	
Muista perheen alle 3-vuotiaista lapsista					102,67 euroa/kk	
Yli 3-vuotiaista, alle kouluikäisistä lapsista					65,97 euroa/kk	
Hoitolisä (tulosisonnainen)						
Vain yhdestä perheen hoitorahaan oikeuttavasta lapsesta enintään					183,53 euroa/kk	

¹Helsingissä alle 1-vuotias lapsi

²Espoossa alle 2 v 6 kk lapsi 1.3.2021 alkaen

³Oulu-lisä lakkautettiin Oulussa 1.3.2021 alkaen.

JATKUU: 1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2017–2021 (31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			SUOMI		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)				
3-6-vuotiaat	2017	26 081	406	1,6	15 194	59	0,4	10 809	-22	-0,2	6 727	130	2,0	9 045	80	0,9	10 437	-123	-1,2	78 293	530	0,7	244 213	-2 078	-0,8
	2018	26 440	359	1,4	15 083	-111	-0,7	10 760	-49	-0,5	6 852	125	1,9	9 108	63	0,7	10 090	-347	-3,3	78 333	40	0,1	240 994	-3 219	-1,3
	2019	26 432	-8	0,0	14 882	-201	-1,3	10 933	173	1,6	6 837	-15	-0,2	8 827	-281	-3,1	9 587	-503	-5,0	77 498	-835	-1,1	236 518	-4 476	-1,9
	2020	26 011	-421	-1,6	14 415	-467	-3,1	10 837	-96	-0,9	6 692	-145	-2,1	8 526	-301	-3,4	9 075	-512	-5,3	75 556	-1 942	-2,5	229 972	-6 546	-2,8
	2021	25 029	-982	-3,8	13 948	-467	-3,2	10 508	-329	-3,0	6 475	-217	-3,2	8 203	-323	-3,8	8 664	-411	-4,5	72 827	-2 729	-3,6	222 320	-7 652	-3,3
3 - 6-vuotiaita % varhaiskasvatusikäisistä	2017	64,3			67,1			65,7			63,5			64,9			67,2			65,4			66,5		
	2018	65,2			67,3			65,5			65,3			65,8			67,8			66,0			67,1		
	2019	66,0			67,6			65,7			65,8			66,0			68,2			66,5			67,7		
	2020	66,2			67,5			66,1			66,5			66,0			67,6			66,6			68,2		
	2021	65,3			66,7			65,9			65,7			65,6			66,3			65,9			68,5		
3 - 6-vuotiaita % väestöstä	2017	4,1			5,4			4,8			3,5			3,9			5,2			4,4			4,4		
	2018	4,1			5,3			4,7			3,6			3,9			5,0			4,4			4,4		
	2019	4,0			5,1			4,7			3,5			3,7			4,7			4,3			4,3		
	2020	4,0			4,9			4,6			3,4			3,5			4,4			4,1			4,2		
	2021	3,8			4,7			4,4			3,3			3,4			4,1			4,0			4,0		
7-vuotiaat	2017	6 346	327	5,4	3 832	200	5,5	2 762	41	1,5	1 679	53	3,3	2 201	109	5,2	2 620	-31	-1,2	19 440	699	3,7	62 280	843	1,4
	2018	6 315	-31	-0,5	3 896	64	1,7	2 719	-43	-1,6	1 630	-49	-2,9	2 150	-51	-2,3	2 638	18	0,7	19 348	-92	-0,5	62 914	634	1,0
	2019	6 483	168	2,7	3 860	-36	-0,9	2 696	-23	-0,8	1 653	23	1,4	2 366	216	10,0	2 672	34	1,3	19 730	382	2,0	61 893	-1 021	-1,6
	2020	6 569	86	1,3	3 943	83	2,2	2 810	114	4,2	1 641	-12	-0,7	2 238	-128	-5,4	2 523	-149	-5,6	19 724	-6	0,0	61 642	-251	-0,4
	2021	6 538	-31	-0,5	3 857	-86	-2,2	2 769	-41	-1,5	1 697	56	3,4	2 166	-72	-3,2	2 442	-81	-3,2	19 469	-255	-1,3	60 335	-1 307	-2,1
Koko väestö	2017	643 272	8 091	1,3	279 044	4 461	1,6	223 024	3 683	1,7	189 669	2 065	1,1	231 853	3 579	1,6	201 810	1 284	0,6	1 768 672	23 163	1,3	5 503 297	15 989	0,3
	2018	648 042	4 770	0,7	283 632	4 588	1,6	228 166	5 142	2,3	191 331	1 662	0,9	235 239	3 386	1,5	203 567	1 757	0,9	1 789 977	21 305	1,2	5 513 130	9 833	0,2
	2019	653 835	5 793	0,9	289 731	6 099	2,2	233 775	5 609	2,5	192 962	1 631	0,9	238 140	2 901	1,2	205 489	1 922	0,9	1 813 932	23 955	1,3	5 517 919	4 789	0,1
	2020	656 920	3 085	0,5	292 796	3 065	1,1	237 231	3 456	1,5	194 391	1 429	0,7	241 009	2 869	1,2	207 327	1 838	0,9	1 829 674	15 742	0,9	5 525 292	7 373	0,1
	2021	658 457	1 537	0,2	297 132	4 336	1,5	239 206	1 975	0,8	195 137	746	0,4	244 223	3 214	1,3	209 551	2 224	1,1	1 843 706	14 032	0,8	5 533 793	8 501	0,2

1A/2 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) äidinkielen mukaan vuosina 2017–2021 (31.12.)

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tietokanta, Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain kunkin tilastovuoden aluejaolla, 2003-2021.

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			SUOMI		
		Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)		
Kaikki yhteensä	2017	40 576	972 2,5	22 628	-82 -0,4	16 443	-129 -0,8	10 595	90 0,9	13 927	59 0,4	15 530	-835 -5,1	119 699	75 0,1	359 134	-13 475 -3,6								
	2018	40 552	-25 -0,1	22 412	-217 -1,0	16 424	-19 -0,1	10 495	-100 -0,9	13 848	-79 -0,6	14 889	-640 -4,1	118 619	-1 080 -0,9	349 213	-9 922 -2,8								
	2019	40 035	-516 -1,3	22 013	-398 -1,8	16 636	212 1,3	10 383	-112 -1,1	13 364	-484 -3,5	14 048	-841 -5,6	116 480	-2 140 -1,8	336 957	-12 256 -3,5								
	2020	39 306	-729 -1,8	21 355	-658 -3,0	16 399	-237 -1,4	10 067	-316 -3,0	12 916	-449 -3,4	13 418	-630 -4,5	113 462	-3 018 -2,6	324 581	-12 376 -3,7								
	2021	38 302	-1 005 -2,6	20 903	-453 -2,1	15 957	-442 -2,7	9 858	-209 -2,1	12 511	-404 -3,1	13 064	-354 -2,6	110 595	-2 867 -2,5	313 842	-10 739 -3,3								
Suomenkieliset	2017	29 820	-300 -1,0	16 040	-481 -2,9	12 016	-439 -3,5	8 014	-143 -1,8	12 370	-125 -1,0	14 837	-480 -3,1	93 096	-1 967 -2,1	306 465	-17 161 -5,3								
	2018	29 305	-515 -1,7	15 535	-506 -3,2	11 679	-338 -2,8	7 835	-179 -2,2	12 180	-189 -1,5	14 164	-673 -4,5	90 697	-2 399 -2,6	295 139	-11 326 -3,7								
	2019	28 563	-742 -2,5	14 987	-548 -3,5	11 506	-173 -1,5	7 643	-191 -2,4	11 710	-470 -3,9	13 288	-877 -6,2	87 696	-3 001 -3,3	281 965	-13 174 -4,5								
	2020	27 715	-848 -3,0	14 184	-803 -5,4	11 069	-437 -3,8	7 311	-332 -4,3	11 235	-476 -4,1	12 606	-681 -5,1	84 120	-3 576 -4,1	269 025	-12 940 -4,6								
	2021	26 758	-957 -3,5	13 626	-558 -3,9	10 511	-559 -5,0	7 084	-227 -3,1	10 831	-404 -3,6	12 206	-401 -3,2	81 015	-3 105 -3,7	258 075	-10 950 -4,1								
Ruotsinkieliset	2017	2 805	23 0,8	1 790	-73 -3,9	383	-3 -0,7	691	18 2,7	126	-12 -8,7	39	-2 -4,5	5 832	-49 -0,8	20 778	-663 -3,1								
	2018	2 815	10 0,4	1 745	-45 -2,5	380	-3 -0,8	658	-32 -4,7	132	6 5,0	35	-4 -9,5	5 764	-68 -1,2	20 491	-287 -1,4								
	2019	2 808	-6 -0,2	1 690	-54 -3,1	391	11 2,9	643	-16 -2,4	126	-6 -4,4	32	-3 -8,6	5 690	-74 -1,3	20 089	-402 -2,0								
	2020	2 758	-50 -1,8	1 656	-34 -2,0	392	2 0,4	624	-19 -2,9	130	4 3,0	38	6 19,8	5 599	-91 -1,6	19 722	-366 -1,8								
	2021	2 710	-49 -1,8	1 639	-17 -1,0	380	-12 -3,1	626	2 0,3	121	-9 -6,9	38	0 0,0	5 513	-85 -1,5	19 427	-296 -1,5								
Muun kieliset	2017	7 943	670 9,2	4 797	387 8,8	4 042	264 7,0	1 885	144 8,3	1 431	95 7,1	638	62 10,8	20 737	1 622 8,5	31 708	4 369 16,0								
	2018	8 425	481 6,1	5 131	333 6,9	4 365	323 8,0	1 999	114 6,0	1 536	105 7,3	673	35 5,5	22 128	1 391 6,7	33 411	1 703 5,4								
	2019	8 657	232 2,8	5 334	204 4,0	4 738	373 8,6	2 094	95 4,7	1 528	-8 -0,5	712	39 5,8	23 064	936 4,2	34 730	1 319 3,9								
	2020	8 833	176 2,0	5 515	181 3,4	4 938	200 4,2	2 132	38 1,8	1 551	23 1,5	774	62 8,7	23 743	680 2,9	35 834	1 104 3,2								
	2021	8 834	1 0,0	5 637	122 2,2	5 067	129 2,6	2 149	16 0,8	1 560	9 0,6	820	46 6,0	24 067	323 1,4	36 341	507 1,4								

1B/1 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Helsingissä 31.12.2021

	Kunnallinen päiväkotitoiminta		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerhotoiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yhteensä	Väestö 31.12.2021	Lasten kotihoidon tuki	
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	15	0	Alle 5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	Alle 21	1,6	1 146	995
1v	1 860	51	46	0	85	Alle 5	31	0	0	0	276	12	Alle 2 366	38,0	6 217	3 331
2v	3 759	72	66	0	106	Alle 5	33	0	0	0	535	238	Alle 4 814	81,4	5 910	1 012
3v	4 581	82	40	0	77	Alle 5	43	0	0	0	595	97	Alle 5 520	93,0	5 934	170
4v	5 018	56	24	0	48	0	45	0	0	0	616	67	Alle 5 874	94,4	6 222	117
5v	5 253	98	11	0	28	0	44	0	0	0	618	10	Alle 6 062	95,4	6 356	34
6v	5 590	128	0	0	0	0	0	0	0	0	515	0	Alle 6 233	95,6	6 517	35
0 - 6v	26 076	Alle 492	189	0	344	6	197	0	0	0	3 155	424	Alle 30 391	80,6	38 302	5 694
7v	56	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	Alle 66	1,0	6 538	Alle 5
Kaikki yht.	26 132	Alle 492	Alle 192	0	344	6	197	0	0	0	3 160	424	Alle 30 263	61,2	50 568	Alle 5 699

Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus	
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatukseen ikäinen väestö	
0 - 2v	5 634	123	114	0	191	5	65	0	0	0	811	7 193	54,2	13 273	
3 - 6v	20 442	364	75	0	153	1	132	0	0	0	2 344	Alle 23 689	94,6	25 029	
7 vuotta täyttäneet	56	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	5	Alle 66	1,0	6 538	

Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja ilta- ja lauantaivarhaiskasvatuksessa olevat lapset						
	Kunnallinen päiväkotitoiminta	Kunnallinen perhepäivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.
	Lapset	Lapset	Lapset % varhaiskasvatuksessa olevista	Lapset	Lapset	Lapset % varhaiskasvatuksessa olevista
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	2 914	15	2929 10,6	0	0	2 929 10,5
mp.vrk ja ilta-lauantaivarhaiskasvatus	492	0	492 1,8	0	0	492 1,8

Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2015 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2021			
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista
Esiopetukseen osallistuvat yht.	5 826	89,4	
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	5 718	87,7	98,1

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/2 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Espoossa 31.12.2021

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimi		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki Lapset	Kerho-toiminta ¹ Lapset	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yhteensä		Väestö 31.12.2021 Lapset	Lasten koti-hoidon tuki Lapset
	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus			Lapset yhteensä	% väestöstä		
(10-11kk)	16	0	Alle 5	0	Alle 5	0	Alle 5	0	Alle 5	0	0	0	23	4,1	566	509
1v	822	41	11	Alle 5	50	Alle 5	53	Alle 5	126	11	132	0	1 246	39,5	3 170	1 756
2v	1 699	54	21	0	86	Alle 5	104	5	208	15	216	115	Alle 2 528	78,5	3 219	639
3v	2 147	59	20	0	91	Alle 5	163	8	231	15	270	82	Alle 3 089	93,2	3 313	132
4v	2 343	43	14	0	59	0	149	Alle 5	188	11	348	62	Alle 3 222	94,0	3 427	104
5v	2 568	19	14	0	48	Alle 5	196	7	198	0	354	27	Alle 3 435	96,0	3 575	65
6v	2 751	106	0	0	0	0	99	10	104	6	289	0	3 365	92,6	3 633	65
0 - 6v	12 346	322	81	Alle 5	Alle 339	8	Alle 769	37	Alle 1060	58	1 609	286	Alle 16 911	80,9	20 903	3 268
7v	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	0	Alle 14	0,3	3 857	0
Kaikki yht.	12 355	322	Alle 85	Alle 5	Alle 339	8	Alle 769	37	Alle 1060	58	1 611	286	14 677	61,3	27 587	3 268

Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus

Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasv- atus- ikäinen väestö
0 - 2v	2 537	95	33	2	139	5	158	8	336	26	348	3 802	54,7	6 955
3 - 6v	9 809	227	48	0	198	3	607	29	721	32	1 261	13 106	94,0	13 948
7 vuotta täyttäneet	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	11	0,3	3 857

Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja ilt- ja lauantaivarhaiskasvatuksessa olevat lapset

	Kunnallinen päiväkotitoimi	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.
	Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuk- sesssa olevista Lapset yhteensä	Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuk- sesssa olevista Lapset yhteensä
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	1 423	17	1440	39	Alle 5	Alle 1 484
mp.vrk ja ilt-lauantaivarhaiskasvatus	290	0	290	0	0	290
			10,8			9,7
			2,2			1,9

Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2015 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2021

	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista
Esiopetukseen osallistuvat yht.	3 440	94,7	
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	3 038	83,6	88,3

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/3 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Vantaalla 31.12.2021

	Kunnallinen päiväkotitoiminta		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki		Väestö 31.12.2021	Lasten koti-hoidon tuki
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	6	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	15	3,3	458	427
1v	554	65	24	Alle 5	6	Alle 5	Alle 5	0	158	14	29	0	855	34,5	2 478	1 473
2v	1 287	134	24	5	6	Alle 5	Alle 5	0	244	13	51	83	1 854	73,8	2 513	592
3v	1 704	183	20	Alle 5	16	Alle 5	Alle 5	0	301	33	46	76	2 386	91,9	2 596	138
4v	1 913	141	14	0	8	0	5	0	304	22	41	50	2 498	95,6	2 614	85
5v	2 074	125	Alle 5	0	Alle 5	0	Alle 5	0	237	42	35	17	2 539	95,1	2 669	34
6v	2 181	145	0	0	0	0	Alle 5	0	29	189	18	0	2 564	97,5	2 629	29
0 - 6v	9 719	793	Alle 87	10	Alle 41	6	19	0	1 282	313	220	226	12 711	79,7	15 957	2 778
7v	24	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 29	0,9	2 769	Alle 5
Kaikki yht.	9 743	Alle 798	Alle 87	10	Alle 41	6	19	0	1 282	313	220	226	12 736	60,6	21 018	Alle 2 789
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasv atus- ikäinen väestö		
0 - 2v	1 847	199	48	8	12	5	5	0	411	27	80	2 725	50,0	5 449		
3 - 6v	7 872	594	37	Alle 5	26	Alle 5	14	0	871	286	140	9 986	95,0	10 508		
7 vuotta täyttäneet	24	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 29	0,9	2 769		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja ilt- ja lauantaivarhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoiminta	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.									
	Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuk- yhteensä sessä olevista		Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuk- yhteensä sessä olevista									
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	1 788	0	1788	16,4	0	0	1 788	14,3								
mp.vrk ja ilt-lauantaivarhaiskasvatus	421	0	421	3,9	0	0	421	3,4								
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2015 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2021																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta		% esiopetukseen osallistuneista												
Esiopetukseen osallistuvat yht.	2 565	97,6														
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	2 404	91,4		93,7												

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/4 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Turussa 31.12.2021

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimi		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerhotoiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki		Väestö 31.12.2021	Lasten koti-hoidon tuki
	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	7	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	0	Alle 5	0	11	3,8	287	233
1v	345	16	22	0	0	0	0	Alle 5	283	0	37	Alle 5	706	43,9	1 608	743
2v	575	25	31	0	0	0	0	0	445	18	44	14	1 152	77,4	1 488	253
3v	791	39	25	0	0	0	0	7	494	6	37	30	1 429	91,8	1 557	65
4v	884	27	7	0	0	0	0	8	524	8	28	21	1 507	95,7	1 575	30
5v	1 011	31	11	0	0	0	0	Alle 5	497	14	16	15	Alle 1 600	98,3	1 627	23
6v	1 342	78	0	0	0	0	0	6	254	20	11	0	1 711	99,7	1 716	17
0 - 6v	4 955	216	96	0	0	0	0	27	2 500	66	174	81	8 115	82,3	9 858	1 364
7v	6	Alle 5	0	0	0	0	0	Alle 5	0	0	0	0	10	0,6	1 697	0
Kaikki yht.	4 961	Alle 221	96	0	0	0	0	Alle 32	2 500	66	174	81	7 878	62,5	12 992	1 364
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatus-ikäinen väestö		
0 - 2v	927	41	53	0	0	0	Alle 5	0	731	18	82	Alle 1 872	55,2	3 383		
3 - 6v	4 028	175	43	0	0	0	25	0	1 769	48	92	6 246	96,5	6 475		
7 vuotta täyttäneet	6	Alle 5	0	0	0	0	Alle 5	0	0	0	0	10	0,6	1 697		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja iltta- ja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimi	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.										
	Lapset	Lapset	% varhaiskasvatuksessa olevista Lapset yhteensä	Lapset	Lapset	% varhaiskasvatuksessa olevista Lapset yhteensä										
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	702	0	702 13,1	Alle 5	57	Alle 764 9,6										
mp.vrk ja iltta-lauantai-varhaiskasvatus	312	0	312 5,8	32	0	344 4,3										
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2015 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2021																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista													
Esiopetukseen osallistuvat yht.	1 694	98,7														
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	1 596	93,0	94,2													

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/5 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Tampereella 31.12.2021

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerhotoiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yhteensä		Väestö 31.12.2021	Lasten kotihoidon tuki
	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus			Lapset	Lapset		
(10-11kk)	8	Alle 5	0	0	0	0	Alle 5	0	Alle 5	0	Alle 5	0	14	3,8	368	307
1v	556	34	21	0	0	0	12	0	162	Alle 5	66	5	Alle 861	42,5	2 023	1 025
2v	1 009	45	25	0	0	0	27	0	322	5	90	46	1 569	81,8	1 917	299
3v	1 290	34	18	0	0	0	26	Alle 5	355	6	86	21	Alle 1 841	93,4	1 968	60
4v	1 445	44	Alle 5	0	0	0	28	0	321	Alle 5	56	17	1 917	96,0	1 997	34
5v	1 578	22	Alle 5	0	0	0	27	0	329	Alle 5	43	7	2 009	97,2	2 067	23
6v	1 894	42	0	Alle 5	0	0	0	0	0	41	27	0	Alle 2 009	92,4	2 171	46
0 - 6v	7 780	Alle 226	68	Alle 5	0	0	Alle 125	Alle 5	Alle 1 494	60	Alle 370	96	10 211	81,6	12 511	1 794
7v	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	1,2	2 166	0
Kaikki yht.	7 806	Alle 226	68	Alle 5	0	0	Alle 125	Alle 5	Alle 1 494	60	Alle 370	96	10 237	62,0	16 519	1 794

Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus

Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatus-ikäinen väestö
0 - 2v	1 573	80	46	0	0	0	40	0	487	8	157	2 442	56,7	4 308
3 - 6v	6 207	142	22	Alle 5	0	0	81	Alle 5	1 005	52	212	7 769	94,7	8 203
7 vuotta täyttäneet	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	1,2	2 166

Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisissa ja ilta- ja lauantaivarhaiskasvatuksessa olevat lapset

	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.
	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä <i>% varhaiskasvatuksessa olevista</i>	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä <i>% varhaiskasvatuksessa olevista</i>
Eritystä tukea tarvitsevat lapset mp.vrk ja ilta-lauantaivarhaiskasvatus	914	0	914 11,2	4	46	964 9,8
	249	0	249 3,0	0	0	249 2,5

Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2015 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2021

	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista
Esiopetukseen osallistuvat yht.	2 126	97,9	
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	2 050	94,4	96,4

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1B/6 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Oulussa 31.12.2021

	Kunnallinen päiväkotitoimi		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhepäivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerhotoiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki		Väestö 31.12.2021	Lasten kotihoidon tuki
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	11	0	Alle 5	0	0	0	0	0	5	0	Alle 5	0	18	5,0	362	335
1v	554	9	20	0	6	0	0	0	356	9	10	82	1 046	50,3	2 079	850
2v	935	14	24	0	5	0	0	0	507	20	7	126	1 638	83,6	1 959	309
3v	1 129	20	17	0	0	0	5	0	557	28	5	101	1 862	92,4	2 016	116
4v	1 257	22	14	0	0	0	9	0	567	21	5	64	1 959	93,9	2 086	80
5v	1 471	26	8	0	0	0	7	0	534	20	7	64	2 137	95,3	2 243	79
6v	1 580	167	Alle 5	0	0	0	0	8	450	48	Alle 5	0	2 255	97,2	2 319	77
0 - 6v	6 937	258	85	0	11	0	21	8	2 976	146	36	437	10 915	83,6	13 064	1 846
7v	63	5	0	0	0	0	0	0	Alle 5	Alle 5	0	0	73	3,0	2 442	0
Kaikki yht.	7 000	263	85	0	11	0	21	8	Alle 2 981	Alle 151	36	437	10 988	63,5	17 315	1 846

Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus

Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatusikäinen väestö
0 - 2v	1 500	23	45	0	11	0	0	0	868	29	18	2 702	61,4	4 400
3 - 6v	5 437	235	40	0	0	0	21	8	2 108	117	18	8 213	94,8	8 664
7 vuotta täyttäneet	63	5	0	0	0	0	0	0	Alle 5	Alle 5	0	73	3,0	2 442

Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisissa ja ilta- ja lauantaivarhaiskasvatuksessa olevat lapset

	Kunnallinen päiväkotitoimi	Kunnallinen perhepäivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.
	Lapset	Lapset	% varhaiskasvatuksessa olevista Lapset yhteensä	Lapset	Lapset	% varhaiskasvatuksessa olevista Lapset yhteensä
Erityistä tukea tarvitsevat lapset p.vrk ja ilta-lauantaivarhaiskasvatus	903 501	Alle 5 0	Alle 908 501 11,6 6,4	0 0	125 0	Alle 1 033 501 9,4 4,6

Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2015 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2021

	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista
Esiopetukseen osallistuvat yht.	2 208	95,2	
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	1 941	83,7	87,9

¹ Kerhotoiminnan lapset ovat olleet mukana vuodesta 2017 alkaen.

1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2017–2021¹

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk-6-vuotiaat	2017	31 180	2 025	6,9	17 235	694	4,2	12 516	679	5,7	8 213	441	5,7	10 900	822	8,2	12 363	1 551	14,3	92 407	6 212	7,2
	2018	31 624	444	1,4	17 397	162	0,9	12 772	256	2,0	8 411	198	2,4	11 273	373	3,4	12 456	93	0,8	93 933	1 526	1,7
	2019	31 734	110	0,3	17 442	45	0,3	12 893	121	0,9	8 325	-86	-1,0	10 761	-512	-4,5	11 665	-791	-6,4	92 820	-1 113	-1,2
	2020	31 298	-436	-1,4	16 941	-501	-2,9	12 358	-535	-4,2	8 206	-119	-1,4	10 576	-185	-1,7	11 133	-532	-4,6	90 512	-2 308	-2,5
	2021	30 878	-420	-1,3	16 908	-33	-0,2	12 711	353	2,9	8 115	-91	-1,1	10 211	-365	-3,5	10 915	-218	-2,0	89 738	-774	-0,9
% 10kk-6-vuotiaista	2017	76,8			76,2			76,1			77,5			78,3			79,6			77,2		
	2018	78,0			77,6			77,8			80,1			81,4			83,7			79,2		
	2019	79,3			79,2			77,5			80,2			80,5			83,0			79,7		
	2020	79,6			79,3			75,4			81,5			81,9			83,0			79,8		
	2021	80,6			80,9			79,7			82,3			81,6			83,6			81,1		
10kk-2-vuotiaat	2017	6 815	769	12,7	3 383	211	6,7	2 493	92	3,8	1 972	59	3,1	2 493	253	11,3	2 955	501	20,4	20 111	1 885	10,3
	2018	6 634	-181	-2,7	3 536	153	4,5	2 681	188	7,5	1 887	-85	-4,3	2 582	89	3,6	2 911	-44	-1,5	20 231	120	0,6
	2019	6 847	213	3,2	3 589	53	1,5	2 669	-12	-0,4	1 819	-68	-3,6	2 425	-157	-6,1	2 636	-275	-9,4	19 985	-246	-1,2
	2020	6 748	-99	-1,4	3 544	-45	-1,3	2 538	-131	-4,9	1 802	-17	-0,9	2 446	21	0,9	2 566	-70	-2,7	19 644	-341	-1,7
	2021	7 193	445	6,6	3 802	258	7,3	2 725	187	7,4	1 869	67	3,7	2 442	-4	-0,2	2 702	136	5,3	20 733	1 089	5,5
% 10kk-2-vuotiaista	2017	47,0			45,5			44,3			51,0			51,1			58,0			48,6		
	2018	47,0			48,2			47,3			51,8			54,5			60,7			50,2		
	2019	50,3			50,3			46,8			51,3			53,4			59,1			51,3		
	2020	50,8			51,1			45,6			53,4			55,7			59,1			51,8		
	2021	54,2			54,7			50,0			55,2			56,7			61,4			54,9		
3-6-vuotiaat	2017	24 365	1 256	5,4	13 852	483	3,6	10 023	587	6,2	6 241	382	6,5	8 407	569	7,3	9 408	1 050	12,6	72 296	4 327	6,4
	2018	24 990	625	2,6	13 861	9	0,1	10 091	68	0,7	6 524	283	4,5	8 691	284	3,4	9 545	137	1,5	73 702	1 406	1,9
	2019	24 887	-103	-0,4	13 853	-8	-0,1	10 224	133	1,3	6 506	-18	-0,3	8 336	-355	-4,1	9 029	-516	-5,4	72 835	-867	-1,2
	2020	24 550	-337	-1,4	13 397	-456	-3,3	9 820	-404	-4,0	6 404	-102	-1,6	8 130	-206	-2,5	8 567	-462	-5,1	70 868	-1 967	-2,7
	2021	23 685	-865	-3,5	13 106	-291	-2,2	9 986	166	1,7	6 246	-158	-2,5	7 769	-361	-4,4	8 213	-354	-4,1	69 005	-1 863	-2,6
% 3-6-vuotiaista	2017	93,4			91,2			92,7			92,8			92,9			90,1			92,3		
	2018	94,5			91,9			93,8			95,2			95,4			94,6			94,1		
	2019	94,2			93,1			93,5			95,2			94,4			94,2			94,0		
	2020	94,4			92,9			90,6			95,7			95,4			94,4			93,8		
	2021	94,6			94,0			95,0			96,5			94,7			94,8			94,8		

JATKUU: 1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2017–2021¹

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)
7-vuotiaat	2017	41	-27	11	-4	6	-13	5	-2	Alle 5	-29	56	31	Alle 124	-44 -26,8
	2018	70	29	19	8	23	17	18	13	22	21	58	2	210	90 75,0
	2019	101	31	20	1	34	11	14	-4	23	1	56	-2	248	38 18,1
	2020	70	-31	20	0	30	-4	13	-1	45	22	69	13	247	-1 -0,4
	2021	64	-6	11	-9	25	-5	10	-3	26	-19	73	4	209	-38 -15,4
% 7-vuotiaista	2017	0,6		0,3		0,2		0,3		0,0		2,1		0,6	
	2018	1,1		0,5		0,8		1,1		1,0		2,2		1,1	
	2019	1,6		0,5		1,3		0,8		1,0		2,1		1,3	
	2020	1,1		0,5		1,1		0,8		2,0		2,7		1,3	
	2021	1,0		0,3		0,9		0,6		1,2		3,0		1,1	
Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa yhteensä	2017	31 221	1 998 6,8	17 246	690 4,2	12 522	666 5,6	8 218	439 5,6	10 901	793 7,8	12 419	1 582 14,6	92 527	6 168 7,1
	2018	31 694	473 1,5	17 416	170 1,0	12 795	273 2,2	8 429	211 2,6	11 295	394 3,6	12 514	95 0,8	94 143	1 616 1,7
	2019	31 835	141 0,4	17 462	46 0,3	12 927	132 1,0	8 339	-90 -1,1	10 784	-511 -4,5	11 721	-793 -6,3	93 068	-1 075 -1,1
	2020	31 368	-467 -1,5	16 961	-501 -2,9	12 388	-539 -4,2	8 219	-120 -1,4	10 621	-163 -1,5	11 202	-519 -4,4	90 759	-2 309 -2,5
	2021	30 942	-426 -1,4	16 919	-42 -0,2	12 736	348 2,8	8 125	-94 -1,1	10 237	-384 -3,6	10 988	-214 -1,9	89 947	-812 -0,9
% varhaiskasvatuksesta	2017	76,9		76,2		76,2		77,6		78,3		80,0		77,3	
	2018	78,2		77,7		77,9		80,3		81,6		84,0		79,4	
	2019	79,5		79,3		77,7		80,3		80,7		83,4		79,9	
	2020	79,8		79,4		75,5		81,6		82,2		83,5		80,0	
	2021	80,8		80,9		79,8		82,4		81,8		84,1		81,3	
Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa sekä kotihoidon tuella yhteensä	2017	39 180	1 404 3,7	21 655	458 2,2	16 213	564 3,6	10 056	296 3,0	13 438	393 3,0	15 497	1 428 10,1	116 039	4 543 4,1
	2018	39 506	326 0,8	21 505	-150 -0,7	16 206	-7 0,0	10 127	71 0,7	13 721	283 2,1	15 318	-179 -1,2	116 383	344 0,3
	2019	38 678	-828 -2,1	21 143	-362 -1,7	16 183	-23 -0,1	9 940	-187 -1,8	12 881	-840 -6,1	14 129	-1 189 -7,8	112 954	-3 429 -2,9
	2020	37 880	-798 -2,1	20 708	-435 -2,1	15 506	-677 -4,2	9 685	-255 -2,6	12 586	-295 -2,3	13 233	-896 -6,3	109 598	-3 356 -3,0
	2021	36 640	-1 240 -3,3	20 187	-521 -2,5	15 515	9 0,1	9 489	-196 -2,0	12 031	-555 -4,4	12 834	-399 -3,0	106 696	-2 902 -2,6
% kaikista 10kk-7-vuotiaista	2017	83,5		81,8		84,4		81,9		83,3		85,4		83,4	
	2018	84,3		81,7		84,7		83,5		85,8		87,4		84,4	
	2019	83,1		81,7		83,7		82,6		81,9		84,5		82,9	
	2020	82,6		81,9		80,7		82,7		83,1		83,0		82,3	
	2021	81,7		81,5		82,8		82,1		82,0		82,8		82,0	

1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodoittain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)¹

		HELSINKI		ESPOO ¹		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO									
		Muutos (kkm)	Muutos (%)	Muutos (kkm)	Muutos (%)	Muutos (kkm)	Muutos (%)	Muutos (kkm)	Muutos (%)	Muutos (kkm)	Muutos (%)	Muutos (kkm)	Muutos (%)	Muutos (kkm)	Muutos (%)								
KUNNALLINEN PÄIVÄKOTI																							
Lapset yhteensä	2017	25 080	701	2,9	12 120	345	2,9	9 909	-67	-0,7	5 246	84	1,6	8 576	76	0,9	7 153	16	0,2	68 084	1 155	1,7	
	2018	25 614	534	2,1	12 407	287	2,4	10 148	239	2,4	5 298	52	1,0	8 667	91	1,1	7 674	521	7,3	69 808	1 724	2,5	
	2019	26 277	663	2,6	12 727	320	2,6	10 406	258	2,5	5 301	3	0,1	8 495	-172	-2,0	7 399	-275	-3,6	70 605	797	1,1	
	2020	26 593	316	1,2	12 603	-124	-1,0	10 089	-317	-3,0	5 303	2	0,0	8 343	-152	-1,8	7 311	-88	-1,2	70 242	-363	-0,5	
	2021	26 622	29	0,1	12 677	74	0,6	10 537	448	4,4	5 180	-123	-2,3	8 028	-315	-3,8	7 263	-48	-0,7	70 307	65	0,1	
Kunnallisessa päiväkodissa olevien 10kk-7-vuotiaiden osuus (%) kaikista 10kk-7-vuotiaista	2017	53,5			45,8			51,6			42,7			53,2			39,4			48,9			
	2018	54,7			47,2			53,0			43,7			54,2			43,8			50,6			
	2019	56,5			49,2			53,8			44,0			54,0			44,3			51,8			
	2020	58,0			49,8			52,5			45,3			55,1			45,9			52,7			
	2021	59,4			51,2			56,3			44,8			54,7			46,8			54,1			
Laskennallisten lasten lukumäärä	2017	30 349	1 041	3,6	14 447	339	2,4	11 682	-27	-0,2	6 321	157	2,5	10 301	223	2,2	8 700	-126	-1,4	81 799	1 608	2,0	
	2018	31 435	1 086	3,6	12 352	589	4,1	12 352	670	5,7	6 297	-24	-0,4	10 429	128	1,2	9 404	703	8,1	84 952	3 153	3,9	
	2019	32 577	1 142	3,6	15 674	638	4,2	12 828	476	3,9	6 346	49	0,8	10 297	-132	-1,3	8 767	-637	-6,8	86 489	1 537	1,8	
	2020	33 336	758	2,3	15 696	22	0,1	12 793	-35	-0,3	6 365	20	0,3	10 200	-97	-0,9	8 811	44	0,5	87 201	713	0,8	
	2021	33 685	349	1,0	15 970	273	1,7	13 586	793	6,2	6 526	161	2,5	10 116	-83	-0,8	9 198	387	4,4	89 081	1 879	2,2	
Kunnallisessa päiväkodissa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	80,3			70,3			79,1			63,8			78,7			57,6			73,6			
	2018	80,8			71,2			79,3			62,9			76,7			61,3			74,2			
	2019	82,5			72,9			80,5			63,6			78,8			63,1			75,9			
	2020	84,8			74,3			81,4			64,5			78,6			65,3			77,4			
	2021	86,0			74,9			82,7			63,8			78,4			66,1			78,2			
0 - 2-vuotiaat	2017	4 897	165	3,5	2 138	-57	-2,6	1 708	-81	-4,5	1 005	32	3,3	1 682	-7	-0,4	1 377	-42	-3,0	12 807	10	0,1	
	2018	4 888	-9	-0,2	2 256	118	5,5	1 868	160	9,4	933	-72	-7,2	1 699	17	1,0	1 395	18	1,3	13 039	232	1,8	
	2019	5 160	272	5,6	2 400	144	6,4	1 887	19	1,0	942	9	1,0	1 681	-18	-1,1	1 300	-95	-6,8	13 370	331	2,5	
	2020	5 316	156	3,0	2 435	35	1,5	1 877	-10	-0,5	957	15	1,6	1 650	-31	-1,8	1 373	73	5,6	13 608	238	1,8	
	2021	5 757	441	8,3	2 632	197	8,1	2 046	169	9,0	968	11	1,1	1 653	3	0,2	1 523	150	10,9	14 579	971	7,1	
0-2-vuotiaiden osuus (%) kunnallisten päiväkotien lapsista	2017	19,5			17,6			17,2			19,2			19,6			19,3			18,8			
	2018	19,1			18,2			18,4			17,6			19,6			18,2			18,7			
	2019	19,6			18,9			18,1			17,8			19,8			17,6			18,9			
	2020	20,0			19,3			18,6			18,0			19,8			18,8			19,4			
	2021	21,6			20,8			19,4			18,7			20,6			21,0			20,7			
3 - 7-vuotiaat	2017	20 183	536	2,7	9 982	402	4,2	8 201	14	0,2	4 241	52	1,2	6 894	83	1,2	5 776	58	1,0	55 277	1 145	2,1	
	2018	20 726	543	2,7	10 151	169	1,7	8 280	79	1,0	4 365	124	2,9	6 968	74	1,1	6 279	503	8,7	56 769	1 492	2,7	
	2019	21 117	391	1,9	10 327	176	1,7	8 519	239	2,9	4 359	-6	-0,1	6 814	-154	-2,2	6 099	-180	-2,9	57 235	466	0,8	
	2020	21 277	160	0,8	10 168	-159	-1,5	8 212	-307	-3,6	4 346	-13	-0,3	6 693	-121	-1,8	5 938	-161	-2,6	56 634	-601	-1,1	
	2021	20 865	-412	-1,9	10 045	-123	-1,2	8 491	279	3,4	4 212	-134	-3,1	6 375	-318	-4,8	5 740	-198	-3,3	55 728	-906	-1,6	
Läsnäolopäivät kunnallisessa päiväkodissa ¹	2017	4 322 352	167 530	4,0	2 101 310	107 847	5,4	1 670 547	-10 661	-0,6	883 087	31 786	3,7	1 198 515	-232 155	-16,2	1 110 251	-23 305	-2,1	11 286 061	41 042	0,4	
	2018	4 450 109	127 757	3,0	2 182 736	81 427	3,9	1 740 104	69 557	4,2	1 129 164	246 076	27,9	1 439 569	241 054	20,1	1 182 275	72 024	6,5	12 123 956	837 895	7,4	
	2019	4 628 135	178 026	4,0	2 260 703	77 967	3,6	1 773 044	32 940	1,9	1 289 132	159 968	14,2	1 484 556	44 988	3,1	1 297 160	114 885	9,7	12 732 730	608 774	5,0	
	2020	3 915 883	-712 252	-15,4	..	..	..	1 575 554	-197 491	-11,1	593 612	-695 520	-54,0	1 177 615	-306 941	-20,7	1 102 908	-194 252	-15,0	8 365 572	..	..	
	2021	4 616 564	700 682	17,9	2 247 794	..	..	1 790 164	214 610	13,6	1 298 752	705 140	118,8	1 356 754	179 138	15,2	1 337 389	234 481	21,3	12 647 416	..	..	

¹ Espoon vuoden 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihdoksen vuoksi.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämisuudoittain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)	
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO																						
Lapset yhteensä	2017	971	-107	-9,9	732	-68	-8,5	320	-35	-9,9	200	10	5,3	103	6	6,2	242	-107	-30,7	2 568	-301	-10,5
	2018	864	-107	-11,0	637	-95	-13,0	306	-14	-4,4	180	-20	-10,0	74	-29	-28,2	217	-25	-10,3	2 278	-290	-11,3
	2019	735	-129	-14,9	602	-35	-5,5	246	-60	-19,6	158	-22	-12,2	76	2	2,7	140	-77	-35,5	1 957	-321	-14,1
	2020	628	-107	-14,6	558	-44	-7,3	214	-32	-13,0	126	-32	-20,3	63	-13	-17,1	111	-29	-20,7	1 700	-257	-13,1
	2021	539	-89	-14,2	428	-130	-23,3	139	-75	-35,0	96	-30	-23,8	69	6	9,5	96	-15	-13,5	1 367	-333	-19,6
Perhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	3,1			4,2			2,6			2,4			0,9			1,9			2,8		
	2018	2,7			3,7			2,4			2,1			0,7			1,7			2,4		
	2019	2,3			3,4			1,9			1,9			0,7			1,2			2,1		
	2020	2,0			3,3			1,7			1,5			0,6			1,0			1,9		
	2021	1,7			2,5			1,1			1,2			0,7			0,9			1,5		
Hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa olevat lapset	2017	467	-62	-11,7	151	-20	-11,7	158	-5	-3,1	200	10	5,3	103	14	15,7	174	-115	-39,8	1 253	-178	-12,4
	2018	353	-114	-24,4	108	-43	-28,5	160	2	1,3	180	-20	-10,0	74	-29	-28,2	155	-19	-10,9	1 030	-223	-17,8
	2019	280	-73	-20,7	108	0	0,0	155	-5	-3,1	158	-22	-12,2	76	2	2,7	127	-28	-18,1	904	-126	-12,2
	2020	230	-50	-17,9	96	-12	-11,1	117	-38	-24,5	126	-32	-20,3	63	-13	-17,1	101	-26	-20,5	733	-171	-18,9
	2021	189	-41	-17,8	83	-13	-13,5	95	-22	-18,8	96	-30	-23,8	69	6	9,5	85	-16	-15,8	617	-116	-15,8
Hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	1,5			0,9			1,3			2,4			0,9			1,4			1,4		
	2018	1,1			0,6			1,3			2,1			0,7			1,2			1,1		
	2019	0,9			0,6			1,2			1,9			0,7			1,1			1,0		
	2020	0,7			0,6			0,9			1,5			0,6			0,9			0,8		
	2021	0,6			0,5			0,7			1,2			0,7			0,8			0,7		
Ryhmäperhepäivähoidossa olevat lapset ²	2017	504	-45	-8,2	581	-48	-7,6	162	-30	-15,6	.	.	.	.	.	.	68	8	13,3	1 315	-123	-8,6
	2018	511	7	1,4	529	-52	-9,0	146	-16	-9,9	.	.	.	.	.	.	62	-6	-8,8	1 248	-67	-5,1
	2019	455	-56	-11,0	494	-35	-6,6	91	-55	-37,7	.	.	.	.	.	.	13	-49	-79,0	1 053	-195	-15,6
	2020	398	-57	-12,5	462	-32	-6,5	97	6	6,6	.	.	.	.	.	.	10	-3	-23,1	967	-86	-8,2
	2021	350	-48	-12,1	345	-117	-25,3	44	-53	-54,6	.	.	.	.	.	.	11	1	10,0	750	-217	-22,4
Ryhmäperhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	1,6			3,4			1,3			0,0			0,0			0,5			1,4		
	2018	1,6			3,0			1,1			0,0			0,0			0,5			1,3		
	2019	1,4			2,8			0,7			0,0			0,0			0,1			1,1		
	2020	1,3			2,7			0,8			0,0			0,0			0,1			1,1		
	2021	1,1			2,0			0,3			0,0			0,0			0,1			0,8		

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämisuudoittain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU ⁴		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)
KUNNALLINEN KERHOTOIMINTA															
Kerhotoiminnassa olevat lapset ³	2017	1 176	-60 -4,9	518	-59 -10,2	741	-53 -6,7	133	-356 -72,8	552	-85 -13,3	1 539	-289 -15,8	4 659	-902 -16,2
	2018	901	-275 -23,4	483	-35 -6,8	516	-225 -30,4	128	-5 -3,8	461	-91 -16,5	1 139	-400 -26,0	3 628	-1 031 -22,1
	2019	743	-158 -17,5	426	-57 -11,8	360	-156 -30,2	103	-25 -19,5	175	-286 -62,0	854	-285 -25,0	2 661	-967 -26,7
	2020	553	-190 -25,6	323	-103 -24,2	227	-133 -36,9	78	-25 -24,3	114	-61 -34,9	611	-243 -28,5	1 906	-755 -28,4
	2021	424	-129 -23,3	286	-37 -11,5	226	-1 -0,4	81	3 3,8	96	-18 -15,8	437	-174 -28,5	1 550	-356 -18,7
Kerhotoiminnassa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	3,8		3,0		5,9		1,6		5,1		12,4		5,0	
	2018	2,8		2,8		4,0		1,5		4,1		9,1		3,9	
	2019	2,3		2,4		2,8		1,2		1,6		7,3		2,9	
	2020	1,8		1,9		1,8		0,9		1,1		5,5		2,1	
	2021	1,4		1,7		1,8		1,0		0,9		4,0		1,7	
KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ															
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ³	2017	27 227	1 770 7,0	13 370	795 6,3	10 970	639 6,2	5 579	227 4,2	9 231	634 7,4	8 934	1 448 19,3	75 311	5 513 7,9
	2018	27 379	152 0,6	13 527	157 1,2	10 970	0 0,0	5 606	27 0,5	9 202	-29 -0,3	9 030	96 1,1	75 714	403 0,5
	2019	27 755	376 1,4	13 755	228 1,7	11 012	42 0,4	5 562	-44 -0,8	8 746	-456 -5,0	8 393	-637 -7,1	75 223	-491 -0,6
	2020	27 774	19 0,1	13 484	-271 -2,0	10 530	-482 -4,4	5 507	-55 -1,0	8 520	-226 -2,6	8 033	-360 -4,3	73 848	-1 375 -1,8
	2021	27 585	-189 -0,7	13 391	-93 -0,7	10 902	372 3,5	5 357	-150 -2,7	8 193	-327 -3,8	7 796	-237 -3,0	73 224	-624 -0,8
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	87,2		77,5		87,6		67,9		84,7		71,9		81,4	
	2018	86,4		77,7		85,7		66,5		81,5		72,2		80,4	
	2019	87,2		78,8		85,2		66,7		81,1		71,6		80,8	
	2020	88,5		79,5		85,0		67,0		80,2		71,7		81,4	
	2021	88,5		79,1		85,6		65,9		80,0		71,0		81,2	

³ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

⁴ Vuoden 2017-2021 kerholasten lukumääriin eivät sisälly ohjattuun leikkipuistotoimintaan osallistuneet lapset.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämisuudoittain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)
Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2017	543	23 4,4	1 341	-357 -21,0	54	-103 -65,6	28	-10 -26,3	248	-34 -12,1	28	2 7,7	2 242	-479 -17,6
	2018	649	106 19,5	1 236	-105 -7,8	35	-19 -35,1	31	3 10,7	334	86 34,7	40	12 42,9	2 325	83 3,7
	2019	318	-331 -51,0	1 097	-139 -11,2	16	-19 -54,3	31	0 0,0	265	-69 -20,7	31	-9 -22,5	1 758	-567 -24,4
	2020	205	-113 -35,5	1 029	-68 -6,2	33	17 105,6	21	-10 -32,3	228	-37 -14,0	21	-10 -32,3	1 537	-221 -12,6
	2021	197	-8 -3,9	802	-227 -22,1	19	-14 -43,4	28	7 33,3	123	-105 -46,1	29	8 38,1	1 198	-339 -22,1
Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	1,7		7,8		0,4		0,3		2,3		0,2		2,4	
	2018	2,0		7,1		0,3		0,4		3,0		0,3		2,5	
	2019	1,0		6,3		0,1		0,4		2,5		0,3		1,9	
	2020	0,7		6,1		0,3		0,3		2,1		0,2		1,7	
	2021	0,6		4,7		0,1		0,3		1,2		0,3		1,3	
Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2017	3 451	205 6,3	2 535	252 11,0	403	-26 -6,1	341	-54 -13,7	675	9 1,4	191	-62 -24,5	7 596	324 4,5
	2018	3 666	215 6,2	2 653	118 4,7	373	-30 -7,4	315	-26 -7,6	607	-68 -10,1	134	-57 -29,8	7 748	152 2,0
	2019	3 762	96 2,6	2 610	-43 -1,6	281	-92 -24,7	251	-64 -20,3	490	-117 -19,3	83	-51 -38,1	7 477	-271 -3,5
	2020	3 389	-373 -9,9	2 448	-162 -6,2	230	-51 -18,1	210	-41 -16,3	453	-37 -7,6	78	-5 -6,0	6 808	-669 -8,9
	2021	3 160	-229 -6,8	1 611	-837 -34,2	220	-10 -4,3	174	-36 -17,1	369	-84 -18,5	36	-42 -53,8	5 570	-1 238 -18,2
Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	11,1		14,7		3,2		4,1		6,2		1,5		8,2	
	2018	11,6		15,2		2,9		3,7		5,4		1,1		8,2	
	2019	11,8		14,9		2,2		3,0		4,5		0,7		8,0	
	2020	10,8		14,4		1,9		2,6		4,3		0,7		7,5	
	2021	10,2		9,5		1,7		2,1		3,6		0,3		6,2	
Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2017	.		.		1 095	.	2 270	276 13,8	747	184 32,7	3 266	194 6,3	7 378	810 12,3
	2018	.		.		1 417	322 29,4	2 477	207 9,1	1 152	405 54,2	3 310	44 1,3	8 356	978 13,3
	2019	.		.		1 618	201 14,2	2 495	18 0,7	1 283	131 11,4	3 214	-96 -2,9	8 610	254 3,0
	2020	.		.		1 595	-23 -1,4	2 481	-14 -0,6	1 420	137 10,7	3 070	-144 -4,5	8 566	-44 -0,5
	2021	.		1 115		1 595	0 0,0	2 566	85 3,4	1 552	132 9,3	3 127	57 1,9	9 955	1 389 16,2
Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	.		.		.		27,6		6,9		26,3		8,0	
	2018	.		.		11,1		29,4		10,2		26,5		8,9	
	2019	.		.		12,5		29,9		11,9		27,4		9,3	
	2020	.		.		12,9		30,2		13,4		27,4		9,4	
	2021	.		6,59		12,5		31,6		15,2		28,5		11,1	
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ JA TUKEMA VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ															
Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ³	2017	31 221	1 998 6,8	17 246	690 4,2	12 522	666 5,6	8 218	439 5,6	10 901	793 7,8	12 419	1 582 14,6	92 527	6 168 7,1
	2018	31 694	473 1,5	17 416	170 1,0	12 795	273 2,2	8 429	211 2,6	11 295	394 3,6	12 514	95 0,8	94 143	1 616 1,7
	2019	31 835	141 0,4	17 462	46 0,3	12 927	132 1,0	8 339	-90 -1,1	10 784	-511 -4,5	11 721	-793 -6,3	93 068	-1 075 -1,1
	2020	31 368	-467 -1,5	16 961	-501 -2,9	12 388	-539 -4,2	8 219	-120 -1,4	10 621	-163 -1,5	11 202	-519 -4,4	90 759	-2 309 -2,5
	2021	30 942	-426 -1,4	16 919	-42 -0,2	12 736	348 2,8	8 125	-94 -1,1	10 237	-384 -3,6	10 988	-214 -1,9	89 947	-812 -0,9

³ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

⁵ Sopimuksiin perustuva ostopalvelu päättyi Vantaalla 31.7.2016.

1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)¹

Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset (Vantaa vuosina 2016-2018, Oulu vuosina 2016-2020) on sijoitettu koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle. Osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset luetaan kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja 4 tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevat 20-tuntiset lapset luetaan osapäiväisiin lapsiin.

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ KOKOPÄIVÄINEN JA OSAPÄIVÄINEN VARHAISKASVATUS																						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus	2017	25 147	633	2,6	13 596	232	1,7	9 731	24	0,2	7 224	275	4,0	9 136	398	4,6	8 803	-451	-4,9	73 637	1 111	1,5
	2018	25 699	552	2,2	13 754	158	1,2	10 733	1 002	10,3	7 557	333	4,6	9 694	558	6,1	9 862	1 059	12,0	77 299	3 662	5,0
	2019	26 430	731	2,8	13 862	108	0,8	11 067	334	3,1	7 362	-195	-2,6	9 645	-49	-0,5	9 510	-352	-3,6	77 876	577	0,7
	2020	26 838	408	1,5	13 864	2	0,0	10 737	-330	-3,0	7 607	245	3,3	9 475	-170	-1,8	9 685	175	1,8	78 206	330	0,4
	2021	26 862	24	0,1	14 595	731	5,3	11 167	430	4,0	7 585	-22	-0,3	9 487	12	0,1	10 096	411	4,2	79 792	1 586	2,0
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	94,6		92,4		85,5		93,3		89,3		82,4		90,5		93,4		90,5		90,5		90,5
	2018	94,7		96,3		90,1		94,7		94,8		87,7		93,4		87,7		93,4		93,4		93,4
	2019	94,1		93,3		87,5		91,0		93,7		81,7		91,0		81,7		91,0		91,0		91,0
	2020	95,9		95,5		88,3		95,0		93,2		87,1		93,2		87,1		93,2		93,2		93,2
	2021	96,7		95,3		89,2		95,4		96,1		92,2		94,6		92,2		94,6		94,6		94,6
Osapäiväinen varhaiskasvatus	2017	1 447	-16	-1,1	597	-312	-34,3	1 647	-73	-4,2	520	85	19,5	538	-166	-23,6	1 886	556	41,8	6 635	74	1,1
	2018	1 428	-19	-1,3	526	-71	-11,9	1 173	-474	-28,8	426	-94	-18,1	533	-5	-0,9	1 379	-507	-26,9	5 465	-1 170	-17,6
	2019	900	-528	-37,0	564	38	7,2	1 219	46	3,9	623	197	46,2	474	-59	-11,1	1 274	-105	-7,6	5 054	-411	-7,5
	2020	588	-312	-34,7	326	-238	-42,2	1 194	-25	-2,1	324	-299	-48,0	579	105	22,2	828	-446	-35,0	3 839	-1 215	-24,0
	2021	496	-92	-15,6	427	101	31,0	1 123	-71	-5,9	285	-39	-12,0	285	-294	-50,8	419	-409	-49,4	3 035	-804	-20,9
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	5,4		4,1		14,5		6,7		5,3		17,6		8,2		12,3		17,6		8,2		8,2
	2018	5,3		3,7		9,9		5,3		5,2		12,3		6,6		12,3		12,3		6,6		6,6
	2019	3,2		3,8		9,6		7,7		4,6		10,9		5,9		10,9		10,9		5,9		5,9
	2020	2,1		2,2		9,8		4,0		5,7		7,4		4,6		7,4		7,4		4,6		4,6
	2021	1,8		2,8		9,0		3,6		2,9		3,8		3,6		3,8		3,8		3,6		3,6
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ ILTA-, LAUANTAI- JA YMPÄRIVUOROKAUTINEN VARHAISKASVATUS																						
Lapset ilta-, lauantai- ja ympärivuorokautisessa varhaiskasvatuksessa yhteensä	2017	644	14	2,2	361	17	4,9	450	-33	-6,8	551	145	35,7	330	2	0,6	471	-21	-4,3	2 807	124	4,6
	2018	624	-20	-3,1	347	-14	-3,9	432	-18	-4,0	579	28	5,1	305	-25	-7,6	631	160	34,0	2 918	111	4,0
	2019	589	-35	-5,6	287	-60	-17,3	457	25	5,8	369	-210	-36,3	270	-35	-11,5	564	-67	-10,6	2 536	-382	-13,1
	2020	532	-57	-9,7	264	-23	-8,0	462	5	1,1	398	29	7,9	254	-16	-5,9	540	-24	-4,3	2 450	-86	-3,4
	2021	492	-40	-7,5	290	26	9,8	421	-41	-8,9	344	-54	-13,6	249	-5	-2,0	501	-39	-7,2	2 297	-153	-6,2
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	2,4		2,5		4,0		7,1		3,2		4,4		3,5		4,4		4,4		3,5		3,5
	2018	2,3		2,4		3,6		7,3		3,0		5,6		3,5		5,6		5,6		3,5		3,5
	2019	2,1		1,9		3,6		4,6		2,6		4,8		3,0		4,8		4,8		3,0		3,0
	2020	1,9		1,8		3,8		5,0		2,5		4,9		2,9		4,9		4,9		2,9		2,9
	2021	1,8		1,9		3,4		4,3		2,5		4,6		2,7		4,6		4,6		2,7		2,7

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

JATKUU: 1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)¹

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)
TUKEA TARVITSEVAT LAPSET KUNNALLISESSA JA KUNNAN JÄRJESTÄMÄSSÄ VARHAISKASVATUKSESSA															
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2017	2 108	188 9,8	966	-31 -3,1	1 059	95 9,9	480	42 9,6	639	54 9,2	656	26 4,1	5 908	374 6,8
	2018	2 619	511 24,2	1 161	195 20,2	1 140	81 7,6	415	-65 -13,5	644	5 0,8	801	145 22,1	6 780	872 14,8
	2019	2 815	196 7,5	1 405	244 21,0	1 326	186 16,3	559	144 34,7	682	38 5,9	912	111 13,9	7 699	919 13,6
	2020	2 988	173 6,1	1 400	-5 -0,4	1 603	277 20,9	433	-126 -22,5	809	127 18,6	806	-106 -11,6	8 039	340 4,4
	2021	2 929	-59 -2,0	1 440	40 2,9	1 788	185 11,5	702	269 62,1	914	105 13,0	904	98 12,2	8 677	638 7,9
Osuus (%) kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	7,7		7,2		9,7		8,6		6,9		7,3		7,8	
	2018	9,6		8,6		10,4		7,4		7,0		8,9		9,0	
	2019	10,1		10,2		12,0		10,1		7,8		10,9		10,2	
	2020	10,8		10,4		15,2		7,9		9,5		10,0		10,9	
	2021	10,6		10,8		16,4		13,1		11,2		11,6		11,8	
Kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2017	2 108	188 9,8	994	-35 -3,4	1 059	95 9,9	503	44 9,6	644	50 8,4	701	40 6,1	6 009	382 6,8
	2018	2 619	511 24,2	1 197	203 20,4	1 140	81 7,6	425	-78 -15,5	660	16 2,5	886	185 26,4	6 927	918 15,3
	2019	2 815	196 7,5	1 444	247 20,6	1 326	186 16,3	598	173 40,7	718	58 8,8	1 003	117 13,2	7 904	977 14,1
	2020	2 988	173 6,1	1 437	-7 -0,5	1 603	277 20,9	468	-130 -21,7	845	127 17,7	896	-107 -10,7	8 237	333 4,2
	2021	2 929	-59 -2,0	1 483	46 3,2	1 788	185 11,5	706	238 50,9	964	119 14,1	1 029	133 14,8	8 899	662 8,0
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2017	7,9		6,8		9,3		6,5		6,3		6,6		7,4	
	2018	9,7		8,4		9,6		5,3		6,5		7,9		8,4	
	2019	10,0		9,7		10,5		7,4		7,0		8,6		9,2	
	2020	10,7		9,9		13,2		5,8		8,3		8,1		9,8	
	2021	10,5		9,7		14,3		8,9		9,8		9,4		10,5	

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk - 6-vuotiaat	2017	7 959	-594 -6,9	4 409	-232 -5,0	3 691	-102 -2,7	1 838	-143 -7,2	2 537	-400 -13,6	3 078	-154 -4,8	23 512	-1 625 -6,5							
	2018	7 812	-147 -1,8	4 089	-320 -7,3	3 411	-280 -7,6	1 698	-140 -7,6	2 426	-111 -4,4	2 804	-274 -8,9	22 240	-1 272 -5,4							
	2019	6 843	-969 -12,4	3 681	-408 -10,0	3 256	-155 -4,5	1 601	-97 -5,7	2 097	-329 -13,6	2 408	-396 -14,1	19 886	-2 354 -10,6							
	2020	6 512	-331 -4,8	3 747	66 1,8	3 118	-138 -4,2	1 466	-135 -8,4	1 965	-132 -6,3	2 031	-377 -15,7	18 839	-1 047 -5,3							
	2021	5 694	-818 -12,6	3 268	-479 -12,8	2 778	-340 -10,9	1 364	-102 -7,0	1 794	-171 -8,7	1 846	-185 -9,1	16 744	-2 095 -11,1							
Osuus (%) kaikista 10kk - 6-vuotiaista	2017	19,6		19,5		22,4		17,3		18,2		19,8		19,6								
	2018	19,3		18,2		20,8		16,2		17,5		18,8		18,7								
	2019	17,1		16,7		19,6		15,4		15,7		17,1		17,1								
	2020	16,6		17,5		19,0		14,6		15,2		15,1		16,6								
	2021	14,9		15,6		17,4		13,8		14,3		14,1		15,1								
10kk - 1-vuotiaat	2017	5 228	-290 -5,3	2 684	0 0,0	2 098	-49 -2,3	1 125	-57 -4,8	1 517	-196 -11,4	1 480	-168 -10,2	14 132	-760 -5,1							
	2018	5 250	22 0,4	2 518	-166 -6,2	2 153	55 2,6	1 083	-42 -3,7	1 519	2 0,1	1 439	-41 -2,8	13 962	-170 -1,2							
	2019	4 731	-519 -9,9	2 384	-134 -5,3	2 063	-90 -4,2	1 042	-41 -3,8	1 446	-73 -4,8	1 318	-121 -8,4	12 984	-978 -7,0							
	2020	4 753	22 0,5	2 488	104 4,4	2 010	-53 -2,6	993	-49 -4,7	1 363	-83 -5,7	1 219	-99 -7,5	12 826	-158 -1,2							
	2021	4 326	-427 -9,0	2 264	-224 -9,0	1 900	-110 -5,5	976	-17 -1,7	1 332	-31 -2,3	1 185	-34 -2,8	11 983	-843 -6,6							
Osuus (%) kaikista 10kk - 1-vuotiaista	2017	67,1		67,7		69,4		55,5		58,3		55,2		64,0								
	2018	70,0		66,1		70,8		55,7		60,6		57,7		65,6								
	2019	65,7		63,6		67,7		54,6		58,7		55,5		62,6								
	2020	66,0		67,6		68,4		55,7		58,3		52,5		63,3								
	2021	58,8		60,6		64,7		51,5		55,7		48,5		57,7								
2-vuotiaat	2017	1 773	-142 -7,4	940	-55 -5,5	791	-40 -4,8	420	-44 -9,5	553	-58 -9,5	605	-74 -10,9	5 082	-413 -7,5							
	2018	1 696	-77 -4,3	880	-60 -6,4	691	-100 -12,6	379	-41 -9,8	494	-59 -10,7	533	-72 -11,9	4 673	-409 -8,0							
	2019	1 475	-221 -13,0	795	-85 -9,7	696	5 0,7	373	-6 -1,6	375	-119 -24,1	421	-112 -21,0	4 135	-538 -11,5							
	2020	1 242	-233 -15,8	746	-49 -6,2	680	-16 -2,3	305	-68 -18,2	380	5 1,3	380	-41 -9,7	3 733	-402 -9,7							
	2021	1 012	-230 -18,5	639	-107 -14,3	592	-88 -12,9	253	-52 -17,0	299	-81 -21,3	309	-71 -18,7	3 104	-629 -16,8							
Osuus (%) kaikista 2-vuotiaista	2017	26,4		27,1		30,3		23,6		24,4		25,1		26,4								
	2018	25,7		25,0		26,4		21,4		21,9		23,1		24,5								
	2019	23,0		23,5		26,2		22,4		17,2		20,2		22,5								
	2020	20,4		22,9		25,9		19,1		18,7		18,8		21,2								
	2021	17,1		19,9		23,6		16,2		15,2		15,8		18,1								

JATKUU: 1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk - 2-vuotiaat	2017	7 001	-432 -5,8	3 624	-55 -1,5	2 889	-89 -3,0	1 545	-101 -6,1	2 070	-254 -10,9	2 085	-242 -10,4	19 214	-1 173 -5,8							
	2018	6 946	-55 -0,8	3 398	-226 -6,2	2 844	-45 -1,6	1 462	-83 -5,4	2 013	-57 -2,8	1 972	-113 -5,4	18 635	-579 -3,0							
	2019	6 206	-740 -10,7	3 179	-219 -6,4	2 759	-85 -3,0	1 415	-47 -3,2	1 821	-192 -9,5	1 739	-233 -11,8	17 119	-1 516 -8,1							
	2020	5 995	-211 -3,4	3 234	55 1,7	2 690	-69 -2,5	1 298	-117 -8,3	1 743	-78 -4,3	1 599	-140 -8,1	16 559	-560 -3,3							
	2021	5 338	-657 -11,0	2 903	-331 -10,2	2 492	-198 -7,4	1 229	-69 -5,3	1 631	-112 -6,4	1 494	-105 -6,6	15 087	-1 472 -8,9							
Osuus (%) kaikista 10kk - 2-vuotiaista	2017	48,3		48,7		51,3		39,9		42,4		40,9		46,4								
	2018	49,2		46,4		50,2		40,1		42,5		41,1		46,3								
	2019	45,6		44,6		48,4		39,9		40,1		39,0		43,9								
	2020	45,1		46,6		48,4		38,5		39,7		36,8		43,7								
	2021	40,2		41,7		45,7		36,3		37,9		34,0		39,9								
3 - 6-vuotiaat	2017	958	-162 -14,5	785	-177 -18,4	802	-13 -1,6	293	-42 -12,5	467	-146 -23,8	993	88 9,7	4 298	-452 -9,5							
	2018	866	-92 -9,6	691	-94 -12,0	567	-235 -29,3	236	-57 -19,5	413	-54 -11,6	832	-161 -16,2	3 605	-693 -16,1							
	2019	637	-229 -26,4	502	-189 -27,4	497	-70 -12,3	186	-50 -21,2	276	-137 -33,2	669	-163 -19,6	2 767	-838 -23,2							
	2020	517	-120 -18,8	513	11 2,2	428	-69 -13,9	168	-18 -9,7	222	-54 -19,6	432	-237 -35,4	2 280	-487 -17,6							
	2021	356	-161 -31,1	365	-148 -28,8	286	-142 -33,2	135	-33 -19,6	163	-59 -26,6	352	-80 -18,5	1 657	-623 -27,3							
Osuus (%) kaikista 3 - 6-vuotiaista	2017	3,7		5,2		7,4		4,4		5,2		9,5		5,5								
	2018	3,3		4,6		5,3		3,4		4,5		8,2		4,6								
	2019	2,4		3,4		4,5		2,7		3,1		7,0		3,6								
	2020	2,0		3,6		3,9		2,5		2,6		4,8		3,0								
	2021	1,4		2,6		2,7		2,1		2,0		4,1		2,3								
3 - 6-vuotiaiden osuus (%) kaikista kotihoidon tukea saaneista lapsista	2017	12,0		17,8		21,7		15,9		18,4		32,3		18,3								
	2018	11,1		16,9		16,6		13,9		17,0		29,7		16,2								
	2019	9,3		13,6		15,3		11,6		13,2		27,8		13,9								
	2020	7,9		13,7		13,7		11,5		11,3		21,3		12,1								
	2021	6,3		11,2		10,3		9,9		9,1		19,1		9,9								

2A/1 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannukset vuonna 2021

KOKONAISKUSTANNUKSET (€) VUONNA 2021	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU ²	TAMPERE ²	OULU	KUUSIKKO
Kustannukset yhteensä ilman vyörytyksiä	446 631 437	246 100 142	181 473 888	113 624 352	136 099 354	145 551 323	1 269 480 496
Tulot asiakasmaksuista yhteensä	37 284 920	20 562 840	13 879 662	4 903 995	10 489 882	8 796 835	95 918 133
KUNNAN ITSETUOTTAMA VARHAISKASVATUS							
KUNNAN ITSE TUOTTAMA VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ	381 613 741	195 650 030	149 515 261	77 597 595	107 662 453	107 442 325	1 019 481 405
KUNNALLISET PÄIVÄKODIT							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	373 120 696	186 724 308	147 367 058	75 867 774	106 959 560	105 847 190	995 886 586
Henkilöstökustannukset	247 286 216	116 306 748	95 124 414	54 856 976	69 469 867	70 187 398	653 231 618
Tilakustannukset	72 882 603	39 493 269	30 241 720	13 347 257	18 105 006	17 737 946	191 807 801
Tukipalveluiden kustannukset	42 648 188	23 733 582	17 336 830	4 727 094	14 084 962	12 087 601	114 618 257
Muut kustannukset	4 593 897	3 112 445	2 832 518	932 884	2 245 383	2 383 558	16 100 685
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	5 709 792	4 078 265	1 831 576	2 003 564	3 054 342	3 450 687	20 128 225
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>35 910 174</i>	<i>18 943 195</i>	<i>13 169 743</i>	<i>4 755 476</i>	<i>10 100 124</i>	<i>8 540 429</i>	<i>91 419 141</i>
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	8 493 045	8 925 722	2 148 203	1 729 820	702 893	1 595 135	23 594 819
Henkilöstökustannukset	6 708 858	6 846 999	1 816 836	1 539 921	605 998	1 399 297	18 917 909
Tilakustannukset	837 348	742 824	168 799	52 529	0	24 513	1 826 014
Tukipalveluiden kustannukset	558 576	569 918	9 402	559	0	18 096	1 156 551
Muut kustannukset	252 262	273 892	91 049	94 214	51 694	91 232	854 344
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	136 001	492 089	62 116	42 597	45 201	61 997	840 002
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>933 909</i>	<i>828 953</i>	<i>301 436</i>	<i>145 939</i>	<i>102 455</i>	<i>149 432</i>	<i>2 462 124</i>
HOITAJAN KOTONA TAPAHTUVA PERHEPÄIVÄHOITO							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	3 146 875	1 240 199	1 263 060	1 729 820	702 893	1 427 523	9 510 371
Henkilöstökustannukset	2 872 579	946 961	1 148 300	1 539 921	605 998	1 281 980	8 395 740
Tilakustannukset	45 115	632	0	52 529	0	0	98 276
Tukipalveluiden kustannukset	5 300	199	0	559	0	642	6 699
Muut kustannukset	172 582	139 374	83 702	94 214	51 694	88 652	630 218
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	51 299	153 033	31 058	42 597	45 201	56 250	379 438
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>348 924</i>	<i>171 471</i>	<i>191 801</i>	<i>145 939</i>	<i>102 455</i>	<i>135 848</i>	<i>1 096 438</i>
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO²							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	5 346 171	7 685 523	885 143	0	0	167 612	14 084 449
Henkilöstökustannukset	3 836 279	5 900 038	668 536	0	0	117 316	10 522 170
Tilakustannukset	792 234	742 192	168 799	0	0	24 513	1 727 738
Tukipalveluiden kustannukset	553 276	569 719	9 402	0	0	17 454	1 149 852
Muut kustannukset	79 680	134 518	7 347	0	0	2 581	224 126
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	84 702	339 056	31 058	0	0	5 747	460 563
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>584 984</i>	<i>657 482</i>	<i>109 635</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>13 583</i>	<i>1 365 686</i>
OSTOPALVELUNA HANKITTU VARHAISKASVATUS							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	4 738 092	12 759 806	2 002 072	424 259	2 634 151	528 540	23 086 920
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>440 837</i>	<i>790 692</i>	<i>408 483</i>	<i>2 579</i>	<i>287 303</i>	<i>106 975</i>	<i>2 036 869</i>
PALVELUSETELILLÄ JÄRJESTETTY VARHAISKASVATUS							
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus yhteensä	0	733 900	13 315 279	27 431 504	14 126 553	28 786 512	84 393 748
YKSITYISEN HOIDON TUKI							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	26 664 995	18 665 758	1 650 422	1 235 961	2 475 162	342 418	51 034 716
LASTEN KOTIHOIDON TUKI							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	33 614 609	18 290 648	14 990 854	6 935 032	9 201 035	8 451 528	91 483 706

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

2A/2 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten osuudet kokonaiskustannuksista vuonna 2021

KOKONAISKUSTANNUKSET VUONNA 2021	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta kunnalliset päiväkodit	83,5	75,9	81,2	66,8	78,6	72,7	78,4
josta kunnallinen perhepäivähoito	1,9	3,6	1,2	1,5	0,5	1,1	1,9
josta palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus	0,0	0,3	7,3	24,1	10,4	19,8	6,6
josta ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	1,1	5,2	1,1	0,4	1,9	0,4	1,8
josta yksityisen hoidon tuki	6,0	7,6	0,9	1,1	1,8	0,2	4,0
josta kotihoidon tuki	7,5	7,4	8,3	6,1	6,8	5,8	7,2
TULOT ASIAKASMAKSUISTA YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta kunnalliset päiväkodit	96,3	92,1	94,9	97,0	96,3	97,1	95,3
josta kunnallinen perhepäivähoito	2,5	4,0	2,2	3,0	1,0	1,7	2,6
josta ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	1,2	3,8	2,9	0,1	2,7	1,2	2,1
KUNNAN ITSE TUOTTAMA VARHAISKASVATUS							
KUNNALLISET PÄIVÄKODIT YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	66,3	62,3	64,5	72,3	64,9	66,3	65,6
josta tilakustannukset	19,5	21,2	20,5	17,6	16,9	16,8	19,3
josta tukipalveluiden kustannukset	11,4	12,7	11,8	6,2	13,2	11,4	11,5
josta muut kustannukset	1,2	1,7	1,9	1,2	2,1	2,3	1,6
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,5	2,2	1,2	2,6	2,9	3,3	2,0
Asiakasmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	9,6	10,1	8,9	6,3	9,4	8,1	9,2
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	79,0	76,7	84,6	89,0	86,2	87,7	80,2
josta tilakustannukset	9,9	8,3	7,9	3,0	0,0	1,5	7,7
josta tukipalveluiden kustannukset	6,6	6,4	0,4	0,0	0,0	1,1	4,9
josta muut kustannukset	3,0	3,1	4,2	5,4	7,4	5,7	3,6
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,6	5,5	2,9	2,5	6,4	3,9	3,6
Asiakasmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	11,0	9,3	14,0	8,4	14,6	9,4	10,4
HOITAJAN KOTONA TAPAHTUVA PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	91,3	76,4	90,9	89,0	86,2	89,8	88,3
josta tilakustannukset	1,4	0,1	0,0	3,0	0,0	0,0	1,0
josta tukipalveluiden kustannukset	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
josta muut kustannukset	5,5	11,2	6,6	5,4	7,4	6,2	6,6
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,6	12,3	2,5	2,5	6,4	3,9	4,0
Asiakasmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	11,1	13,8	15,2	8,4	14,6	9,5	11,5
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	71,8	76,8	75,5	0,0	0,0	70,0	74,7
josta tilakustannukset	14,8	9,7	19,1	0,0	0,0	14,6	12,3
josta tukipalveluiden kustannukset	10,3	7,4	1,1	0,0	0,0	10,4	8,2
josta muut kustannukset	1,5	1,8	0,8	0,0	0,0	1,5	1,6
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,6	4,4	3,5	0,0	0,0	3,4	3,3
Asiakasmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	10,9	8,6	12,4	0,0	0,0	8,1	9,7

2B Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten tarkastelua vuosina 2021 ja 2020. Vuoden 2020 kustannukset on deflatoitu.¹

	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
	2020 ¹	2021	Muutos %	2020 ¹	2021	Muutos %	2020 ¹	2021	Muutos %	2020 ¹	2021	Muutos %	2020 ¹	2021	Muutos %	2020 ¹	2021	Muutos %	2020 ¹	2021	Muutos %
Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus yhteensä	399 988 946	413 016 828	3,3	219 117 149	227 809 494	4,0	159 622 934	166 483 034	4,3	102 719 429	106 689 320	3,9	123 449 414	126 898 319	2,8	130 456 388	137 099 795	5,1	1 135 354 259	1 177 996 790	3,8
Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yhteensä	370 577 922	386 351 833	4,3	196 296 637	209 143 736	6,5	157 702 918	164 832 612	4,5	101 159 019	105 453 358	4,2	120 451 845	124 423 157	3,3	130 010 611	136 757 377	5,2	1 076 198 952	1 126 962 073	4,7
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä	364 381 584	381 613 741	4,7	181 891 685	195 650 030	7,6	142 169 276	149 515 261	5,2	74 612 984	77 597 595	4,0	104 390 430	107 662 453	3,1	101 308 117	107 442 325	6,1	968 754 076	1 019 481 405	5,2
Kunnallinen päiväkot ²	354 707 244	373 120 696	5,2	172 109 136	186 724 308	8,5	139 414 835	147 367 058	5,7	72 462 180	75 867 774	4,7	103 690 311	106 959 560	3,2	99 501 853	105 847 190	6,4	941 885 558	995 886 586	5,7
Kunnallinen perhepäivähoito ²	9 674 340	8 493 045	-12,2	9 782 549	8 925 722	-8,8	2 754 441	2 148 203	-22,0	2 150 804	1 729 820	-19,6	700 119	702 893	0,4	1 806 264	1 595 135	-11,7	26 868 518	23 594 819	-12,2
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	6 196 338	4 738 092	-23,5	14 404 952	12 759 806	-11,4	1 920 305	2 002 072	4,3	390 184	424 259	8,7	3 269 770	2 634 151	-19,4	355 835	528 540	48,5	26 537 386	23 086 920	-13,0
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	0	0	0,0	0	733 900	0,0	13 613 337	13 315 279	-2,2	26 155 851	27 431 504	4,9	12 791 644	14 126 553	10,4	28 346 659	28 786 512	1,6	80 907 491	84 393 748	4,3
Kunnan tukema varhaiskasvatus	29 411 024	26 664 995	-9,3	22 820 512	18 665 758	-18,2	1 920 016	1 650 422	-14,0	1 560 410	1 235 961	-20,8	2 997 569	2 475 162	-17,4	445 776	342 418	-23,2	59 155 307	51 034 716	-13,7
Yksityisen hoidon tuki	29 411 024	26 664 995	-9,3	22 820 512	18 665 758	-18,2	1 920 016	1 650 422	-14,0	1 560 410	1 235 961	-20,8	2 997 569	2 475 162	-17,4	445 776	342 418	-23,2	59 155 307	51 034 716	-13,7
Kotihoidon tuki	43 051 916	33 614 609	-21,9	21 666 809	18 290 648	-15,6	17 686 679	14 990 854	-15,2	7 562 992	6 935 032	-8,3	10 031 711	9 201 035	-8,3	10 059 747	8 451 528	-16,0	110 059 853	91 483 706	-16,9
Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus sekä kotihoidon tuki	443 040 862	446 631 437	0,8	240 783 958	246 100 142	2,2	177 309 612	181 473 888	2,3	110 282 421	113 624 352	3,0	133 481 125	136 099 354	2,0	140 516 135	145 551 323	3,6	1 245 414 112	1 269 480 496	1,9
Muu varhaiskasvatus toiminta	12 714 593	11 760 317	-7,5	4 441 431	4 162 406	-6,3	2 451 235	2 024 652	-17,4	1 363 111	1 409 727	3,4	1 055 174	912 665	-13,5	2 251 594	1 577 929	-29,9	24 277 138	21 847 696	-10,0
Avustukset	76 163	0	-100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	101 759	0	-100,0	0	0	0,0	177 922	0	-100,0
Starttirahat	59 430	97 411	63,9	-173 990	114 000	-165,5	0	0	0,0	0	0	0,0	8 710	0	-100,0	0	0	0,0	-105 851	211 411	-299,7

¹ Vuoden 2020 kustannukset on muutettu vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle kertoimella (1,0247). (Lähde: Tilastokeskus 11.2.2022)

² Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2017–2021

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset yhteensä ¹ (ilman muuta varhaiskasvatustoimintaa)	2017	386 641 980	-0,3	219 877 708	0,4	147 175 943	-21,8	98 398 290	-0,5	119 504 956	1,5	125 902 897	-0,9	1 097 501 774	-3,6
	2018	400 382 388	3,6	225 494 883	2,6	156 838 284	6,6	102 082 357	3,7	126 276 754	5,7	130 396 010	3,6	1 141 470 677	4,0
	2019	422 133 853	5,4	238 666 995	5,8	170 602 863	8,8	107 520 777	5,3	129 778 934	2,8	135 688 464	4,1	1 204 391 886	5,5
	2020	432 380 591	2,4	234 990 311	-1,5	173 043 260	1,4	107 628 850	0,1	130 269 356	0,4	137 135 092	1,1	1 215 447 459	0,9
	2021	446 631 437	3,3	246 100 142	4,7	181 473 888	4,9	113 624 352	5,6	136 099 354	4,5	145 551 323	6,1	1 269 480 496	4,4
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä ¹	2017	303 220 612	-0,5	160 039 483	1,1	115 743 009	-24,0	67 247 587	-3,5	96 533 151	-0,6	88 936 209	-0,5	831 720 051	-4,6
	2018	317 591 886	4,7	167 424 769	4,6	125 153 184	8,1	68 555 614	1,9	98 737 919	2,3	92 288 290	3,8	869 751 662	4,6
	2019	341 056 850	7,4	180 703 165	7,9	137 624 113	10,0	72 741 616	6,1	102 360 284	3,7	96 390 921	4,4	930 876 948	7,0
	2020	355 613 981	4,3	177 515 080	-1,8	138 748 456	0,8	72 817 676	0,1	101 878 630	-0,5	98 870 482	2,6	945 444 305	1,6
	2021	381 613 741	7,3	195 650 030	10,2	149 515 261	7,8	77 597 595	6,6	107 662 453	5,7	107 442 325	8,7	1 019 481 405	7,8
Kunnallinen päiväkot ¹	2017	290 004 822	0,1	148 720 979	2,3	111 466 510	-24,4	64 871 941	-3,2	95 574 441	-0,1	84 939 447	0,5	795 578 139	-4,1
	2018	304 780 429	5,1	156 962 608	5,5	121 058 280	8,6	66 345 410	2,3	97 925 521	2,5	88 934 833	4,7	836 007 082	5,1
	2019	329 493 763	8,1	170 349 517	8,5	134 021 561	10,7	70 756 611	6,6	101 526 312	3,7	93 764 348	5,4	899 912 112	7,6
	2020	346 172 421	5,1	167 967 915	-1,4	136 060 291	1,5	70 718 624	-0,1	101 195 357	-0,3	97 107 679	3,6	919 222 287	2,1
	2021	373 120 696	7,8	186 724 308	11,2	147 367 058	8,3	75 867 774	7,3	106 959 560	5,7	105 847 190	9,0	995 886 586	8,3
Kunnallinen perhepäivähoito ¹	2017	13 215 790	-12,9	11 318 504	-12,3	4 276 499	-11,8	2 375 646	-9,6	958 711	-34,8	3 996 762	-18,1	36 141 912	-13,7
	2018	12 811 457	-3,1	10 462 161	-7,6	4 094 904	-4,2	2 210 203	-7,0	812 397	-15,3	3 353 457	-16,1	33 744 580	-6,6
	2019	11 563 087	-9,7	10 353 648	-1,0	3 602 552	-12,0	1 985 005	-10,2	833 972	2,7	2 626 573	-21,7	30 964 836	-8,2
	2020	9 441 560	-18,3	9 547 166	-7,8	2 688 165	-25,4	2 099 052	5,7	683 273	-18,1	1 762 803	-32,9	26 222 018	-15,3
	2021	8 493 045	-10,0	8 925 722	-6,5	2 148 203	-20,1	1 729 820	-17,6	702 893	2,9	1 595 135	-9,5	23 594 819	-10,0
Hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito	2017	6 608 105	-15,2	2 021 348	-18,1	1 886 370	-10,6	2 375 646	-9,6	913 876	-17,9	3 107 266	-20,0	16 912 612	-15,4
	2018	6 020 757	-8,9	1 602 035	-20,7	1 882 260	-0,2	2 210 203	-7,0	812 397	-11,1	2 614 203	-15,9	15 141 856	-10,5
	2019	4 940 166	-17,9	1 508 157	-5,9	1 795 393	-4,6	1 985 005	-10,2	833 972	2,7	2 037 326	-22,1	13 100 019	-13,5
	2020	3 685 765	-25,4	1 312 105	-13,0	1 402 104	-21,9	2 099 052	5,7	683 273	-18,1	1 607 660	-21,1	10 789 959	-17,6
	2021	3 146 875	-14,6	1 240 199	-5,5	1 263 060	-9,9	1 729 820	-17,6	702 893	2,9	1 427 523	-11,2	9 510 371	-11,9
Ryhmäperhepäivähoito ²	2017	6 607 684	-10,5	9 297 156	-10,9	2 390 129	-12,7	.	.	44 834	-87,5	889 496	-10,7	19 229 299	-12,2
	2018	6 790 700	2,8	8 860 126	-4,7	2 212 644	-7,4	.	.	.	.	739 254	-16,9	18 602 724	-3,3
	2019	6 622 921	-2,5	8 845 491	-0,2	1 807 159	-18,3	.	.	.	.	589 247	-20,3	17 864 817	-4,0
	2020	5 755 795	-13,1	8 235 060	-6,9	1 286 061	-28,8	.	.	.	.	155 143	-73,7	15 432 059	-13,6
	2021	5 346 171	-7,1	7 685 523	-6,7	885 143	-31,2	.	.	.	.	167 612	8,0	14 084 449	-8,7

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2017–2021

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	2017	7 580 050	7,4	16 285 572	-16,9	1 595 028	-20,3	482 729	-5,8	3 192 958	-1,9	437 023	-15,3	29 573 359	-10,2
	2018	8 278 127	9,2	14 575 315	-10,5	1 796 014	12,6	545 562	13,0	3 612 540	13,1	473 254	8,3	29 280 812	-1,0
	2019	5 439 457	-34,3	14 619 463	0,3	1 833 483	2,1	445 997	-18,3	3 304 666	-8,5	483 480	2,2	26 126 545	-10,8
	2020	6 047 245	11,2	14 058 346	-3,8	1 874 100	2,2	380 796	-14,6	3 191 095	-3,4	347 273	-28,2	25 898 854	-0,9
	2021	4 738 092	-21,6	12 759 806	-9,2	2 002 072	6,8	424 259	11,4	2 634 151	-17,5	528 540	52,2	23 086 920	-10,9
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	2017	.	.	.	.	8 283 573	-37,8	19 551 256	16,9	5 361 284	61,8	23 057 945	2,9	56 254 058	0,9
	2018	.	.	.	.	9 493 597	14,6	22 681 631	16,0	9 271 821	72,9	25 323 247	9,8	66 770 295	18,7
	2019	.	.	.	.	12 182 743	28,3	24 554 425	8,3	10 658 310	15,0	27 546 413	8,8	74 941 892	12,2
	2020	.	.	.	.	13 285 778	9,1	25 526 500	4,0	12 483 857	17,1	27 664 593	0,4	78 960 727	5,4
	2021	.	.	733 900	.	13 315 279	0,2	27 431 504	7,5	14 126 553	13,2	28 786 512	4,1	84 393 748	6,9
Yksityisen hoidon tuki	2017	23 431 734	5,2	19 031 583	22,2	2 679 869	62,4	2 407 784	-9,2	3 801 536	-3,0	1 107 508	-4,3	52 460 015	11,1
	2018	25 039 950	6,9	20 905 686	9,8	2 508 579	-6,4	2 146 973	-10,8	3 684 288	-3,1	807 001	-27,1	55 092 476	5,0
	2019	30 068 728	20,1	21 625 245	3,4	1 798 290	-28,3	1 782 537	-17,0	3 148 523	-14,5	556 218	-31,1	58 979 541	7,1
	2020	28 703 347	-4,5	22 271 414	3,0	1 873 817	4,2	1 522 864	-14,6	2 925 443	-7,1	435 050	-21,8	57 731 936	-2,1
	2021	26 664 995	-7,1	18 665 758	-16,2	1 650 422	-11,9	1 235 961	-18,8	2 475 162	-15,4	342 418	-21,3	51 034 716	-11,6
Yksityisen hoidon tuen kuntalisä	2017	15 995 231	6,5	13 829 920	28,6	1 766 755	-18,5	1 575 439	-8,3	2 424 253	0,6	696 076	-1,7	36 287 674	10,7
	2018	17 041 803	6,5	15 381 627	11,2	1 664 420	-5,8	1 393 877	-11,5	2 314 602	-4,5	522 098	-25,0	38 318 427	5,6
	2019	21 731 403	27,5	15 933 036	3,6	1 127 345	-32,3	1 164 358	-16,5	1 976 421	-14,6	379 769	-27,3	42 312 331	10,4
	2020	20 663 752	-4,9	16 669 506	4,6	1 217 191	8,0	987 885	-15,2	1 850 860	-6,4	290 270	-23,6	41 679 464	-1,5
	2021	19 118 919	-7,5	13 737 743	-17,6	1 008 556	-17,1	796 119	-19,4	1 577 663	-14,8	223 215	-23,1	36 462 216	-12,5
Lasten kotihoidon tuki	2017	52 409 584	-2,4	24 521 070	-4,0	18 874 463	-1,2	8 708 934	-6,8	10 616 027	5,4	12 364 213	-9,3	127 494 291	-2,9
	2018	49 472 425	-5,6	22 589 113	-7,9	17 886 910	-5,2	8 152 578	-6,4	10 970 188	3,3	11 504 218	-7,0	120 575 432	-5,4
	2019	45 568 819	-7,9	21 719 122	-3,9	17 164 234	-4,0	7 996 203	-1,9	10 307 151	-6,0	10 711 432	-6,9	113 466 961	-5,9
	2020	42 016 018	-7,8	21 145 471	-2,6	17 261 109	0,6	7 381 014	-7,7	9 790 332	-5,0	9 817 693	-8,3	107 411 637	-5,3
	2021	33 614 609	-20,0	18 290 648	-13,5	14 990 854	-13,2	6 935 032	-6,0	9 201 035	-6,0	8 451 528	-13,9	91 483 706	-14,8
Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	2017	18 367 087	-1,6	6 540 898	-6,2	3 361 548	-0,8	.	.	34 754	85,3	881 328	-13,0	29 185 615	-2,9
	2018	17 389 436	-5,3	5 814 431	-11,1	3 113 490	-7,4	.	.	24 300	-30,1	797 693	-9,5	27 139 350	-7,0
	2019	15 396 444	-11,5	5 455 977	-6,2	2 850 188	-8,5	.	.	28 207	16,1	731 300	-8,3	24 462 116	-9,9
	2020	13 779 535	-10,5	5 127 382	-6,0	2 916 611	2,3	.	.	22 382	-20,7	669 453	-8,5	22 515 362	-8,0
	2021	7 953 812	-42,3	3 627 800	-29,2	1 972 971	-32,4	.	.	29 023	29,7	96 031	-85,7	13 679 637	-39,2

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2017–2021

Kustannukset, euroa		HELSINKI	Muutos (%)	ESPOO ⁴	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Kustannukset suhteutettuna väestöön ja läsnäolopäiviin															
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset kunnan asukasta kohden</i>	2017	601	-1,6	788	-1,2	660	-23,1	519	-1,6	515	0,0	624	-1,6	621	-3,6
	2018	618	2,8	795	0,9	687	4,2	534	2,8	537	4,1	641	2,7	638	2,8
	2019	646	4,5	824	3,6	730	6,2	557	4,4	545	1,5	660	3,1	664	4,1
	2020	658	1,9	803	-2,6	729	0,0	554	-0,6	541	-0,8	661	0,2	664	0,0
	2021	678	3,1	828	3,2	759	4,0	582	5,2	557	3,1	695	5,0	689	3,7
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset 10kk - 6-vuotiasta kunnan asukasta kohden</i>	2017	9 529	-1,3	9 717	1,2	8 951	-21,0	9 287	-0,7	8 581	1,8	8 107	1,7	9 169	-3,6
	2018	9 873	3,6	10 062	3,5	9 549	6,7	9 727	4,7	9 119	6,3	8 758	8,0	9 623	5,0
	2019	10 544	6,8	10 842	7,8	10 255	7,4	10 356	6,5	9 711	6,5	9 659	10,3	10 340	7,5
	2020	11 000	4,3	11 004	1,5	10 552	2,9	10 691	3,2	10 086	3,9	10 220	5,8	10 712	3,6
	2021	11 661	6,0	11 774	7,0	11 372	7,8	11 526	7,8	10 878	7,9	11 142	9,0	11 479	7,2
<i>Kunnallisten päiväkotien kustannukset läsnäolopäivää kohden⁴</i>	2017	67	-3,8	71	-2,9	67	-23,9	73	-6,7	80	19,3	77	2,6	70	0,0
	2018	68	2,1	72	1,6	70	4,3	59	-20,0	68	-14,7	75	-1,7	69	-2,2
	2019	71	4,0	75	4,8	76	8,7	55	-6,6	68	0,5	72	-3,9	71	2,5
	2020	88	24,2	.	.	86	14,2	119	117,1	86	25,7	88	21,8	.	.
	2021	81	-8,6	83	0,0	82	-4,7	58	-51,0	79	-8,3	79	-10,1	96	0,0
<i>Kuntalisän osuus (€) yksityisen hoidon tuesta / lapsi (kahden vuoden keskiarvo)</i>	2017	4 777	-4,9	5 741	13,5	4 247	20,8	4 281	18,4	3 616	14,4	3 135	31,7	4 881	8,2
	2018	4 789	0,3	5 930	3,3	4 290	1,0	4 250	-0,7	3 611	-0,1	3 213	2,5	4 995	2,3
	2019	5 851	22,2	6 055	2,1	3 448	-19,6	4 114	-3,2	3 603	-0,2	3 500	8,9	5 558	11,3
	2020	5 779	-1,2	6 591	8,9	4 764	38,2	4 286	4,2	3 925	8,9	3 606	3,0	5 835	5,0
	2021	5 839	1,0	6 769	2,7	4 482	-5,9	4 146	-3,3	3 839	-2,2	3 916	8,6	5 891	1,0
<i>Kuntalisän osuus (€) kotihoidon tuesta / lapsi (kahden vuoden keskiarvo)</i>	2017	2 225	5,5	1 446	5,3	898	4,0	.	.	13	112,8	279	4,6	1 200	7,4
	2018	2 205	-0,9	1 368	-5,3	877	-2,4	.	.	10	-22,9	271	-2,9	1 186	-1,1
	2019	2 101	-4,7	1 404	2,6	855	-2,5	.	.	12	27,4	281	3,5	1 161	-2,1
	2020	2 064	-1,8	1 381	-1,7	915	7,0	.	.	11	-11,6	302	7,5	1 163	0,1
	2021	1 303	-36,8	1 034	-25,1	669	-26,9	.	.	15	40,1	50	-83,6	769	-33,9

⁴ Espoon vuoden 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihdoksen vuoksi.

2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2017–2021

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ¹	2016-2017	12 137	-3,3	12 985	-2,2	11 161	-23,5	12 353	-1,9	11 361	-2,0	11 701	2,7	12 016	-5,7
	2017-2018	12 092	-0,4	12 931	-0,4	12 102	8,4	12 551	1,6	11 336	-0,2	12 075	3,2	12 187	1,4
	2018-2019	12 752	5,5	13 704	6,0	13 041	7,8	13 302	6,0	11 825	4,3	12 494	3,5	12 871	5,6
	2019-2020	13 114	2,8	13 402	-2,2	13 243	1,5	13 376	0,6	12 002	1,5	13 217	5,8	13 085	1,7
	2020-2021	14 035	7,0	14 898	11,2	14 254	7,6	14 497	8,4	13 048	8,7	14 538	10,0	14 197	8,5
Kunnallisten päiväkotien kustannukset lasta kohden ¹	2016-2017	12 146	-3,0	12 982	-2,1	11 187	-24,4	12 406	-2,5	11 443	-2,2	11 721	3,2	12 032	-5,8
	2017-2018	12 325	1,5	13 138	1,2	12 176	8,8	12 749	2,8	11 469	0,2	12 447	6,2	12 384	2,9
	2018-2019	12 999	5,5	13 891	5,7	13 364	9,8	13 421	5,3	11 776	2,7	12 648	1,6	13 052	5,4
	2019-2020	13 342	2,6	13 366	-3,8	13 239	-0,9	13 344	-0,6	11 793	0,1	12 885	1,9	13 093	0,3
	2020-2021	14 115	5,8	14 743	10,3	14 381	8,6	14 309	7,2	12 705	7,7	14 391	11,7	14 141	8,0
Kunnallisten päiväkotien kustannukset laskennallista lasta kohden ^{1,2}	2016-2017	9 722	-7,7	10 417	-4,2	9 531	-23,2	10 393	-2,0	9 380	-54,6	9 693	-0,4	9 823	-14,3
	2017-2018	9 866	1,5	10 648	2,2	10 074	5,7	10 517	1,2	9 448	0,7	9 825	1,4	10 027	2,1
	2018-2019	10 295	4,3	11 094	4,2	10 645	5,7	11 194	6,4	9 797	3,7	10 320	5,0	10 498	4,7
	2019-2020	10 504	2,0	10 709	-3,5	10 621	-0,2	11 127	-0,6	9 875	0,8	11 049	7,1	10 585	0,8
	2020-2021	11 135	6,0	11 793	10,1	11 173	5,2	11 770	5,8	10 530	6,6	11 755	6,4	11 299	6,7
Kunnallisen perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ¹	2016-2017	12 900	-82,7	14 776	9,8	12 671	24,2	12 183	21,9	9 587	33,0	16 516	37,4	13 562	-18,7
	2017-2018	13 963	8,2	15 284	3,4	13 083	3,2	11 633	-4,5	9 180	-4,3	14 612	-11,5	13 927	2,7
	2018-2019	14 463	3,6	16 713	9,3	13 053	-0,2	11 746	1,0	11 120	21,1	14 715	0,7	14 623	5,0
	2019-2020	13 854	-4,2	16 461	-1,5	11 688	-10,5	14 782	25,9	9 831	-11,6	14 046	-4,5	14 341	-1,9
	2020-2021	14 555	5,1	18 105	10,0	12 171	4,1	15 584	5,4	10 650	8,3	15 412	9,7	15 386	7,3
Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden	2016-2017	12 192	-10,7	10 158	-2,0	9 699	11,4	11 050	10,6	8 233	8,0	13 422	-0,5	11 328	-1,0
	2017-2018	14 685	20,4	12 371	21,8	11 838	22,1	11 633	5,3	9 180	11,5	15 892	18,4	13 265	17,1
	2018-2019	15 609	6,3	13 964	12,9	11 399	-3,7	11 746	1,0	11 120	21,1	14 449	-9,1	13 547	2,1
	2019-2020	14 454	-7,4	12 864	-7,9	10 310	-9,6	14 782	25,9	9 831	-11,6	14 102	-2,4	13 183	-2,7
	2020-2021	15 021	3,9	13 857	7,7	11 916	15,6	15 584	5,4	10 650	8,3	15 350	8,8	14 089	6,9
Ryhmäperhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ³	2016-2017	12 550	0,0	15 367	6,1	13 504	14,7	.	.	11 209	82,0	13 898	64,6	13 970	9,5
	2017-2018	13 381	6,6	15 964	3,9	14 368	6,4	.	.	.	.	11 373	-18,2	14 516	3,9
	2018-2019	13 712	2,5	17 293	8,3	15 250	6,1	.	.	.	.	15 713	38,2	15 528	7,0
	2019-2020	13 495	-1,6	17 228	-0,4	13 682	-10,3	.	.	.	.	13 491	-14,1	15 279	-1,6
	2020-2021	14 295	5,9	19 047	10,6	12 555	-8,2	.	.	.	.	15 963	18,3	16 406	7,4

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Oulun luvut noudattavat henkilöstömitoitusta 1:8 vuosien 2017 ja 2018 osalta ja muut kaupungit 1:7.

³ Turussa ja Tampereella ei ole kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2017–2021

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA ⁴		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁴	2016-2017	14 262	-4,8	10 718	16,1	15 119	109,9	14 628	-22,9	12 049	13,4	16 186	-30,9	11 918	16,8
	2017-2018	13 889	-2,6	11 312	5,5	.	.	18 494	26,4	12 414	3,0	13 919	-14,0	12 823	7,6
	2018-2019	11 250	-19,0	12 533	10,8	.	.	14 387	-22,2	11 034	-11,1	13 619	-2,2	12 798	-0,2
	2019-2020	23 125	105,6	13 225	5,5	.	.	14 646	1,8	12 946	17,3	13 357	-1,9	15 721	22,8
	2020-2021	23 573	1,9	13 938	5,4	.	.	17 317	18,2	15 009	15,9	21 142	58,3	16 885	7,4
Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁵	2017	.	.	.	.	.	.	8 613	2,7	7 177	.	7 060	-3,2	7 625	-10,2
	2018	.	.	.	.	6 700	.	9 157	6,3	8 048	12,1	7 651	8,4	7 991	4,8
	2019	.	.	.	.	7 530	12,4	9 841	7,5	8 307	3,2	8 571	12,0	8 704	8,9
	2020	.	.	.	.	8 330	10,6	10 289	4,5	8 791	5,8	9 011	5,1	9 218	5,9
	2021	.	.	658	.	8 348	0,2	10 690	3,9	9 102	3,5	9 206	2,2	8 478	-8,0
Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden	2016-2017	6 998	-6,0	7 900	7,8	6 442	140,6	6 543	17,1	5 670	10,4	4 989	28,3	7 057	8,6
	2017-2018	7 037	0,6	8 059	2,0	6 465	0,4	6 546	0,0	5 748	1,4	4 966	-0,5	7 181	1,8
	2018-2019	8 096	15,1	8 218	2,0	5 499	-14,9	6 299	-3,8	5 740	-0,1	5 126	3,2	7 748	7,9
	2019-2020	8 028	-0,8	8 806	7,2	7 334	33,4	6 607	4,9	6 205	8,1	5 404	5,4	8 083	4,3
	2020-2021	8 143	1,4	9 197	4,4	7 335	0,0	6 437	-2,6	6 022	-2,9	6 007	11,2	8 246	2,0
Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden	2016-2017	6 348	4,7	5 419	7,8	5 044	3,7	4 561	3,7	3 879	21,1	3 919	9,0	5 241	7,4
	2017-2018	6 274	-1,2	5 316	-1,9	5 037	-0,1	4 611	1,1	4 421	14,0	3 912	-0,2	5 271	0,6
	2018-2019	6 219	-0,9	5 591	5,2	5 149	2,2	4 848	5,1	4 558	3,1	4 110	5,1	5 387	2,2
	2019-2020	6 292	1,2	5 693	1,8	5 416	5,2	4 813	-0,7	4 820	5,8	4 423	7,6	5 547	3,0
	2020-2021	5 508	-12,5	5 215	-8,4	5 085	-6,1	4 901	1,8	4 895	1,6	4 360	-1,4	5 142	-7,3
Kustannukset varhaiskasvatusjärjestelmässä ollutta lasta kohden	2016-2017	10 048	-5,1	10 262	-0,4	9 238	-23,4	9 931	-2,6	9 025	-1,1	8 517	-0,7	9 647	-6,1
	2017-2018	10 177	1,3	10 449	1,8	9 676	4,7	10 116	1,9	9 299	3,0	8 463	-0,6	9 822	1,8
	2018-2019	10 798	6,1	11 192	7,1	10 535	8,9	10 716	5,9	9 757	4,9	9 216	8,9	10 503	6,9
	2019-2020	11 296	4,6	11 230	0,3	10 921	3,7	10 969	2,4	10 230	4,9	10 024	8,8	10 923	4,0
	2020-2021	11 988	6,1	12 036	7,2	11 701	7,1	11 852	8,1	11 057	8,1	11 167	11,4	11 739	7,5

⁴ Sopimukseen perustuva ostopalvelu päättyi Vantaalla 31.7.2016, joten kustannuksia ei voi suhteuttaa lapsimäärään vuosien 2016-2021 osalta.

⁵ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2017–2021

Vuosien 2017–2020 kustannukset on muutettu vuoden 2021 rahan arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle. Lähde: Tilastokeskus 11.2.2022.

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset yhteensä ¹ (ilman muuta varhaiskasvatustoimintaa)	2017	411 599 403	1,2	234 070 634	2,0	156 676 029	-20,6	104 749 819	1,0	127 218 903	3,1	134 029 826	0,6	1 168 344 614	-2,1
	2018	421 049 900	2,3	237 134 801	1,3	164 934 187	5,3	107 351 790	2,5	132 795 089	4,4	137 126 978	2,3	1 200 392 746	2,7
	2019	436 414 998	3,6	246 741 301	4,1	176 374 502	6,9	111 158 296	3,5	134 169 465	1,0	140 278 920	2,3	1 245 137 483	3,7
	2020	443 040 862	1,5	240 783 958	-2,4	177 309 612	0,5	110 282 421	-0,8	133 481 125	-0,5	140 516 135	0,2	1 245 414 112	0,0
	2021	446 631 437	0,8	246 100 142	2,2	181 473 888	2,3	113 624 352	3,0	136 099 354	2,0	145 551 323	3,6	1 269 480 496	1,9
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä ¹	2017	322 793 254	1,0	170 369 900	2,7	123 214 125	-22,8	71 588 364	-2,0	102 764 287	0,9	94 676 968	1,0	885 406 898	-3,1
	2018	333 985 799	3,5	176 067 140	3,3	131 613 521	6,8	72 094 416	0,7	103 834 714	1,0	97 052 159	2,5	914 647 749	3,3
	2019	352 595 091	5,6	186 816 506	6,1	142 280 053	8,1	75 202 526	4,3	105 823 219	1,9	99 651 908	2,7	962 369 302	5,2
	2020	364 381 584	3,3	181 891 685	-2,6	142 169 276	-0,1	74 612 984	-0,8	104 390 430	-1,4	101 308 117	1,7	968 754 076	0,7
	2021	381 613 741	4,7	195 650 030	7,6	149 515 261	5,2	77 597 595	4,0	107 662 453	3,1	107 442 325	6,1	1 019 481 405	5,2
Kunnallinen päiväkot ¹	2017	308 724 396	1,7	158 320 796	3,9	118 661 582	-23,2	69 059 372	-1,7	101 743 692	1,4	90 422 218	2,1	846 932 056	-2,6
	2018	320 513 022	3,8	165 064 929	4,3	127 307 240	7,3	69 770 123	1,0	102 980 381	1,2	93 525 599	3,4	879 161 293	3,8
	2019	340 640 815	6,3	176 112 585	6,7	138 555 624	8,8	73 150 367	4,8	104 961 033	1,9	96 936 476	3,6	930 356 899	5,8
	2020	354 707 244	4,1	172 109 136	-2,3	139 414 835	0,6	72 462 180	-0,9	103 690 311	-1,2	99 501 853	2,6	941 885 558	1,2
	2021	373 120 696	5,2	186 724 308	8,5	147 367 058	5,7	75 867 774	4,7	106 959 560	3,2	105 847 190	6,4	995 886 586	5,7
Kunnallinen perhepäivähoito ¹	2017	14 068 858	-11,6	12 049 104	-10,9	4 552 544	-10,4	2 528 992	-8,2	1 020 595	-33,8	4 254 750	-16,8	38 474 843	-12,4
	2018	13 472 777	-4,2	11 002 211	-8,7	4 306 281	-5,4	2 324 293	-8,1	854 333	-16,3	3 526 561	-17,1	35 486 456	-7,8
	2019	11 954 276	-11,3	10 703 921	-2,7	3 724 429	-13,5	2 052 159	-11,7	862 186	0,9	2 715 432	-23,0	32 012 403	-9,8
	2020	9 674 340	-19,1	9 782 549	-8,6	2 754 441	-26,0	2 150 804	4,8	700 119	-18,8	1 806 264	-33,5	26 868 518	-16,1
	2021	8 493 045	-12,2	8 925 722	-8,8	2 148 203	-22,0	1 729 820	-19,6	702 893	0,4	1 595 135	-11,7	23 594 819	-12,2
Hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito	2017	7 034 653	-13,9	2 151 824	-16,8	2 008 134	-9,2	2 528 992	-8,2	972 866	-16,6	3 307 838	-18,8	18 004 308	-14,1
	2018	6 331 545	-10,0	1 684 731	-21,7	1 979 421	-1,4	2 324 293	-8,1	854 333	-12,2	2 749 147	-16,9	15 923 470	-11,6
	2019	5 107 296	-19,3	1 559 179	-7,5	1 856 133	-6,2	2 052 159	-11,7	862 186	0,9	2 106 251	-23,4	13 543 204	-14,9
	2020	3 776 637	-26,1	1 344 455	-13,8	1 436 673	-22,6	2 150 804	4,8	700 119	-18,8	1 647 297	-21,8	11 055 984	-18,4
	2021	3 146 875	-16,7	1 240 199	-7,8	1 263 060	-12,1	1 729 820	-19,6	702 893	0,4	1 427 523	-13,3	9 510 371	-14,0
Ryhmäperhepäivähoito ²	2017	7 034 205	-9,1	9 897 280	-9,5	2 544 410	-11,3	.	.	47 728	-87,3	946 912	-9,4	20 470 535	-10,9
	2018	7 141 232	1,5	9 317 480	-5,9	2 326 860	-8,6	.	.	.	.	777 414	-17,9	19 562 986	-4,4
	2019	6 846 980	-4,1	9 144 741	-1,9	1 868 297	-19,7	.	.	.	.	609 181	-21,6	18 469 199	-5,6
	2020	5 897 703	-13,9	8 438 094	-7,7	1 317 769	-29,5	.	.	.	.	158 968	-73,9	15 812 534	-14,4
	2021	5 346 171	-9,4	7 685 523	-8,9	885 143	-32,8	.	.	.	.	167 612	5,4	14 084 449	-10,9

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2017–2021

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	2017	8 069 336	9,1	17 336 792	-15,6	1 697 986	-19,1	513 889	-4,3	3 399 061	-0,4	465 232	-14,0	31 482 295	-8,8
	2018	8 705 439	7,9	15 327 685	-11,6	1 888 723	11,2	573 724	11,6	3 799 017	11,8	497 683	7,0	30 792 271	-2,2
	2019	5 623 478	-35,4	15 114 051	-1,4	1 895 511	0,4	461 085	-19,6	3 416 465	-10,1	499 836	0,4	27 010 428	-12,3
	2020	6 196 338	10,2	14 404 952	-4,7	1 920 305	1,3	390 184	-15,4	3 269 770	-4,3	355 835	-28,8	26 537 386	-1,8
	2021	4 738 092	-23,5	12 759 806	-11,4	2 002 072	4,3	424 259	8,7	2 634 151	-19,4	528 540	48,5	23 086 920	-13,0
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	2017	.	.	.	.	8 818 271	-36,8	20 813 274	18,7	5 707 351	64,3	24 546 317	4,5	59 885 211	2,4
	2018	.	.	.	.	9 983 651	13,2	23 852 444	14,6	9 750 427	70,8	26 630 419	8,5	70 216 940	17,3
	2019	.	.	.	.	12 594 895	26,2	25 385 122	6,4	11 018 890	13,0	28 478 332	6,9	77 477 239	10,3
	2020	.	.	.	.	13 613 337	8,1	26 155 851	3,0	12 791 644	16,1	28 346 659	-0,5	80 907 491	4,4
	2021	.	.	733 900	.	13 315 279	-2,2	27 431 504	4,9	14 126 553	10,4	28 786 512	1,6	84 393 748	4,3
Yksityisen hoidon tuki	2017	24 944 233	6,9	20 260 056	24,1	2 852 853	64,9	2 563 204	-7,9	4 046 922	-1,5	1 178 997	-2,8	55 846 266	12,8
	2018	26 332 498	5,6	21 984 826	8,5	2 638 070	-7,5	2 257 798	-11,9	3 874 469	-4,3	848 658	-28,0	57 936 318	3,7
	2019	31 085 978	18,1	22 356 845	1,7	1 859 128	-29,5	1 842 841	-18,4	3 255 040	-16,0	575 035	-32,2	60 974 868	5,2
	2020	29 411 024	-5,4	22 820 512	2,1	1 920 016	3,3	1 560 410	-15,3	2 997 569	-7,9	445 776	-22,5	59 155 307	-3,0
	2021	26 664 995	-9,3	18 665 758	-18,2	1 650 422	-14,0	1 235 961	-20,8	2 475 162	-17,4	342 418	-23,2	51 034 716	-13,7
Yksityisen hoidon tuen kuntalisä	2017	17 027 710	8,1	14 722 629	30,6	1 880 798	-17,2	1 677 132	-6,9	2 580 737	2,1	741 008	-0,2	38 630 014	12,4
	2018	17 921 491	5,2	16 175 617	9,9	1 750 336	-6,9	1 465 828	-12,6	2 434 080	-5,7	549 049	-25,9	40 296 402	4,3
	2019	22 466 594	25,4	16 472 064	1,8	1 165 484	-33,4	1 203 749	-17,9	2 043 285	-16,1	392 617	-28,5	43 743 793	8,6
	2020	21 173 213	-5,8	17 080 490	3,7	1 247 201	7,0	1 012 241	-15,9	1 896 493	-7,2	297 427	-24,2	42 707 064	-2,4
	2021	19 118 919	-9,7	13 737 743	-19,6	1 008 556	-19,1	796 119	-21,4	1 577 663	-16,8	223 215	-25,0	36 462 216	-14,6
Lasten kotihoidon tuki	2017	55 792 580	-0,9	26 103 885	-2,5	20 092 794	0,3	9 271 089	-5,3	11 301 283	7,0	13 162 313	-7,9	135 723 943	-1,5
	2018	52 026 164	-6,8	23 755 151	-9,0	18 810 222	-6,4	8 573 409	-7,5	11 536 462	2,1	12 098 059	-8,1	126 799 467	-6,6
	2019	47 110 451	-9,4	22 453 899	-5,5	17 744 915	-5,7	8 266 721	-3,6	10 655 851	-7,6	11 073 808	-8,5	117 305 645	-7,5
	2020	43 051 916	-8,6	21 666 809	-3,5	17 686 679	-0,3	7 562 992	-8,5	10 031 711	-5,9	10 059 747	-9,2	110 059 853	-6,2
	2021	33 614 609	-21,9	18 290 648	-15,6	14 990 854	-15,2	6 935 032	-8,3	9 201 035	-8,3	8 451 528	-16,0	91 483 706	-16,9
Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	2017	19 552 667	-0,1	6 963 108	-4,8	3 578 533	0,7	.	.	36 997	88,1	938 217	-11,6	31 069 522	-1,4
	2018	18 287 069	-6,5	6 114 569	-12,2	3 274 207	-8,5	.	.	25 554	-30,9	838 869	-10,6	28 540 268	-8,1
	2019	15 917 318	-13,0	5 640 557	-7,8	2 946 612	-10,0	.	.	29 161	14,1	756 041	-9,9	25 289 690	-11,4
	2020	14 119 267	-11,3	5 253 796	-6,9	2 988 520	1,4	.	.	22 934	-21,4	685 958	-9,3	23 070 475	-8,8
	2021	7 953 812	-43,7	3 627 800	-30,9	1 972 971	-34,0	.	.	29 023	26,5	96 031	-86,0	13 679 637	-40,7

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2017–2021

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kustannukset suhteutettuna väestöön ja läsnäolopäiviin															
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset kunnan asukasta kohden</i>	2017	640	-0,1	839	0,3	703	-21,9	552	-0,1	549	1,5	664	-0,1	661	-3,4
	2018	650	1,5	836	-0,3	723	2,9	561	1,6	565	2,9	674	1,4	671	1,5
	2019	667	2,7	852	1,9	754	4,4	576	2,7	563	-0,2	683	1,3	686	2,4
	2020	674	1,0	822	-3,4	747	-0,9	567	-1,5	554	-1,7	678	-0,7	681	-0,8
	2021	678	0,6	828	0,7	759	1,5	582	2,6	557	0,6	695	2,6	689	1,2
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset 10kk - 6-vuotiasta kunnan asukasta kohden</i>	2017	10 144	0,2	10 344	2,7	9 529	-19,8	9 887	0,8	9 135	3,4	8 631	3,3	9 761	-1,8
	2018	10 383	2,4	10 581	2,3	10 042	5,4	10 229	3,5	9 590	5,0	9 210	6,7	10 120	3,7
	2019	10 901	5,0	11 209	5,9	10 602	5,6	10 706	4,7	10 039	4,7	9 986	8,4	10 690	5,6
	2020	11 272	3,4	11 275	0,6	10 812	2,0	10 954	2,3	10 335	2,9	10 472	4,9	10 977	2,7
	2021	11 661	3,5	11 774	4,4	11 372	5,2	11 526	5,2	10 878	5,3	11 150	6,5	11 480	4,6
<i>Kunnallisten päiväkotien kustannukset läsnäolopäivää kohden</i>	2017	71	-2,3	75	-1,4	71	-22,7	78	-5,3	85	21,1	81	4,2	75	-3,0
	2018	72	0,8	76	0,4	73	3,0	62	-21,0	72	-15,7	79	-2,9	73	-3,4
	2019	74	2,2	78	3,0	78	6,8	57	-8,2	71	-1,2	75	-5,5	73	0,8
	2020	91	23,1	0	.	88	13,2	122	115,1	88	24,5	90	20,7	113	54,1
	2021	81	-10,8	83	0,0	82	-7,0	58	-52,1	79	-10,5	79	-12,2	96	-14,9
Kuntalisän osuus (€) yksityisen hoidon tuesta/lapsi (kahden vuoden keskiarvo)	2017	5 085		6 112		4 521		4 557		3 849		3 338		5 196	
	2018	5 036		6 236		4 511		4 469		3 797		3 379		5 252	
	2019	6 049		6 260		3 564		4 254		3 725		3 619		5 746	
	2020	5 922		6 754		4 881		4 392		4 022		3 695		5 979	
	2021	5 641		6 769		4 482		4 146		3 839		3 916		5 784	
Kuntalisän osuus (€) kotihoidon tuesta/lapsi (kahden vuoden keskiarvo)	2017	2 368		1 539		956		.		14		297		1 277	
	2018	2 319		1 439		922		.		10		285		1 248	
	2019	2 172		1 452		884		.		13		290		1 201	
	2020	2 114		1 415		938		.		11		309		1 192	
	2021	1 221		1 034		669		.		15		50		752	

2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2017–2021

Vuosien 2017–2020 kustannukset on muutettu vuoden 2021 rahan arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle. Lähde: Tilastokeskus 11.2.2022.

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ¹	2016-2017	12 920	-1,8	13 824	-0,7	11 881	-22,3	13 150	-0,4	12 094	-0,5	12 457	4,3	12 791	-4,2
	2017-2018	12 716	-1,6	13 598	-1,6	12 727	7,1	13 199	0,4	11 921	-1,4	12 698	1,9	12 816	0,2
	2018-2019	13 184	3,7	14 167	4,2	13 482	5,9	13 752	4,2	12 225	2,6	12 917	1,7	13 306	3,8
	2019-2020	13 438	1,9	13 733	-3,1	13 569	0,6	13 706	-0,3	12 298	0,6	13 543	4,8	13 408	0,8
	2020-2021	14 035	4,4	14 898	8,5	14 254	5,0	14 497	5,8	13 048	6,1	14 538	7,3	14 197	5,9
Kunnallisten päiväkotien kustannukset lasta kohden ¹	2016-2017	12 930	-1,5	13 820	-0,6	11 909	-23,2	13 207	-1,0	12 181	-0,7	12 478	4,8	12 808	-4,4
	2017-2018	12 961	0,2	13 816	0,0	12 804	7,5	13 407	1,5	12 061	-1,0	13 090	4,9	13 023	1,7
	2018-2019	13 439	3,7	14 361	3,9	13 816	7,9	13 875	3,5	12 174	0,9	13 076	-0,1	13 494	3,6
	2019-2020	13 671	1,7	13 695	-4,6	13 566	-1,8	13 673	-1,5	12 084	-0,7	13 203	1,0	13 416	-0,6
	2020-2021	14 115	3,2	14 743	7,7	14 381	6,0	14 309	4,7	12 705	5,1	14 391	9,0	14 141	5,4
Kunnallisten päiväkotien kustannukset laskennallista lasta kohden ¹	2016-2017	10 350	-6,3	11 089	-2,8	10 146	-22,0	11 063	-0,5	9 985	-53,9	10 318	1,1	10 457	-13,0
	2017-2018	10 375	0,2	11 198	1,0	10 594	4,4	11 060	0,0	9 936	-0,5	10 332	0,1	10 545	0,8
	2018-2019	10 643	2,6	11 469	2,4	11 005	3,9	11 572	4,6	10 129	1,9	10 670	3,3	10 853	2,9
	2019-2020	10 763	1,1	10 973	-4,3	10 883	-1,1	11 401	-1,5	10 118	-0,1	11 321	6,1	10 846	-0,1
	2020-2021	11 135	3,5	11 793	7,5	11 173	2,7	11 770	3,2	10 530	4,1	11 755	3,8	11 299	4,2
Kunnallisen perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ¹	2016-2017	13 732	-82,4	15 730	11,5	13 489	26,1	12 969	23,8	10 206	35,1	17 582	39,5	14 437	-17,5
	2017-2018	14 684	6,9	16 073	2,2	13 758	2,0	12 233	-5,7	9 653	-5,4	15 366	-12,6	14 646	1,4
	2018-2019	14 952	1,8	17 278	7,5	13 494	-1,9	12 143	-0,7	11 496	19,1	15 213	-1,0	15 118	3,2
	2019-2020	14 196	-5,1	16 866	-2,4	11 976	-11,3	15 147	24,7	10 074	-12,4	14 393	-5,4	14 694	-2,8
	2020-2021	14 555	2,5	18 105	7,3	12 171	1,6	15 584	2,9	10 650	5,7	15 412	7,1	15 386	4,7
Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden	2016-2017	12 979	-9,3	10 813	-0,5	10 325	13,1	11 763	12,3	8 765	9,7	14 289	1,1	12 059	0,6
	2017-2018	15 443	19,0	13 010	20,3	12 449	20,6	12 233	4,0	9 653	10,1	16 712	17,0	13 950	15,7
	2018-2019	16 137	4,5	14 437	11,0	11 785	-5,3	12 143	-0,7	11 496	19,1	14 938	-10,6	14 005	0,4
	2019-2020	14 810	-8,2	13 181	-8,7	10 564	-10,4	15 147	24,7	10 074	-12,4	14 450	-3,3	13 508	-3,6
	2020-2021	15 021	1,4	13 857	5,1	11 916	12,8	15 584	2,9	10 650	5,7	15 350	6,2	14 089	4,3
Ryhmäperhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ²	2016-2017	13 360	1,5	16 359	7,8	14 375	16,5	.	.	11 932	84,8	14 795	67,1	14 871	11,2
	2017-2018	14 071	5,3	16 788	2,6	15 109	5,1	.	.	.	.	11 960	-19,2	15 266	2,7
	2018-2019	14 176	0,7	17 878	6,5	15 766	4,3	.	.	.	.	16 245	35,8	16 053	5,2
	2019-2020	13 828	-2,5	17 653	-1,3	14 019	-11,1	.	.	.	.	13 823	-14,9	15 656	-2,5
	2020-2021	14 295	3,4	19 047	7,9	12 555	-10,4	.	.	.	.	15 963	15,5	16 406	4,8

¹ Sisältää ICT-kustannukset.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon 2017–2021

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA ³		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ³	2016-2017	15 182	-3,3	11 410	17,9	16 095	113,2	15 572	-21,7	12 827	15,2	17 231	0,0	12 687	18,6
	2017-2018	14 606	-3,8	11 896	4,3	42 430	163,6	19 448	24,9	13 055	1,8	14 638	-15,0	13 485	6,3
	2018-2019	11 631	-20,4	12 957	8,9	.	.	14 874	-23,5	11 407	-12,6	14 080	-3,8	13 231	-1,9
	2019-2020	23 695	103,7	13 551	4,6	.	.	15 007	0,9	13 265	16,3	13 686	-2,8	16 108	21,7
	2020-2021	23 573	-0,5	13 938	2,9	.	.	17 317	15,4	15 009	13,2	21 142	54,5	16 885	4,8
Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁴	2017	.	.	.	.	8 053	-45,8	9 169	4,3	7 640	23,8	7 516	-1,7	8 117	-8,8
	2018	.	.	.	.	7 046	-12,5	9 630	5,0	8 464	10,8	8 045	7,0	8 403	3,5
	2019	.	.	.	.	7 784	10,5	10 174	5,7	8 588	1,5	8 861	10,1	8 999	7,1
	2020	.	.	.	.	8 535	9,6	10 542	3,6	9 008	4,9	9 233	4,2	9 445	5,0
	2021	.	.	658	.	8 348	-2,2	10 690	1,4	9 102	1,0	9 206	-0,3	8 478	-10,2
Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden	2016-2017	7 449	-4,6	8 410	9,5	6 858	144,3	6 965	18,9	6 036	12,1	5 311	30,2	7 512	10,3
	2017-2018	7 400	-0,7	8 475	0,8	6 799	-0,9	6 884	-1,2	6 044	0,1	5 223	-1,7	7 552	0,5
	2018-2019	8 370	13,1	8 496	0,2	5 685	-16,4	6 512	-5,4	5 934	-1,8	5 300	1,5	8 010	6,1
	2019-2020	8 226	-1,7	9 024	6,2	7 515	32,2	6 770	4,0	6 358	7,1	5 538	4,5	8 282	3,4
	2020-2021	8 143	-1,0	9 197	1,9	7 335	-2,4	6 437	-4,9	6 022	-5,3	6 007	8,5	8 246	-0,4
Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden	2016-2017	6 758	6,3	5 769	9,5	5 370	5,3	4 855	5,3	4 129	22,9	4 172	10,7	5 580	9,0
	2017-2018	6 598	-2,4	5 591	-3,1	5 297	-1,3	4 849	-0,1	4 649	12,6	4 114	-1,4	5 543	-0,7
	2018-2019	6 429	-2,6	5 780	3,4	5 323	0,5	5 012	3,3	4 712	1,4	4 249	3,3	5 569	0,5
	2019-2020	6 447	0,3	5 834	0,9	5 550	4,3	4 932	-1,6	4 939	4,8	4 532	6,7	5 684	2,1
	2020-2021	5 508	-14,6	5 215	-10,6	5 085	-8,4	4 901	-0,6	4 895	-0,9	4 360	-3,8	5 142	-9,5
Kustannukset varhaiskasvatusjärjestelmässä ollutta lasta kohden	2016-2017	10 697	-3,7	10 925	1,1	9 835	-22,2	10 572	-1,1	9 608	0,4	9 066	0,8	10 270	-4,6
	2017-2018	10 702	0,0	10 989	0,6	10 175	3,5	10 638	0,6	9 779	1,8	8 900	-1,8	10 329	0,6
	2018-2019	11 164	4,3	11 571	5,3	10 891	7,0	11 079	4,1	10 087	3,2	9 528	7,1	10 859	5,1
	2019-2020	11 574	3,7	11 507	-0,6	11 191	2,8	11 239	1,4	10 483	3,9	10 271	7,8	11 192	3,1
	2020-2021	11 988	3,6	12 036	4,6	11 701	4,6	11 852	5,5	11 057	5,5	11 167	8,7	11 739	4,9

³ Sopimukseen perustuva ostopalvelu päättyi Vantaalla 31.7.2016, joten kustannuksia ei voi suhteuttaa lapsimäärään vuosien 2016-2021 osalta.

⁴ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

2E Laskennalliset lapset

31.12. varhaiskasvatuksessa olevat lapset on muutettu laskennallisesti yli 3-vuotiaiksi kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviksi lapsiksi seuraavilla kertoimilla:

- 1) Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/4=1,75$
- 2) Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/4=1,75$
- 3) 3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: 1
- 4) 3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/13=0,54$
- 5) Erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä lisätään summaan sen lisäksi, että he ovat luvuissa omilla ikä- ja varhaiskasvatusaikakertoimillaan. On arvioitu, että kunnissa varataan heitä varten asetuksen mukaisen henkilöstöresurssin lisäksi keskimäärin 3 vuotta täyttäneen lapsen kokopäiväisen varhaiskasvatuspaikan edellyttämä henkilöstöresurssi.

Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset (Oulu) on sijoitettu koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle. Osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset luetaan kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja 4 tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevat 20-tuntiset lapset luetaan osapäiväisiin lapsiin.

Kertoimet johdettu päivähoitoasetuksen 1973/239 6 § mukaisista lasten ja hoito- ja kasvatushenkilöstön välisistä suhdeluista.

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset 31.12.2021							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	5 634	2 537	1 847	927	1 573	1 500	14 018
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	123	95	199	41	80	23	561
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 498	9 818	7 896	4 034	6 233	5 500	53 979
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	367	227	595	178	142	240	1 749
YHTEENSÄ	26 622	12 677	10 537	5 180	8 028	7 263	70 307
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 914	1 423	1 788	702	914	903	8 644
Laskennalliset lapset 31.12.2021							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	9 860	4 440	3 232	1 622	2 753	2 625	24 532
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	215	166	348	72	140	40	982
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 498	9 818	7 896	4 034	6 233	5 500	53 979
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	198	123	321	96	77	130	944
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 914	1 423	1 788	702	914	903	8 644
YHTEENSÄ	33 685	15 970	13 586	6 526	10 116	9 198	89 081
Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset 31.12.2020							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	5 207	2 398	1 677	911	1 571	1 342	13 106
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	109	37	200	46	79	31	502
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 800	9 925	7 552	4 154	6 280	5 213	53 924
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	477	243	660	192	413	725	2 710
YHTEENSÄ	26 593	12 603	10 089	5 303	8 343	7 311	70 242
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 975	1 379	1 600	433	809	804	8 000
Laskennalliset lapset 31.12.2020							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	9 112	4 197	2 935	1 594	2 749	2 349	22 936
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	191	65	350	81	138	54	879
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 800	9 925	7 552	4 154	6 280	5 213	53 924
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	258	131	356	104	223	392	1 463
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 975	1 379	1 600	433	809	804	8 000
YHTEENSÄ	33 336	15 696	12 793	6 365	10 200	8 811	87 201
Laskennalliset lapset/Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset							
31.12.2021	1,27	1,26	1,29	1,26	1,26	1,27	1,27
31.12.2020	1,25	1,25	1,27	1,20	1,22	1,21	1,24
Laskennalliset lapset, kahden edellisen vuoden keskiarvo							
Vuosien 2020 ja 2021 keskiarvo	33 510	15 833	13 189	6 446	10 158	9 005	88 141

3A Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö 31.12.2021¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna.	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN HENKILÖSTÖ ERI TEHTÄVISSÄ														
Päiväkodeissa työskentelevä henkilöstö yht.	5 033,0	99,0	2 660,0	218,0	1 995,4	0,0	1 350,0	56,0	1 599,0	81,0	1 590,6	95,0	14 228,0	549,0
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö yht.	4 523,0	99,0	2 346,0	218,0	1 768,7	0,0	1 125,0	50,0	1 460,0	81,0	1 400,9	95,0	12 623,6	543,0
Lapsiryhmässä työskentelevä päiväkodin johtaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	91,0	0,0	31,0	0,0	39,0	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	188,0	0,0
Varhaiskasvatuksen opettaja	2 055,0	0,0	1 169,0	0,0	799,7	0,0	509,0	0,0	575,0	41,0	702,1	0,0	5 809,8	41,0
Varhaiskasvatuksen sosionomi	16,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 21	0,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	2 361,0	99,0	1 144,0	218,0	930,0	0,0	551,0	50,0	883,0	40,0	698,8	95,0	6 567,8	502,0
Muu kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	38,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0
Muu henkilöstö yht.	510,0	0,0	314,0	0,0	226,7	0,0	225,0	6,0	139,0	0,0	189,7	0,0	1 604,4	6,0
Lapsiryhmää avustava henkilöstö	217,0	0,0	217,0	0,0	142,6	0,0	102,0	0,0	127,0	0,0	149,8	0,0	955,4	0,0
Avustajat, joilla erityispäivähoidon peruste (oma henkilöstö)	197,0	0,0	83,0	0,0	41,6	0,0	102,0	0,0	107,0	0,0	149,8	0,0	680,4	0,0
Avustajat, joilla erityispäivähoidon peruste (vuokrattu henkilöstö)	20,0	0,0	66,0	0,0	101,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	187,0	0,0
Muut	0,0	0,0	68,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	88,0	0,0
Muut työntekijät	111,0	0,0	18,0	0,0	Alle 17	0,0	0,0	0,0	12,0	0,0	9,5	0,0	163,5	0,0
Oppisopimuskoulutuksessa olevat	54,0	0,0	18,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	73,0	0,0
Muut työntekijät	57,0	0,0	0,0	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	12,0	0,0	9,5	0,0	90,5	0,0
Taidepedagogit	0,0	0,0	0,0	0,0	21,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	21,3	0,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja lasten tukemisen tehtävässä	0,0	0,0	21,0	0,0	49,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	70,9	0,0
Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuollon) henkilöstö	182,0	0,0	58,0	0,0	0,0	0,0	123,0	6,0	0,0	0,0	30,3	0,0	393,3	6,0
PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ ERI TEHTÄVISSÄ														
Perhepäivähoidon henkilöstö yht.	Alle 161	14,0	110,0	0,0	49,0	0,0	Alle 36	Alle 5	18,0	0,0	32,0	8,0	400,0	25,0
Kotona tapahtuva perhepäivähoito yht.	Alle 59	14,0	25,0	0,0	27,0	0,0	Alle 36	Alle 5	18,0	0,0	27,0	6,0	185,0	23,0
Perhepäivähoitaja	54,0	14,0	25,0	0,0	27,0	0,0	31,0	Alle 5	18,0	0,0	27,0	6,0	182,0	23,0
Kolmiperhepäivähoitaja	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0
Ryhmäperhepäivähoito yht.	103,0	0,0	85,0	0,0	22,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	Alle 5	215,0	Alle 5
Ryhmäperhepäivähoitaja	103,0	0,0	20,0	0,0	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	Alle 5	143,0	Alle 5
Lastentarhanopettaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lastenhoitaja	0,0	0,0	65,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	72,0	0,0
Avustaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VARHAISKASVATUKSEN JOHTAMISEN JA TUKEMISEN HENKILÖSTÖ														
Johtamisen ja tukemisen henkilöstö yht.	141,0	0,0	233,0	0,0	127,0	0,0	104,0	0,0	92,0	0,0	138,9	0,0	1 108,9	0,0
Päiväkodin johtaja, hallinnollinen (kaikki yhteensä)	175,0	0,0	117,0	0,0	Alle 90	0,0	50,0	0,0	40,0	0,0	54,0	0,0	525,0	0,0
joista maisterin tutkinnon suorittaneet	24,0	0,0	Alle 5	0,0	Alle 5	0,0	10,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0
Perhepäivähoidon ohjaaja	Alle 5	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat lasten tukemisen lisäresurssina yhteensä	113,0	0,0	78,0	0,0	35,0	0,0	25,0	0,0	50,0	0,0	28,7	0,0	329,7	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat, aluevastuu	21,0	0,0	11,0	0,0	14,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	96,0	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat, pienaluevastuu	92,0	0,0	67,0	0,0	21,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	28,7	0,0	233,7	0,0
Varhaiskasvatuksen opettajat, tuki nimetyille lapsille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriohjaajat	14,0	0,0	37,0	0,0	Alle 5	0,0	16,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	71,0	0,0
Oman äidinkielen opettajat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	Alle 5	0,0
Muu erityishenkilöstö	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	Alle 5	0,0	6,5	0,0	10,5	0,0
Työntekijät hankerahoituksella	109,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0	47,7	0,0	163,7	0,0

¹ Korjattu 09.09.2022 Johtamisen ja tukemisen henkilöstö yht. -rivin osalta.

3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2017–2021 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvat-, opetus- ja hoitohenkilöstö)¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Hallinnolliset päiväkodin johtajat	2017	173		113		86		50		43		52		517	
	2018	180		114		88		51		42		56		531	
	2019	174		116		91		54		40		56		531	
	2020	178		116		92		50		40		54		530	
	2021	175		117		89		50		40		54		525	
Hallinnollisten päiväkodin johtajien osuus (%) päiväkodin johtajista	2017	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		96,3		99,6	
	2018	99,4		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		99,8	
	2019	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0	
	2020	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0	
	2021	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0	
PÄIVÄKOTIEN KASVATUS-, OPETUS- JA HOITOHENKILÖSTÖ															
Lapsiryhmässä työskentelevät päiväkodin johtajat	2017	0		0		0		0		0		Alle 5		Alle 5	
	2018	Alle 5		0		0		0		0		0		Alle 5	
	2019	0		0		0		0		0		0		0	
	2020	0		0		0		0		0		0		0	
	2021	0		0		0		0		0		0		0	
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ²	2017	172		54		40		24		Alle 5		0		Alle 295	
	2018	93		33		40		22		0		0		188	
	2019	93		33		39		27		Alle 5		0		Alle 197	
	2020	93		33		39		27		0		0		192	
	2021	91		31		39		27		0		0		188	
Varhaiskasvatuksen opettajat ²	2017	1 632	28,9	819	17,4	699	5,7	411	8,7	565	9,3	602	3,2	4 727	15,2
	2018	1 619	-0,8	856	4,6	706	0,9	447	8,8	587	4,0	572	-4,9	4 787	1,3
	2019	1 807	11,6	1 006	17,5	762	7,9	477	6,7	528	-10,2	624	9,2	5 203	8,7
	2020	2 041	12,9	1 064	5,8	793	4,2	506	6,1	557	5,5	667	6,8	5 628	8,2
	2021	2 055	0,7	1 169	9,9	800	0,8	509	0,6	575	3,3	702	5,2	5 810	3,2
Varhaiskasvatuksen opettajien osuus (%) kasvat-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä	2017	41,5		42,2		44,1		43,1		38,3		46,5		42,3	
	2018	41,3		41,8		45,4		43,5		40,1		45,3		42,5	
	2019	44,8		46,9		46,7		48,1		38,7		45,6		45,1	
	2020	46,6		49,6		47,3		49,4		38,8		47,0		46,6	
	2021	47,6		51,2		47,4		47,6		39,4		50,1		47,6	

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Vuosien 2016-2017 luvut sisältävät Helsingin osalta myös resurssierityislastentarhanopettajat.

**JATKUU: 3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2017–2021 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoito-
henkilöstö)¹**

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	2017	2 542	26,5	1 194	10,2	937	-0,2	545	-7,2	881	7,7	691	-2,1	6 790	10,5
	2018	2 432	-4,3	1 237	3,6	896	-4,3	581	6,6	878	-0,3	690	-0,2	6 714	-1,1
	2019	2 341	-3,7	1 176	-4,9	912	1,8	542	-6,7	838	-4,6	742	7,6	6 551	-2,4
	2020	2 450	4,7	1 114	-5,3	922	1,1	546	0,7	875	4,4	752	1,3	6 659	1,6
	2021	2 361	-3,6	1 144	2,7	930	0,9	551	0,9	883	0,9	699	-7,0	6 568	-1,4
Muu kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö	2017	0		0		0		30		36		Alle 5		Alle 71	
	2018	0		0		0		28		0		Alle 5		Alle 33	
	2019	0		0		0		Alle 5		Alle 5		Alle 5		6	
	2020	0		0		Alle 5		0		Alle 5		0		6	
	2021	0		0		0		38		Alle 5		0		40	
KASVATUS-, OPETUS- JA HOITOHENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2017	4 346	..	2 067	..	1 676	..	1 010	..	1 486	..	1 297	..	11 881	..
	2018	4 145	-4,6	2 126	2,9	1 641	-2,0	1 078	6,7	1 466	-1,4	1 264	-2,5	11 719	-1,4
	2019	4 241	2,3	2 215	4,2	1 712	4,3	1 047	-2,9	1 370	-6,6	1 370	8,4	11 954	2,0
	2020	4 584	8,1	2 211	-0,2	1 758	2,7	1 079	3,1	1 434	4,7	1 419	3,6	12 484	4,4
	2021	4 507	-1,7	2 344	6,0	1 769	0,6	1 125	4,3	1 460	1,8	1 401	-1,3	12 606	1,0
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön varahenkilöitä yhteensä	2017	88		145		Alle 5		45		37		0		Alle 320	..
	2018	78		150		1		45		40		0		313	-0,8
	2019	90		205		Alle 5		56		75		0		Alle 431	36,3
	2020	93		212		0		50		79		0		434	1,6
	2021	99		218		0		50		81		95		543	25,1
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön osuus (%) päiväkodin henkilöstöstä	2017	88,5		89,2		86,2		85,7		93,4		88,0		88,6	
	2018	88,5		89,5		85,7		85,4		91,4		86,1		88,1	
	2019	89,1		90,4		87,4		83,6		90,7		86,0		88,4	
	2020	89,8		90,3		88,8		84,1		90,6		88,6		89,2	
	2021	89,5		88,1		88,6		83,3		91,3		88,1		88,6	
Laskennallisia lapsia kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöä kohden	2017	7,0		7,0		7,0		6,3		6,9		6,7		6,9	
	2018	7,6		7,1		7,5		5,8		7,1		7,4		7,2	
	2019	7,7		7,1		7,5		6,1		7,5		6,4		7,2	
	2020	7,3		7,1		7,3		5,9		7,1		6,2		7,0	
	2021	7,5		6,8		7,7		5,8		6,9		6,6		7,1	

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Vuosien 2016-2017 luvut sisältävät Helsingin osalta myös resurssierityislasterhanopettajat.

3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2017–2021¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI	ESPOO	VANTAA ²	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Avustajat (erityispäivähoidon peruste)	2017	193	161	171	47	78	108	757
	2018	199	160	180	57	99	123	818
	2019	195	152	154	62	108	157	828
	2020	223	149	136	82	124	145	859
	2021	217	149	143	102	107	150	867
<i>Erityistä tukea tarvitsevia lapsia erityis- tmv. avustajaa kohden</i>	2017	10,9	5,9	6,2	10,2	8,2	6,1	7,8
	2018	13,1	7,2	6,3	7,2	6,5	6,5	8,3
	2019	14,3	9,1	8,6	9,0	6,3	5,8	9,2
	2020	13,3	9,3	11,8	5,3	6,5	5,5	9,3
	2021	13,4	9,6	12,5	6,9	8,5	6,0	10,0
Muut lapsiryhmän avustajat	2017	0	0	0	0	7	0	7
	2018	0	0	0	0	17	0	17
	2019	0	0	0	0	7	0	7
	2020	0	0	0	5	18	0	23
	2021	0	68	0	0	20	0	88
Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) henkilöstö	2017	222	59	0	121	Alle 5	34	Alle 440
	2018	212	56	0	125	Alle 5	31	Alle 429
	2019	204	59	0	144	Alle 5	32	Alle 444
	2020	204	62	0	117	0	31	414
	2021	182	58	0	123	0	30	393
Avustaminen ja puhtauspalvelut yhteensä	2017	415	220	171	168	87	141	1 201
	2018	411	216	180	182	116	154	1 259
	2019	399	211	154	206	116	189	1 275
	2020	427	211	136	204	142	176	1 296
	2021	399	275	143	225	127	180	1 349
Muut työntekijät ²	2017	148	31	98	0	19	36	332
	2018	129	33	94	Alle 5	22	50	Alle 333
	2019	121	23	94	0	23	33	295
	2020	96	27	87	0	7	6	223
	2021	111	39	84	0	12	10	256
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN MUU HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2017	563	251	268	168	106	177	1 533
	2018	540	249	274	184	138	204	1 589
	2019	520	234	248	206	140	223	1 570
	2020	523	238	222	204	149	183	1 519
	2021	510	314	227	225	139	190	1 604

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Sisältää myös taidepedagogit sekä oppimisen ja kasvun tuen lastenhoitajat.

JATKUU: 3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2017–2021¹

KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN KOKO HENKILÖSTÖ		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN KOKO HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2017	4 909	21,0	2 317	13,4	1 944	1,8	1 178	-1,7	1 592	12,5	1 474	1,8	13 413	11,1
	2018	4 685	-4,6	2 375	2,5	1 915	-1,5	1 262	7,1	1 604	0,8	1 468	-0,4	13 308	-0,8
	2019	4 761	1,6	2 449	3,1	1 960	2,3	1 253	-0,7	1 509	-5,9	1 592	8,5	13 525	1,6
	2020	5 107	7,3	2 449	0,0	1 981	1,1	1 283	2,4	1 583	4,9	1 601	0,6	14 004	3,5
	2021	5 033	-1,4	2 660	8,6	1 995	0,7	1 350	5,2	1 599	1,0	1 591	-0,7	14 228	1,6

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
VARHAISKASVATUKSEN TUKEMISEN ERITYISHENKILÖSTÖ															
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat lasten tukemisen lisäresurssina	2019	103	.	75	.	36	.	25	.	44	.	34	.	317	.
	2020	100	-2,9	73	-2,7	37	1,6	25	0,0	50	13,6	37	8,8	321	1,4
	2021	113	13,0	78	6,8	35	-4,1	25	0,0	50	0,0	29	-22,0	330	2,6
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset ³ /varhaiskasvatuksen erityisopettajat lisäresurssina	2019	262,3		177,7		296,6		218,4		194,8		222,8		229,1	
	2020	272,2		180,3		282,3		217,2		168,1		201,7		223,9	
	2021	240,4		168,0		305,0		211,0		161,9		256,4		217,4	

3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2017–2021

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Perhepäivähoitajat	2017	123	-13,4	48	-14,3	50	-5,7	48	4,3	26	-7,1	41	-46,1	336	-16,2
	2018	94	-23,6	40	-16,7	48	-4,0	43	-10,4	22	-15,4	53	29,3	300	-10,7
	2019	76	-19,1	31	-22,5	44	-8,3	46	7,0	22	0,0	35	-34,0	254	-15,3
	2020	63	-17,1	30	-3,2	35	-20,5	36	-21,7	18	-18,2	26	-25,7	208	-18,1
	2021	54	-14,3	25	-16,7	27	-22,9	31	-13,9	18	0,0	27	3,8	182	-12,5
Kolmiperhepäivähoitajat	2017	5		0		0		Alle 5		0		8		Alle 18	
	2018	7		0		0		Alle 5		0		6		Alle 18	
	2019	5		0		0		Alle 5		0		6		Alle 16	
	2020	Alle 5		0		0		Alle 5		0		Alle 5		6	
	2021	Alle 5		0		0		Alle 5		0		0		Alle 5	
KOTONA TAPAHTUVAN PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2017	128	-16,3	48	-17,2	50	-5,7	51	2,0	26	-7,1	49	-44,3	352	-18,1
	2018	101	-21,1	40	-16,7	48	-4,0	46	-9,8	22	-15,4	59	20,4	316	-10,2
	2019	81	-19,8	31	-22,5	44	-8,3	48	4,3	22	0,0	41	-30,5	267	-15,5
	2020	65	-19,8	30	-3,2	35	-20,5	38	-20,8	18	-18,2	28	-31,7	214	-19,9
	2021	56	-13,8	25	-16,7	27	-22,9	32	-15,8	18	0,0	27	-3,6	185	-13,6
Lapsia kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa hoitajaa kohden	2017	3,6		3,1		3,2		3,9		4,0		3,6		3,6	
	2018	3,5		2,7		3,3		3,9		3,4		2,6		3,3	
	2019	3,5		3,5		3,5		3,3		3,5		3,1		3,4	
	2020	3,5		3,2		3,3		3,3		3,5		3,6		3,4	
	2021	3,4		3,3		3,5		3,0		3,8		3,1		3,3	

JATKUU: 3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2017–2021

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Ryhmäperhepäivähoitajat	2017	130		47		28		0		0		8		213	
	2018	128		36		23		0		0		7		194	
	2019	123		33		18		0		0		1		175	
	2020	117		28		18		0		0		3		166	
	2021	103		20		16		0		0		4		143	
Muu ryhmäperhepäivähoidon kasvatushenkilöstö	2017	23		96		15		0		0		8		142	
	2018	20		98		15		0		0		11		144	
	2019	0		96		Alle 5		0		0		Alle 5		102	
	2020	0		89		8		0		0		Alle 5		Alle 102	
	2021	0		65		6		0		0		Alle 5		Alle 76	
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2017	153		142		43		0		0		16		354	
	2018	148		134		37		0		0		18		337	
	2019	123		129		22		0		0		3		277	
	2020	117		117		26		0		0		5		265	
	2021	103		85		22		0		0		5		215	
Lapsia ryhmäperhepäivähoidossa hoitajaa kohden	2017	3,3		4,1		3,8		.		.		4,1		3,7	
	2018	3,5		3,9		3,9		.		.		3,4		3,7	
	2019	3,7		3,8		4,2		.		.		4,3		3,8	
	2020	3,4		3,9		3,8		.		.		2,0		3,7	
	2021	3,4		4,1		2,0		.		.		2,2		3,5	
VARHAISKASVATUKSEN TUKEMISEN ERITYISHENKILÖSTÖ															
PERHEPÄIVÄHOIDON OHJAAJAT (Henkilöt, joiden vastuulla on vain perhepäivähoitoa. Johtajat, joiden vastuulla on perhepäivähoitoa ja muita hoitomuotoja, sisältyvät hallinnollisten päiväkodin johtajien määrään)	2017	9		Alle 5		0		Alle 5		0		0		14	
	2018	8		Alle 5		0		Alle 5		0		0		12	
	2019	7		Alle 5		0		Alle 5		0		0		11	
	2020	5		Alle 5		0		Alle 5		0		0		9	
	2021	Alle 5		Alle 5		0		Alle 5		0		0		7	
KUNNALLISEN PERHEPÄIVÄHOIDON KOKO HENKILÖSTÖ															
KUNNALLISEN PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2017	290	-13,2	193	-1,5	93	-7,9	53	1,9	26	-13,3	65	-38,2	720	-12,0
	2018	257	-11,4	176	-8,8	85	-8,5	48	-9,4	22	-15,4	77	17,7	665	-7,7
	2019	211	-17,9	162	-8,0	66	-22,9	50	4,2	22	0,0	44	-42,9	555	-16,6
	2020	187	-11,4	148	-8,6	61	-7,8	41	-18,0	18	-18,2	33	-25,0	488	-12,1
	2021	162	-13,4	111	-25,0	49	-19,0	35	-14,6	18	0,0	32	-3,0	407	-16,5

3B/4 Kunnallisen varhaiskasvatuksen koko henkilöstö vuosina 2017–2021¹

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)	
Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.															
KUNNALLISEN VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ															
KUNNALLISEN VARHAISKASVATUKSEN KOKO HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2017	5 199	18,4	2 510	12,1	2 037	1,3	1 231	-1,5	1 618	11,9	1 477	-5,0	14 071	9,1
	2018	4 942	-4,9	2 551	1,6	2 000	-1,8	1 310	6,4	1 626	0,5	1 545	4,6	13 973	-0,7
	2019	4 972	0,6	2 611	2,4	2 026	1,3	1 303	-0,5	1 531	-5,8	1 636	5,9	14 079	0,8
	2020	5 294	6,5	2 597	-0,5	2 041	0,8	1 324	1,6	1 601	4,5	1 634	-0,1	14 491	2,9
	2021	5 195	-1,9	2 771	6,7	2 044	0,2	1 385	4,6	1 617	1,0	1 623	-0,7	14 635	1,0
Kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtajat (hallinnolliset ja lapsiryhmässä työskentelevät sekä perhepäivähoidon ohjaajat yhteensä)	2017	182		116		86		52		43		54		533	
	2018	189		116		88		53		42		56		544	
	2019	181		118		91		56		40		56		542	
	2020	183		117		92		53		40		54		539	
	2021	178		118		89		53		40		54		532	
Lapsia ² /kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtaja	2017	149,6		115,3		127,6		107,3		214,7		164,9		141,3	
	2018	144,9		116,6		124,7		105,8		219,1		162,7		139,3	
	2019	153,3		116,6		121,0		99,3		218,7		149,4		138,7	
	2020	148,7		112,5		112,0		102,4		210,2		136,6		133,4	
	2021	152,6		111,1		120,0		99,5		202,4		136,3		134,7	
Henkilökuntaa /kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtaja	2017	28,6		21,6		23,7		23,7		37,6		27,3		26,4	
	2018	26,1		22,0		22,7		24,7		38,7		27,8		25,7	
	2019	27,5		22,1		22,3		23,3		38,3		29,1		26,0	
	2020	28,9		22,2		22,2		25,0		40,0		30,1		26,9	
	2021	29,2		23,5		23,0		26,1		40,4		30,0		27,5	

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Kerholapset eivät ole mukana.

Liite 5 Varhaiskasvatuksen asiantuntijatyöryhmän jäsenet

Työryhmän puheenjohtaja

Elli Rasimus

Varhaiskasvatusjohtaja
Tampereen hyvinvointipalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
elli.rasimus@tampere.fi

Helsinki

Paula Jalo

Senior HR-partner
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Henkilöstöpalvelut
paula.jalo@hel.fi

Ulla Lehtonen

va Varhaiskasvatusjohtaja
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
ulla.lehtonen@hel.fi

Maija Ärling

Controller
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
maija.arling@hel.fi

Elina Niemelä

Suunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
elina.paula.niemela@hel.fi

Petteri Räisänen

Erityissuunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
petteri.j.raisanen@hel.fi

Ronja Saarinen

Laskenta-asiantuntija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
ronja.saarinen@hel.fi

Sirpa Seppälä

HR-asiantuntija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Henkilöstöresurssipalvelut
sirpa.seppala@hel.fi

Heidi Tapojärvi

Suunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
heidi.tapojarvi@hel.fi

Espoo

Virpi Mattila

Varhaiskasvatuksen johtaja
Espoon kasvun ja oppimisen toimiala
Suomenkielinen varhaiskasvatus
virpi.mattila@espoo.fi

Anne Peltonen

Erityissuunnittelija
Espoon kasvun ja oppimisen toimiala
Suomenkielinen varhaiskasvatus
anne.peltonen@espoo.fi

Jaana Turunen

Talousasiantuntija
Espoon kasvun ja oppimisen toimiala
Esikunta
jaana.m.turunen@espoo.fi

Maija Koiso-Kanttila

Suunnittelija
Espoon kasvun ja oppimisen toimiala
Suomenkielinen varhaiskasvatus
maija.koiso-kanttila@espoo.fi

Vantaa

Mikko Mäkelä

Varhaiskasvatuksen johtaja
Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala
Varhaiskasvatuksen palvelualue
mikko.makela@vantaa.fi

Helena Bastman

Taloussuunnittelija
Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala
Varhaiskasvatuksen palvelualue
helena.bastman@vantaa.fi

Sari Ekholm

Controller-asiantuntija
Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala
Varhaiskasvatuksen palvelualue
sari.ekholm@vantaa.fi

Turku

Vesa Kulmala

Palvelualuejohtaja
Turun sivistystoimiala
Varhaiskasvatuspalvelut
vesa.kulmala@turku.fi

Kirsi Kanninen

Laskentasuunnittelija
Turun sivistystoimiala
Varhaiskasvatuspalvelut
kirsi.kanninen@turku.fi

Anne Koivisto

Järjestelmäasiantuntija
Turun konsernihallinto
Yhteiset palvelut
anne.ma.koivisto@turku.fi

Satu Leppänen

Vs. palvelupäällikkö
Turun sivistystoimiala
Varhaiskasvatuspalvelut
satu.leppanen@turku.fi

Katja Suomela

Järjestelmäasiantuntija
Turun sivistystoimiala
Yleishallinto- ja henkilöstöpalvelut
katja.suomela@turku.fi

Tampere

Henrik Hiekkataipale

Suunnittelija
Tampereen hyvinvointipalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
henrik.hiekkataipale@tampere.fi

Heli Rautanen

Palvelupäällikkö
Tampereen hyvinvointipalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
heli.rautanen@tampere.fi

Katri Mantere

Asiakaspalvelupäällikkö
Tampereen hyvinvointipalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
katri.mantere@tampere.fi

Oulu

Miia Kemppi

Varhaiskasvatusjohtaja
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
miia.kemppi@ouka.fi

Anne Jokiniemi

Sovelluskoordinaattori
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
anne.jokiniemi@ouka.fi

Jonne Karinkanta

Controller
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
jonne.karinkanta@ouka.fi

Taina Koistinen

Taloussihteeri

Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

taina.koistinen@ouka.fi

Sari Nyberg

Varhaiskasvatuksen asiantuntija

Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

sari.nyberg@ouka.fi

Työryhmän sihteeri**Nora Tanner**

Projektitutkija

Helsingin kaupunki

Strategiaosasto / Kaupunkitieto

nora.tanner@hel.fi

